

16:34

< 87

5.1,2E

Team Eleco

5.1,2E

5.1,2E

ABA

5.1,2E

voor de commissiedag op 23 maart:
nog niet officieel maar het ziet ernaar
uit dat de avond VOWE is met voorstel
Alcohol en debat over **gebedsruimten**
op scholen en overdag EDW met de
kwekerij.

17:11

maar daar wordt nu over gesproken
met de griffie en vz commissies
hoorde ik. de ochtend dus niets

17:11

ABA

5.1,2E

5.1,2E

5.1,2E

5.1,2E

ABA

5.1,5

5.1,5

12:07

Hmm

12:08 ✓✓

5.1,2E

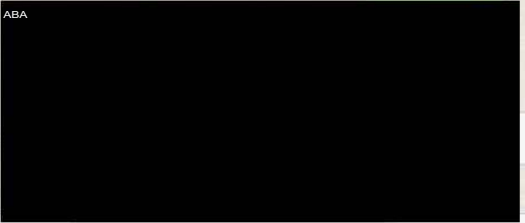
PB

Nee

12:08 ✓✓

ABA

religieuze achtergrond terecht kunnen voor een moment van stilte, zonder dat deze ruimte door een bepaalde groep wordt geclaimd.
Die optie onderzoeken we voor onze school ook, in nauwe afstemming met de andere NUOVO Scholen.

12:23 ✓✓

Deze alinea is heel onduidelijk

12:23 ✓✓

Want er staat dat er stilteruimtes ZIJN ingericht.

12:23 ✓✓

Maar ook dat ze dat GAAN onderzoeken

12:24 ✓✓

Kan niet allebei tegelijk waar zijn

12:24 ✓✓

Ah zo, snap 'm

12:24

Ik geef het mee

12:24

Misschien had 5.1,2E precies deze er uit gehaald

12:25

Ik denk dat ze bedoelen: op andere scholen zijn goede ervaringen met stilte ruimtes, samen met onze leerlingen kijken we hoe deze vorm te geven op LRC

12:25

Maar hoor graag

12:26 ✓✓

suggesties?

12:23

Binnen het LRC is er door leerlingen en schoolleiding onderzoek gedaan naar mogelijkheden voor **gebedsruimtes** in het publieke domein. Vaak zijn er 'stilteruimtes' ingericht, waar mensen met en zonder religieuze achtergrond terecht kunnen voor een moment van stilte, zonder dat deze ruimte door een bepaalde groep wordt geclaimd. Die optie onderzoeken we voor onze school ook, in nauwe afstemming met de andere NUOVO Scholen.

12:23 ✓✓

Deze alinea is heel onduidelijk

12:23 ✓✓

Want er staat dat er stilteruimtes ZIJN ingericht.

12:23 ✓✓

Maar ook dat ze dat GAAN onderzoeken

12:24 ✓✓

Kan niet allebei tegelijk waar zijn

12:24 ✓✓

Ah zo, snap 'm

12:24

Ik geef het mee

12:24

Misschien had **5.1,2E** precies deze er uit gehaald

12:25

➤ Doorgestuurd

Net statement gezien. Ziet er goed uit. Heb nog een aantal suggesties gedaan, maar is natuurlijk aan NUOVO om dat wel of niet op te nemen.

12:20

➤ Doorgestuurd

Ja ik vind het ook een mooie verklaring.

12:20

➤ Doorgestuurd

15 kB • docx

12:20

Eerste bericht 5.1,2E tweede 5.1,2E en het bijbehorende statement

12:20

Kan ik nog wat teruggeven?

12:21 ✓✓

Of is de pap gestort

12:21 ✓✓

➤ Doorgestuurd

Om 14:00 uur wordt het personeel ingelicht, vervolgens gaat er een brief van de rector naar ouders en leerlingen. Eind van de middag gaat de verklaring online, ook als persbericht.

12:22

We kunnen het proberen, wat zijn je suggesties?

12:23

ABA

Opinie: Ook op openbare scholen zijn gebedsruimtes hard nodig – en dat botst n...

Wie wil dat kinderen van allerlei achtergronden...

www.volkskrant.nl

<https://www.volkskrant.nl/columns-opinie/opinie-ook-op-openbare-scholen-zijn-gebedsruimtes-hard-nodig-en-dat-botst-niet-met-neutraliteit~b619aff1/>

20:21 ✓✓

Vast ontleiden

20:21 ✓✓

Voor debat morgen

20:21 ✓✓

ABA

5.1,2E

5.1,2E

5.1,2E

5.1,2E

ABA

5.1,2E

 Doorgestuurd

De NUOVO scholen blijven de de mogelijkheid onderzoeken. De vraag is niet op alle scholen aanwezig. Academie 10 zal in het nieuwe schoolgebouw een proef doen met een stilteruimte.

10:45

 Doorgestuurd

In het Udecide project van NUOVO dat deze week plaatsvindt is een stilteruimte. Hier doen 250 scholieren aan mee van praktijkonderwijs tot gymnasium in gemengde groepen.

10:45

Kreeg ik net nog even op de app. Kun je gelijk bij de stilteruimte gaan kijken alsjeblieft eindresultaat bekijkt 🙄

10:46

Die man van het filmpje rondom LRC zit op tribune.

10:47

Ja 10:48 ✓✓

5.1,2E

PB

Ok 10:48

Voorblad

Onderwerp: voorbereiding commissiedebat gebeds- en stilteruimtes op scholen 23 maart 2023

Staf: Onderwijs

Stafdatum	20 maart 2023		
Portefeuillehouder	Eelco Eerenberg		
Manager	5.1,2E		
Opsteller	5.1,2E		
Bestuurlijk contactpersoon	5.1,2E		
Bestuursadviseur	5.1,2E		
Doel	Bespreken		
Geheim	Nee		
Bijlagen	1: (a) Voorbereiding op debat over stilteruimte op scholen		
Afgestemd met en akkoord met de inhoud:	Bestuurlijk		
	Ambtelijk	5.1,2E	5.1,2E 5.1,2E
	Extern		
Nog afstemming/communicatie nodig met:	Bestuurlijk		
	Ambtelijk		
	Extern		
Gevraagd besluit			
- Te bespreken van de bijgevoegde informatie ter voorbereiding op het debat stilteruimte op scholen in de commissie VOWE op 23 maart a.s.			
Aanleiding voor dit voorstel			
De raadsleden Iskender Simsek (DENK), Esma Kendir (S&S), Maartje Vermeulen (GL), Noura Oul Fakir (BIJ1), Derk van Bergen (CU) en Bert van Steeg (CDA) hebben een debat over 'gebeds- en stilteruimtes op scholen in Utrecht' geagendeerd op de commissie VOWE op 23 maart a.s. Het staat als 10de en laatste agendapunt op de agenda. Beleidsveld: Onderwijs Wethouder: Eerenberg Indicatieve behandeltijd: 90 minuten Toelichting op agendering: Op verschillende onderwijsinstellingen speelt de discussie of er een ruimte gerealiseerd moet worden waar leerlingen en personeelsleden hun gebed kunnen verrichten. Leerlingen van verschillende onderwijsinstellingen in Utrecht hebben aangegeven behoefte te hebben aan een dergelijke ruimte op hun school. Momenteel is aan die behoefte nog geen gehoor gegeven.			

Sterker nog, er zijn signalen ontvangen van leerlingen dat er verschillende scholen in Utrecht hun leerlingen verbieden om het gebed te verrichten binnen het schoolgebouw. Wij willen graag in debat over deze situatie.

Onderbouwing: met knelpunten en/of risico.

Denk aan: politiek, financieel, participatie, communicatie, juridische en/of organisatie.

De gemeenteraad heeft in januari mondelinge vragen gesteld naar aanleiding van een petitie voor het beschikbaar stellen van een gebedsruimte op het Leidsche Rijn college, een school voor openbaar voortgezet onderwijs vallend onder het NUOVO bestuur. De school en het schoolbestuur zijn zelf aan zet om tot goede afspraken te komen over het beschikbaar stellen van een stilleruimte. De gemeenteraad kan er op toezien dat dit gesprek wordt gevoerd. De grondwettelijke vrijheid van onderwijs waarborgt dat de overheid niet dwingend aan een school kan opleggen of en zo ja voor welke geloofsrichting een school faciliteiten treft.

De onderliggende vraag van dit debat lijkt dan ook te zijn hoe we in Utrecht omgaan met diverse populaties, hoe we waarborgen dat iedereen zich veilig kan voelen in een diverse omgeving en wie daarin welke rol heeft. Het creëren van ruimte voor de één kan tot gevolg hebben het inperken van de ruimte voor een ander.

Ons advies is om met scholen in gesprek te blijven hoe ze dit doen. NUOVO heeft dit opgepakt. Het Leidsche Rijn college en NUOVO heeft de afgelopen maanden gesprekken gevoerd met betrokkenen. Op 15 maart jl. heeft het bestuur van NUOVO afgesproken dat de NUOVO scholen, buiten de lessen om, de leerlingen en medewerkers de gelegenheid bieden voor bezinning waarbij anderen niet gestoord worden. Stilte en neutraliteit zijn daarbij sleutelwoorden. Het is aan de schoolleiding om in dialoog een passende vorm te vinden en om duidelijke afspraken te maken over het gebruik van de ruimte en bijbehorende gedragsregels zodat het neutrale karakter ervan niet onder druk komt te staan.

Op het LRC is het nu rustig. De school voert gesprekken met leerlingen, ouders en medewerkers en organisaties rondom de school. Dit heeft veel begrip opgeleverd en ruimte voor het verdere gesprek.

Planning en vervolg (op intranet staan de aanlevertermijnen)

Vervolg stafbespreking	
College	
Raadsinformatiebijeenkomst (eventueel)	
Commissie	23 maart a.s.
Raad	

VOORBEREIDING OP CIE VOWE

Datum	20 maart 2023
Behandeld door	5.1.2E afgestemd met 5.1.2E en team UVI
Onderwerp	Voorbereiding debat over stilleruimtes op scholen
Beleidsveld	Onderwijs, voorgezet onderwijs

Agendering

Commissie VOWE 23 maart a.s., agendapunt 10. Debat gebeds- en stilleruimtes op scholen in Utrecht.

Beleidsveld:	Onderwijs
Wethouder:	Eerenberg
Indicatieve behandeltijd:	90 minuten
Geagendeerd door:	Iskender Simsek (DENK), Esma Kendir (S&S), Maartje Vermeulen (GL), Noura Oul Fakir (BIJ1), Derk van Bergen (CU) en Bert van Steeg (CDA)
Onderbouwing:	Op verschillende onderwijsinstellingen speelt de discussie of er een ruimte gerealiseerd moet worden waar leerlingen en personeelsleden hun gebed kunnen verrichten. Leerlingen van verschillende onderwijsinstellingen in Utrecht hebben aangegeven behoefte te hebben aan een dergelijke ruimte op hun school. Momenteel is aan die behoefte nog geen gehoor gegeven. Sterker nog, er zijn signalen ontvangen van leerlingen dat er verschillende scholen in Utrecht hun leerlingen verbieden om het gebed te verrichten binnen het schoolgebouw. Wij willen graag in debat over deze situatie.

Context

De gemeenteraad heeft mondelinge vragen gesteld op 19-1-2023 SV over het niet voorzien in een ruimte om te bidden op de school voor voortgezet openbaar onderwijs Leidsche Rijn college. Aanleiding is een petitie die 1.500 keer is ondertekend. Op 2 februari 2023 is een video op Youtube (half maart ruim 15.000 keer bekeken) verschenen, in deze video is de beantwoording op de mondelinge vragen verwerkt. [Bidden? Verboden! De Wildeman Show \(S2\) - YouTube](#)

NUOVO en het Leidsche Rijn college kwamen met de volgende verklaring op 7-2-2023:

Er is op (en rond) het Leidsche Rijn College commotie ontstaan naar aanleiding van een vraag van een groep leerlingen naar mogelijkheden voor een gebeds- of stilleruimte in het schoolgebouw. Als openbare school heten wij iedereen welkom en op onze school zijn alle geloofsovertuigingen welkom. Wij respecteren het recht op godsdienstvrijheid, binnen de kaders van de wet. Bidden is op het LRC toegestaan, mits dit in de eigen tijd van de leerling plaatsvindt (voor of na schooltijd en tijdens pauzes en lesuitval) en op een plek waar anderen niet gestoord worden. Binnen het LRC is er door leerlingen en schoolleiding onderzoek gedaan naar mogelijkheden voor gebedsruimtes in het publieke domein. Vaak zijn er 'stilleruimtes' ingericht, waar mensen met en zonder religieuze achtergrond terecht kunnen voor een moment van stilte, zonder dat deze ruimte door een bepaalde groep wordt geclaimd.

Die optie onderzoeken we voor onze school ook, in nauwe afstemming met de andere NUOVO Scholen.

Gesprek over identiteit

De actuele discussie over het al dan niet toestaan van bidden op school, heeft ook een positieve wending gekregen. Niet alleen op het LRC voeren we momenteel het gesprek over (religieuze) identiteit met leerlingen en ouders, ook met alle andere NUOVO Scholen voeren we het gesprek hierover. Daarbij zoeken we contact met deskundigen uit de samenleving om ons hierin te ondersteunen. Want de NUOVO Scholen vinden het belangrijk dat alle leerlingen zich op school welkom en thuis voelen, welke achtergrond ze dan ook hebben. De samenstelling van onze schoolpopulatie is vergelijkbaar met die van de omgeving van de school en daar hechten we veel waarde aan. De school is tenslotte een maatschappij in het klein, een oefenplaats voor nu en later.

Verbinding

Uit gesprekken met medewerkers, ouders en leerlingen blijkt dat we vooral meer met elkaar in dialoog moeten zijn over die belangrijke vraag: hoe zorgen we er samen voor dat iedereen zich welkom voelt op school en hoe sluiten we niemand daarvan uit? We gaan met alle betrokkenen de dialoog aan, binnen en buiten de school. Juist om te zoeken naar wat ons verbindt, in plaats van wat ons tegenover elkaar plaatst.

Eric Hordijk, Rector

Advies VOS/ABB

VOS/ABB is de vereniging voor bestuur, management en medezeggenschap in het openbaar en algemeen toegankelijk onderwijs in Nederland. Zij hebben de volgende vraag voorgelegd aan de Commissie Gelijke Behandeling: Moet een openbare school een gebedsruimte ter beschikking stellen als daarom wordt gevraagd? De Commissie Gelijke Behandeling oordeelde in 2000 dat een school daartoe niet kan worden verplicht. Deze vraag is gesteld naar aanleiding van een kwestie op het openbare Caland Lyceum in Amsterdam.

VOS/ABB kent het oordeel van de Cgb uiteraard, maar verwijst ook naar artikel 2.3 van de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO), waarin het karakter van het openbaar onderwijs wordt beschreven. In dit wetsartikel staat dat het openbaar onderwijs bijdraagt aan de ontwikkeling van de leerlingen met aandacht voor de godsdienstige, levensbeschouwelijke en maatschappelijke waarden zoals die leven in de Nederlandse samenleving. 'Daarbij wordt de betekenis van de verscheidenheid van deze waarden onderkend. Openbaar voortgezet onderwijs wordt zo gegeven dat ieders godsdienst of levensovertuiging wordt geëerbiedigd', zo vermeldt het artikel.

Op basis hiervan vindt VOS/ABB dat het vanuit het karakter van het openbaar onderwijs niet zou misstaan om op enige wijze gehoor te geven aan het verzoek om een gebedsruimte. Bijvoorbeeld door het aanwijzen/inrichten van een algemene stilteruimte die door alle leerlingen en personeelsleden (ongeacht levensovertuiging of godsdienst) te gebruiken is voor een moment van bezinning. Door te kiezen voor een algemene stilteruimte laat de openbare school geen voorkeur blijken ten opzichte van een specifieke godsdienst of levensovertuiging, wat in lijn is met de uitgangspunten en de kernwaarden van het openbaar onderwijs (gelijkwaardigheid, vrijheid en ontmoeting).

Dit is nadrukkelijk een advies van VOS/ABB, dus niet een gebod. Een verzoek om een gebedsruimte is een kwestie die de openbare school in goed overleg met de betrokkenen kan bespreken.

Advies Onderwijsbeleid gemeente Utrecht

6 maart 2023: De gemeente heeft een wettelijke taak in het voorzien in voldoende onderwijshuisvesting. Het inrichten van een stilteruimte is niet in meegenomen in de kaders van de verordening onderwijshuisvesting van de gemeente Utrecht. Het staat scholen vrij om ruimtes creatief te gebruiken zolang de primaire taak, het verzorgen van onderwijs, niet in het gedrang komt. Bij het inrichten van een stilteruimte in een school voor openbaar onderwijs vinden wij het van belang dat het wettelijke openbare karakter van het onderwijs in stand blijft. In het openbaar onderwijs wordt geen voorkeur gegeven aan een specifieke godsdienst of levensovertuiging. Een stilteruimte in een openbare school is dan ook door alle leerlingen en personeelsleden ongeacht welke levensovertuiging of godsdienst te gebruiken voor een moment van bezinning. Een stilteruimte in het openbaar onderwijs kan alleen functioneren als alle gebruikers van deze ruimte elkaars recht op stilte en bezinning respecteren.

Wij adviseren om in contact te blijven met het schoolbestuur voor openbaar onderwijs om te volgen hoe scholen gehoor geven aan verzoeken om een algemene stilteruimte en wat de ervaringen hiermee zijn in de praktijk. Wij hebben dit contact al gelegd en hebben niet afgewacht tot de gemeenteraad met een agendering voor de commissie kwam.

Wat doet NUOVO?

Toelichting van Muriëlle van der Voort, NUOVO, 15 maart 2023:

In de afgelopen maanden hebben we op het Leidsche Rijn College, maar ook op andere scholen binnen onze groep als ook op bestuursniveau de dialoog gevoerd over de vraag hoe wij binnen onze openbare identiteit omgaan met een door leerlingen uitgesproken behoefte om letterlijk en figuurlijk ruimte te krijgen voor hun religieuze identiteit. We hebben niet alleen intern de dialoog gevoerd met leerlingen, ouders en collega's, maar ook met externe stakeholders zoals de imam van de Leidsche Rijn Moskee, Ismail el Abassi van DENK, de voorzitter van de Ulu moskee en een programma-manager diversiteit en inclusie van de Nederlandse politie. We hebben uitvoerig gesproken over de vraag achter de vraag naar een gebedsruimte en met elkaar van gedachten gewisseld over de vraag hoe we kunnen voorkomen dat de wens voor inclusie leidt tot exclusiviteit.

We zijn tot het standpunt gekomen dat wij op de NUOVO scholen, buiten de lessen om, onze leerlingen en medewerkers gelegenheid willen bieden voor bezinning waarbij anderen niet gestoord worden. Stilte en neutraliteit zijn daarbij voor ons de sleutelwoorden. Voorbeelden daarvan kunnen zijn: overdenken, intern reflecteren, studeren, bidden, mediteren, of ontspannen. Het inrichten van een permanente, neutrale stilteruimte, of een ruimte die op verzoek tijdelijk ter beschikking wordt gesteld (bijv. een lokaal) zijn mogelijkheden hiervoor. De vorm hangt af van de behoefte die leeft in de school en de mogelijkheden van het schoolgebouw en kan dus per school verschillen. Het is aan de schoolleiding om in dialoog een passende vorm te vinden en om duidelijke afspraken te maken over het gebruik van de ruimte en bijbehorende gedragsregels zodat het neutrale karakter ervan niet onder druk komt te staan.

Voor alle duidelijkheid: NUOVO Scholen biedt geen gebedsruimte. Hiermee wordt bedoeld dat er geen exclusieve ruimte wordt ingericht ten behoeve van het gebed van welke religieuze richting dan ook.

Wat doet Leidsche Rijn college?

Informatie van Rector Eric Hordijk 16 maart 2023: De actuele stand op het LRC is dat het nu rustig is. Wij voeren gesprekken met leerlingen, ouders en medewerkers over de vraag van een aantal leerlingen. Met de betreffende leerlingen hebben we een goed afrondend gesprek gevoerd, met veel wederzijds begrip.

We zoeken de komende tijd naar antwoord op de vraag hoe we (ook) deze leerlingen zien en hoe we kunnen zorgen dat ze zich welkom en thuis voelen. Dat doen we bijvoorbeeld door samen een Iftar te organiseren tijdens de Ramadan, met een open uitnodiging aan iedereen.

Zelf heb ik verschillende ouders gesproken en ben ik op bezoek geweest bij twee instellingen: de Oranje Horizon waar 16 van onze leerlingen wonen, alle met een islamitische achtergrond en de Moskee in Leidsche Rijn, waar ik heb gesproken met de voorzitter. Ook de komende tijd voer ik nog een aantal gesprekken, bijvoorbeeld met de Bondgenoten. Dit heeft veel begrip opgeleverd en ruimte voor het verdere gesprek.

Wat is de rol van de gemeenteraad?

De gemeenteraad kan erop toezien dat het openbaar onderwijs toegankelijk is voor alle leerlingen ongeacht hun achtergrond, en het gesprek daarover aangaan met betrokkenen. Uitgangspunt is dat iedereen zich welkom voelt op een openbare school.

De gemeenteraad heeft niet de bevoegdheid om te beslissen of en zo ja welke soort gebedsruimte er in een school wordt gefaciliteerd. De vrijheid van onderwijs is immers vastgelegd in de grondwet artikel 23.

Voorblad

Onderwerp: Voorbereiding commissiedebat VOWE 20-04-2023

Staf: Onderwijs

Stafdatum	17 april 2023	
Portefeuillehouder	Eelco Eerenberg	
Manager	5.1,2E	
Opsteller	5.1,2E // 5.1,2E // 5.1,2E // 5.1,2E	
Bestuurlijk contactpersoon	5.1,2E	
Bestuursadviseur	5.1,2E	
Doel	Bespreken	
Geheim	Nee	
Bijlagen	3: (a) Voorbereiding debat over gebeds- en stilleruimtes op scholen (b) Voorbereiding debat over verordening OHV (c) Voorbereiding debat Bibliotheek Utrecht	
Afgestemd met en akkoord met de inhoud:	Bestuurlijk	
	Ambtelijk	
	Extern	
Nog afstemming/communicatie nodig met:	Bestuurlijk	
	Ambtelijk	
	Extern	
Gevraagd besluit		
Te bespreken van de bijgevoegde voorbereidende memo's ter voorbereiding op de commissie VOWE op 20 april op de volgende onderwerpen: - Agendapunt 6: gebeds- en stilleruimtes op scholen in Utrecht; - Agendapunt 7: Raadsvoorstel technische aanpassingen verordening huisvesting scholen gemeente Utrecht; - Agendapunt 9: Raadsbrief aanbieden rapporten met betrekking tot Bibliotheek Utrecht.		
Aanleiding voor dit voorstel		
<u>Agendapunt 6: gebeds- en stilleruimtes op scholen in Utrecht</u> (behandeltijd: 90 minuten) Agenderende raadsleden zijn: Iskender Şimşek (DENK), Esma Kendir (Student & Starter), Maartje Vermeulen (GroenLinks), Noura Oul Fakir (BIJ1), Derk van Bergen (ChristenUnie) en Bert van Steeg (CDA). Toelichting op agendering: Op verschillende onderwijsinstellingen speelt de discussie of er een ruimte gerealiseerd moet worden waar leerlingen en personeelsleden hun gebed kunnen verrichten. Leerlingen van verschillende		

onderwijsinstellingen in Utrecht hebben aangegeven behoefte te hebben aan een dergelijke ruimte op hun school. Momenteel is aan die behoefte nog geen gehoor gegeven. Sterker nog, er zijn signalen ontvangen van leerlingen dat er verschillende scholen in Utrecht hun leerlingen verbieden om het gebed te verrichten binnen het schoolgebouw. Wij willen graag in debat over deze situatie. De ChristenUnie heeft aangegeven deze signalen niet te hebben ontvangen.

Agendapunt 7: Raadsvoorstel technische aanpassingen verordening huisvesting scholen gemeente Utrecht (behandeltijd: 30 minuten)

Toelichting op raadsvoorstel:

Het college stelt met dit voorstel een aantal (beleidsarme) aanpassingen in de bestaande verordening voor onderwijshuisvesting voor. Het vaststellen hiervan is een bevoegdheid van de raad. Het proces van aanvragen voor onderwijshuisvesting begint elk jaar op 1 maart. Het college stelt daarom voor deze wijziging met terugwerkende kracht per 1 maart te laten ingaan. De wijziging heeft geen financiële gevolgen. Binnen het onderwijs en de gemeente is er behoefte om de verordening in de toekomst verder te verrijken. Op dit moment wordt inzichtelijk gemaakt welke voorstellen er zijn en wat de financiële gevolgen hiervan zijn. Mogelijk komt in 2023 hierover alsnog een raadsvoorstel.

Agendapunt 9: Raadsbrief aanbieden rapporten met betrekking tot Bibliotheek Utrecht (behandeltijd: 90 minuten)

Agenderende raadsleden: Bert van Steeg (CDA), Berdien van der Wilt (D66), Hester Assen (PvdA), Esma Kendir (Student & Starter), Maartje Vermeulen (GroenLinks), Anton Stam (Volt), Wilma Duitscher (EénUtrecht), Bina Chirino (ChristenUnie), Margreet Ramaker (VVD)

Toelichting op agendering:

Op 15 maart ontving de raad een raadsbrief over de toekomstscenario's voor de bibliotheek in Utrecht. Daarbij gevoegd werden een onderzoek naar de financiële situatie en een onderzoek naar de ontwikkelsenario's van de vestigingen gevoegd. De fracties van CDA, D66, PvdA, Student & Starter, GroenLinks, Volt, EénUtrecht, ChristenUnie en VVD willen in de commissie met andere partijen in gesprek over de toekomst van de bibliotheek. Met de geschetste scenario's in de hand willen deze fracties suggesties doen voor de verdere uitwerking van concreet beleid voor de bibliotheek in Utrecht en richting besluitvorming bij de Voorjaarsnota.

Onderbouwing: met knelpunten en/of risico.

Denk aan: politiek, financieel, participatie, communicatie, juridische en/of organisatie.

Agendapunt 6: gebeds- en stilteruimtes op scholen in Utrecht

De raadsleden El Abassi (DENK), Oul Fakir (Bij1) en Kendir (S&S) hebben op 19 januari jl. mondelinge vragen gesteld naar aanleiding van een petitie voor het beschikbaar stellen van een gebedsruimte op het Leidsche Rijn college, een school voor openbaar voortgezet onderwijs. De vragen die gesteld zijn luiden:

1. Is de wethouder het met ons eens dat hiermee de mogelijkheid voor studenten om gebed te verrichten wordt ontnomen en dat dit in strijd is met de vrijheid van godsdienst? Zo nee waarom niet?
2. Is de wethouder op de hoogte van deze petitie en wat vindt het college hiervan? Wat gaat het college eraan doen om gehoor te geven aan deze petitie.

De school en het schoolbestuur zijn zelf aan zet om tot goede afspraken te komen over het beschikbaar stellen van een stilteruimte. De gemeenteraad kan er op toezien dat dit gesprek wordt gevoerd. De grondwettelijke vrijheid van onderwijs waarborgt dat de overheid niet dwingend aan een school kan opleggen of en zo ja voor welke geloofsrichting een school faciliteiten treft.

De onderliggende vraag van dit debat lijkt dan ook te zijn hoe we in Utrecht omgaan met zeer diverse populaties en hoe we waarborgen dat iedereen zich veilig kan voelen in een zeer diverse omgeving. Het creëren van ruimte voor de één kan tot gevolg hebben het inperken van de ruimte voor een ander. Sommige aspecten van identiteit zijn een keuze, sommige zijn dat niet. In de media zijn hierover de laatste tijd diverse opinieartikelen verschenen.

Ons advies is het openbare karakter van het onderwijs te steunen. Bij het inrichten van een stilleruimte in een school voor openbaar onderwijs vinden wij het van belang dat het wettelijke openbare karakter van het onderwijs in stand blijft. In het openbaar onderwijs wordt geen voorkeur gegeven aan een specifieke godsdienst of levensovertuiging. Een stilleruimte in een openbare school is dan ook door alle leerlingen en personeelsleden ongeacht welke levensovertuiging of godsdienst te gebruiken voor een moment van bezinning. Een stilleruimte in het openbaar onderwijs kan alleen functioneren als alle gebruikers van deze ruimte elkaars recht op stilte en bezinning respecteren.

NUOVO heeft dit al opgepakt. Het Leidsche Rijn college en NUOVO hebben de afgelopen maanden gesprekken gevoerd met betrokkenen. Op Academie Tien is een proef met een stilleruimte.

Agendapunt 7: Raadsvoorstel technische aanpassingen verordening huisvesting scholen gemeente Utrecht

De technische aanpassingen van de verordening zijn niet zo spannend:

- Ze zijn beleidsarm en kosten geen extra geld.
- Wijzingen van de verordening kan niet zonder de input van het beleidsveld. In Q4-2022 hebben diverse werkgroepen met de schoolbesturen en Maatschappelijke Ontwikkeling plaatsgevonden. Het proces werkt zo dat:
 - o de voorstellen voor aanpassingen worden voorgesteld en besproken in de werkgroep.
 - o Deze voorstellen financiële uitwerking krijgen.
 - o De haalbaarheid van de voorstellen met financiële consequenties afhankelijk zijn van de betaalbaarheid.
 - o Deze betaalbaarheid moet eerst via besluitvorming college en raad worden vastgesteld (VJN/begroting).

Het kan politiek wel aanleiding zijn voor raadsleden om verdere verrijking te wensen. Dat is alleen mogelijk als er ook middelen beschikbaar voor zijn of komen met de VJN.

Agendapunt 9: Raadsbrief aanbieden rapporten met betrekking tot Bibliotheek Utrecht

Op 12 april was er een informatiebijeenkomst voor de raad georganiseerd door de bibliotheek over het onderzoek van AEF. De bibliotheek heeft daar toegelicht waarom zij het maximalisatiescenario als enige haalbare optie ziet en waarom daar structureel 2,2 miljoen extra mee is gemoeid. Op 18 april a.s. vindt er een technische sessie plaats waarbij het EY-onderzoek centraal staat en de vraag hoe de raad meer invloed kan uitoefenen op het proces om te komen tot een toekomstgericht en financieel gezonde bibliotheek. Op 20 april a.s. zullen beide documenten besproken worden in de commissie VOWE.

Ons advies/boodschap aan de raad is:

- Dat de bibliotheek een ruime gemeentelijke subsidie ontvangt vergeleken met de steden waarmee een vergelijking is gemaakt in het EY rapport.
- Dat de eenzijdige aandacht van de bibliotheek op maximalisatie van het aantal panden de geletterdheid van specifieke doelgroepen niet perse zal verbeteren omdat deze doelgroepen daar niet vanzelfsprekend komen.

- Dat de drie AEF-scenario's niet de enige opties zijn maar dat dit grove scenario's zijn waar geen inhoudelijke visie aan ten grondslag ligt.
- Dat een passend toekomstig bibliotheekbeleid en het bepalen van een passend budget om een nadere inhoudelijke kijk vraagt op basis van gegevens (toegankelijkheid, bereikbaarheid, laaggeletterdheid, SES/WOA) gecombineerd met een innovatieve kijk op het bereiken van specifieke doelgroepen en samenwerking met derden.

Planning en vervolg (op intranet staan de aanlevertermijnen)

Vervolg stafbespreking

College

**Raadsinformatiebijeenkomst
(eventueel)**

18 april 2023 (technische sessie)

Commissie

20 april 2023

Raad

MEMO

Datum	12 april 2023
Behandeld door	5.1.2E
Onderwerp	Vorbereiding debat commissie 20 april 2023 (doorgeschoven op 23 maart jl.) over gebeds- en stilteruimtes op scholen
Beleidsveld	Onderwijs, voorgezet onderwijs

Agendering

Indicatieve behandeltijd: 90 minuten

Geagendeerd door: Iskender Şimşek (DENK), Esma Kendir (Student & Starter), Maartje Vermeulen (GroenLinks), Noura Oul Fakir (BIJ1), Derk van Bergen (ChristenUnie) en Bert van Steeg (CDA)

Op verschillende onderwijsinstellingen speelt de discussie of er een ruimte gerealiseerd moet worden waar leerlingen en personeelsleden hun gebed kunnen verrichten. Leerlingen van verschillende onderwijsinstellingen in Utrecht hebben aangegeven behoefte te hebben aan een dergelijke ruimte op hun school. Momen Een gebedsruimte voor een specifieke geloofsovertuiging past daarom niet in een school voor openbaar onderwijs. teel is aan die behoefte nog geen gehoor gegeven. Sterker nog, er zijn signalen ontvangen van leerlingen dat er verschillende scholen in Utrecht hun leerlingen verbieden om het gebed te verrichten binnen het schoolgebouw. Wij willen graag in debat over deze situatie. De ChristenUnie heeft aangegeven deze signalen niet te hebben ontvangen.

Hoofdboodschap

In sommige scholen voor openbaar onderwijs vragen leerlingen om een stilteruimte. Bij het inrichten van een stilteruimte in een school voor openbaar onderwijs vinden wij het van belang dat het openbare karakter van het onderwijs in stand blijft. In het openbaar onderwijs wordt geen voorkeur gegeven aan een specifieke godsdienst of levensovertuiging, juist om te waarborgen dat leerlingen van allerlei achtergronden zicht thuis kunnen voelen op school. Een gebedsruimte voor een specifieke geloofsovertuiging past daarom niet in een school voor openbaar onderwijs.

De school heeft een functie in het ontmoeten van elkaar, het stimuleren dat leerlingen openstaan voor elkaar, om interesse te hebben in elkaar. Een stilteruimte in een openbare school kan hieraan bijdragen, omdat deze door alle leerlingen en personeelsleden ongeacht welke levensovertuiging of godsdienst te gebruiken voor een moment van bezinning. Een stilteruimte in het openbaar onderwijs kan functioneren als alle gebruikers van deze ruimte elkaars recht op stilte en bezinning respecteren.

Wij blijven in contact met het schoolbestuur voor openbaar onderwijs om te volgen hoe scholen gehoor geven aan verzoeken om een stilteruimte en wat de ervaringen hiermee zijn in de praktijk. Wij zijn daar al mee begonnen en hebben niet afgewacht tot de gemeenteraad met een agendering kwam.

Bij de wens voor een gebedsruimte of stilteruimte wordt in social media aangevoerd dat er ook ruimte is op scholen voor kinderen met een LHBTI identiteit. En dat om die reden ook geloof een plek zou moeten krijgen. Argumenten tegen deze denkrichting in de media spreken van een verschil tussen geloof en identiteit. Voor het geloof kun je kiezen, je seksuele identiteit echter niet.

Context

De gemeenteraad heeft mondelinge vragen gesteld op 19 januari jl. over het niet voorzien in een ruimte om te bidden op het Leidsche Rijn College, school voor voortgezet openbaar onderwijs. Op het Leidsche Rijn College (LRC) is sinds januari 2023 een discussie gaande over de vraag of de school moet voorzien in een gebedsruimte. Leerlingen begonnen daarvoor een online petitie, die in januari 2023 ruim 1.500 keer is ondertekend. In die petitie staat dat er al jaren vraag is naar een gebedsruimte die kan worden gebruikt door iedere leerling en leraar, ongeacht hun levensovertuiging. Een gebedsruimte zou volgens de bewuste leerlingen 'een inclusieve, comfortabele school voor iedere leerling en leraar' kunnen creëren. In de petitie staat ook dat na de uitbreiding van de school er ruimte was voor een gebedsruimte, maar dat de schoolleiding zo'n ruimte niet wilde, omdat het LRC een openbare school is.

Rector Eric Hordijk van het LRC verwijst naar het leerlingenstatuut van Stichting NUOVO voor openbaar voortgezet onderwijs in de gemeente Utrecht, waaronder de school valt. In dat statuut, dat in 2020 door het bestuur en de leerlinggeleding van de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR) is vastgesteld, staat dat bidden is toegestaan, mits dit in de eigen tijd van de leerling plaatsvindt en op een plek waar anderen er niet door worden gestoord. Ook staat erin dat de scholen van NUOVO geen fysieke ruimtes bieden aan leerlingen om te bidden.

De Utrechtse onderwijswethouder Eelco Eerenberg wijst er in een bericht van RTV Utrecht op dat een openbare school geen gebedsruimte beschikbaar hoeft te stellen. Hij verwijst daarbij naar het oordeel van de Commissie gelijke behandeling uit 2000.

Na de onrust op sociale media kwam het Leidsche Rijn college met de volgende verklaring op 7-2-2023:

Er is op (en rond) het Leidsche Rijn College commotie ontstaan naar aanleiding van een vraag van een groep leerlingen naar mogelijkheden voor een gebeds- of stilteruimte in het schoolgebouw. Als openbare school heten wij iedereen welkom en op onze school zijn alle geloofsovertuigingen welkom. Wij respecteren het recht op godsdienstvrijheid, binnen de kaders van de wet. Bidden is op het LRC toegestaan, mits dit in de eigen tijd van de leerling plaatsvindt (voor of na schooltijd en tijdens pauzes en lesuitval) en op een plek waar anderen niet gestoord worden. Binnen het LRC is er door leerlingen en schoolleiding onderzoek gedaan naar mogelijkheden voor gebedsruimtes in het publieke domein. Vaak zijn er 'stilteruimtes' ingericht, waar mensen met en zonder religieuze achtergrond terecht kunnen voor een moment van stilte, zonder dat deze ruimte door een bepaalde groep wordt geclaimd. Die optie onderzoeken we voor onze school ook, in nauwe afstemming met de andere NUOVO Scholen.

Gesprek over identiteit

De actuele discussie over het al dan niet toestaan van bidden op school, heeft ook een positieve wending gekregen. Niet alleen op het LRC voeren we momenteel het gesprek over (religieuze) identiteit met leerlingen en ouders, ook met alle andere NUOVO Scholen voeren we het gesprek hierover. Daarbij zoeken we contact met deskundigen uit de samenleving om ons hierin te ondersteunen. Want de NUOVO Scholen vinden het belangrijk dat alle leerlingen zich op school welkom en thuis voelen, welke achtergrond ze dan ook hebben. De samenstelling van onze schoolpopulatie is vergelijkbaar met die van de omgeving van de school en daar hechten we veel waarde aan. De school is tenslotte een maatschappij in het klein, een oefenplaats voor nu en later.

Verbinding

Uit gesprekken met medewerkers, ouders en leerlingen blijkt dat we vooral meer met elkaar in dialoog moeten zijn over die belangrijke vraag: hoe zorgen we er samen voor dat iedereen zich welkom voelt op school en hoe sluiten we niemand daarvan uit? We gaan met alle betrokkenen de dialoog aan, binnen en buiten de school. Juist om te zoeken naar wat ons verbindt, in plaats van wat ons tegenover elkaar plaatst.

Eric Hordijk, Rector

Q&A

Q1: Moet een openbare school een gebedsruimte ter beschikking stellen als daarom wordt gevraagd?

A1: Nee, oordeelde de Commissie gelijke behandeling in 2000 naar aanleiding van een kwestie op het openbare Caland Lyceum in Amsterdam.

De kwestie op het Caland Lyceum in Amsterdam-Osdorp speelde in 1999. Islamitische leerlingen wilden een leeg lokaal gebruiken als gebedsruimte, maar de toenmalige rector weigerde dat. Karin Adelmund, die in die tijd staatssecretaris van Onderwijs was, bevestigde het standpunt van de rector dat een openbare school geen gebedsruimte beschikbaar hoeft te stellen. De toenmalige onderwijswethouder van de gemeente Amsterdam, Jaap van der Aa, vond echter dat de rector zich te rigide opstelde. De kwestie werd voorgelegd aan de Cgb.

De commissie (die in 2010 is opgegaan in het College voor de Rechten van de Mens) oordeelde dat het Caland Lyceum met de weigering niet inging tegen de Algemene wet gelijke behandeling. Op grond van die wet mogen leerlingen op school wel uiting geven aan hun religie, bijvoorbeeld door een kruisje of een hoofddoek te dragen of door te bidden tijdens de pauze, maar een school hoeft leerlingen en/of personeel geen faciliteiten te bieden om hun godsdienst te kunnen beoefenen.

Q2: Wat vindt de vereniging voor openbaar onderwijs ervan?

A2: VOS/ABB kent het oordeel van de Cgb uiteraard, maar verwijst ook naar artikel 2.3 van de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO), waarin het karakter van het openbaar onderwijs wordt beschreven. In dit wetsartikel staat dat het openbaar onderwijs bijdraagt aan de ontwikkeling van de leerlingen met aandacht voor de godsdienstige, levensbeschouwelijke en maatschappelijke waarden zoals die leven in de Nederlandse samenleving. 'Daarbij wordt de betekenis van de verscheidenheid van deze waarden onderkend. Openbaar voortgezet onderwijs wordt zo gegeven dat ieders godsdienst of levensovertuiging wordt geëerbiedigd', zo vermeldt het artikel.

Op basis hiervan vindt VOS/ABB dat het vanuit het karakter van het openbaar onderwijs niet zou misstaan om op enige wijze gehoor te geven aan het verzoek om een gebedsruimte. Bijvoorbeeld door het aanwijzen/inrichten van een algemene stilleruimte die door alle leerlingen en personeelsleden (ongeacht levensovertuiging of godsdienst) te gebruiken is voor een moment van bezinning. Door te kiezen voor een algemene stilleruimte laat de openbare school geen voorkeur blijken ten opzichte van een specifieke godsdienst of levensovertuiging, wat in lijn is met de uitgangspunten en de kernwaarden van het openbaar onderwijs (gelijkwaardigheid, vrijheid en ontmoeting).

Dit is nadrukkelijk een advies van VOS/ABB, dus niet een gebod. Een verzoek om een gebedsruimte is een kwestie die de openbare school in goed overleg met de betrokkenen kan bespreken.

Q3: Wat doet NUOVO en Leidsche Rijn college?

A3: Het bestuur van NUOVO zegt:

In de afgelopen maanden hebben we op het Leidsche Rijn College, maar ook op andere scholen binnen onze groep als ook op bestuursniveau de dialoog gevoerd over de vraag hoe wij binnen onze openbare identiteit omgaan met een door leerlingen uitgesproken behoefte om letterlijk en figuurlijk ruimte te krijgen voor hun religieuze identiteit? We hebben niet alleen intern de dialoog gevoerd met leerlingen, ouders en collega's, maar ook met externe stakeholders zoals de imam van de Leidsche Rijn Moskee, Ismail el Abassi van DENK, de voorzitter van de Ulu moskee en een programma-manager diversiteit en inclusie van de Nederlandse politie. We hebben uitvoerig gesproken over de vraag achter de vraag naar een gebedsruimte en met elkaar van gedachten gewisseld over de vraag hoe we kunnen voorkomen dat de wens voor inclusie leidt tot exclusiviteit.

We zijn tot het standpunt gekomen dat wij op de NUOVO scholen, buiten de lessen om, onze leerlingen en medewerkers gelegenheid willen bieden voor bezinning waarbij anderen niet gestoord worden. Stilte en neutraliteit zijn daarbij voor ons de sleutelwoorden. Voorbeelden daarvan kunnen zijn: overdenken, intern reflecteren, studeren, bidden, mediteren, of ontspannen. Het inrichten van een permanente, neutrale stilleruimte, of een ruimte die op verzoek tijdelijk ter beschikking wordt gesteld (bijv. een lokaal) zijn mogelijkheden hiervoor. De vorm hangt af van de behoefte die leeft in de school en de mogelijkheden van het schoolgebouw en kan dus per school verschillen. Het is aan de schoolleiding om in dialoog een passende vorm te vinden en om duidelijke afspraken te maken over het gebruik van de ruimte en bijbehorende gedragsregels zodat het neutrale karakter ervan niet onder druk komt te staan.

Voor alle duidelijkheid: NUOVO Scholen biedt geen gebedsruimte. Hiermee wordt bedoeld dat er geen exclusieve ruimte wordt ingericht ten behoeve van het gebed van welke religieuze richting dan ook.

Op de school Academie Tien is een stilleruimte beschikbaar gesteld.

Q4: Hoe gaat het nu op het Leidsche Rijn college?

A4: De rector zegt:

De actuele stand op het LRC is dat het nu rustig is. Wij voeren gesprekken met leerlingen, ouders en medewerkers over de vraag van een aantal leerlingen. Met de betreffende leerlingen hebben we een goed afrondend gesprek gevoerd, met veel wederzijds begrip.

De school zoekt de komende tijd naar antwoord op de vraag hoe we (ook) deze leerlingen zien en hoe we kunnen zorgen dat ze zich welkom en thuis voelen. Dat doen we bijvoorbeeld door samen een Iftar te organiseren tijdens de Ramadan, met een open uitnodiging aan iedereen, op 30 maart. Er waren ruim 150 leerlingen.

De rector heeft verschillende ouders gesproken en is op bezoek geweest bij meerdere instellingen; de Oranje Horizon, de Moskee in Leidsche Rijn, de Bondgenoten. Dit heeft veel begrip opgeleverd en ruimte voor het verdere gesprek.

Q5: Wat is de rol van de gemeenteraad hierin?

A5: De gemeenteraad kan erop toezien dat het openbaar onderwijs toegankelijk is voor alle leerlingen ongeacht hun achtergrond, en het gesprek daarover aangaan met betrokkenen. Uitgangspunt is dat iedereen zich welkom voelt op een openbare school.

De gemeenteraad heeft niet de bevoegdheid om te beslissen of en zo ja welke soort gebedsruimte er in een school wordt gefaciliteerd. De vrijheid van onderwijs is immers vastgelegd in de grondwet artikel 23.

Relevante documenten

[Geen gebedsverbod op Leidsche Rijn College \(lrc.nl\)](#)

[NRC Column Stine Jensen Respecteer het wezen van de openbare school](#)

From: "5.1.2E" <5.1.2E@utrecht.nl>
Sent: Fri, 17 Mar 2023 16:33:35 +0200
To: "!MO OND (Onderwijs)" <5.1.2E@utrecht.nl>; "5.1.2E" <5.1.2E@utrecht.nl>; "5.1.2E" <5.1.2E@utrecht.nl>; "5.1.2E" <5.1.2E@utrecht.nl>; "5.1.2E" <5.1.2E@utrecht.nl>; "5.1.2E" <5.1.2E@utrecht.nl>; "5.1.2E" <5.1.2E@utrecht.nl>
Subject: Agenda Staf 20 maart
Attachments: 20230320 Agenda staf onderwijs.pdf

Beste collega's,

Bijgevoegd de agenda voor het stafoverleg van maandag 20 maart. Staf onderwijs begint iets later in verband met de combistaf Onderwijs en ABA. Wanneer jouw onderwerp op de agenda staat zal 5.1.2E je inbellen. Enkele minuten voorafgaand aan jouw onderwerp zal 5.1.2E je een berichtje sturen.

Ter info: De volgende drie staf overleggen zijn op onderstaande momenten (onder voorbehoud van wijzigingen).

- 3 april van 14.00 uur tot 15.00 uur
- 17 april van 14.00 uur tot 15.00 uur
- 8 mei van 14.00 uur tot 15.00 uur

Fijn weekend alvast

Met vriendelijke groet,

5.1.2E
5.1.2E
Programmasecretaris 5.1.2E
5.1.2E
5.1.2E@utrecht.nl

www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht
Maatschappelijke Ontwikkeling
Onderwijs
Stadsplateau 1
8e etage
Maandag, vrijdag
Postbus 16200
3500 CE Utrecht

Voorblad

Onderwerp: Voorbereiding commissiedebat VOWE 20-04-2023

Staf: Onderwijs

Stafdatum	17 april 2023	
Portefeuillehouder	Eelco Eerenberg	
Manager	S.1,2E	
Opsteller	S.1,2E // S.1,2E // S.1,2E // S.1,2E	
Bestuurlijk contactpersoon	S.1,2E	
Bestuursadviseur	S.1,2E	
Doel	Bespreken	
Geheim	Nee	
Bijlagen	3: (a) Voorbereiding debat over gebeds- en stilleruimtes op scholen (b) Voorbereiding debat over verordening OHV (c) Voorbereiding debat Bibliotheek Utrecht	
Afgestemd met en akkoord met de inhoud:	Bestuurlijk	
	Ambtelijk	
	Extern	
Nog afstemming/communicatie nodig met:	Bestuurlijk	
	Ambtelijk	
	Extern	
Gevraagd besluit		
Te bespreken van de bijgevoegde voorbereidende memo's ter voorbereiding op de commissie VOWE op 20 april op de volgende onderwerpen: - Agendapunt 6: gebeds- en stilleruimtes op scholen in Utrecht; - Agendapunt 7: Raadsvoorstel technische aanpassingen verordening huisvesting scholen gemeente Utrecht; - Agendapunt 9: Raadsbrief aanbieden rapporten met betrekking tot Bibliotheek Utrecht.		
Aanleiding voor dit voorstel		
<u>Agendapunt 6: gebeds- en stilleruimtes op scholen in Utrecht</u> (behandeltijd: 90 minuten) Agenderende raadsleden zijn: Iskender Şimşek (DENK), Esma Kendir (Student & Starter), Maartje Vermeulen (GroenLinks), Noura Oul Fakir (BIJ1), Derk van Bergen (ChristenUnie) en Bert van Steeg (CDA). Toelichting op agendering: Op verschillende onderwijsinstellingen speelt de discussie of er een ruimte gerealiseerd moet worden waar leerlingen en personeelsleden hun gebed kunnen verrichten. Leerlingen van verschillende		

onderwijsinstellingen in Utrecht hebben aangegeven behoefte te hebben aan een dergelijke ruimte op hun school. Momenteel is aan die behoefte nog geen gehoor gegeven. Sterker nog, er zijn signalen ontvangen van leerlingen dat er verschillende scholen in Utrecht hun leerlingen verbieden om het gebed te verrichten binnen het schoolgebouw. Wij willen graag in debat over deze situatie. De ChristenUnie heeft aangegeven deze signalen niet te hebben ontvangen.

Agendapunt 7: Raadsvoorstel technische aanpassingen verordening huisvesting scholen gemeente Utrecht (behandeltijd: 30 minuten)

Toelichting op raadsvoorstel:

Het college stelt met dit voorstel een aantal (beleidsarme) aanpassingen in de bestaande verordening voor onderwijshuisvesting voor. Het vaststellen hiervan is een bevoegdheid van de raad. Het proces van aanvragen voor onderwijshuisvesting begint elk jaar op 1 maart. Het college stelt daarom voor deze wijziging met terugwerkende kracht per 1 maart te laten ingaan. De wijziging heeft geen financiële gevolgen. Binnen het onderwijs en de gemeente is er behoefte om de verordening in de toekomst verder te verrijken. Op dit moment wordt inzichtelijk gemaakt welke voorstellen er zijn en wat de financiële gevolgen hiervan zijn. Mogelijk komt in 2023 hierover alsnog een raadsvoorstel.

Agendapunt 9: Raadsbrief aanbieden rapporten met betrekking tot Bibliotheek Utrecht (behandeltijd: 90 minuten)

Agenderende raadsleden: Bert van Steeg (CDA), Berdien van der Wilt (D66), Hester Assen (PvdA), Esma Kendir (Student & Starter), Maartje Vermeulen (GroenLinks), Anton Stam (Volt), Wilma Duitscher (EénUtrecht), Bina Chirino (ChristenUnie), Margreet Ramaker (VVD)

Toelichting op agendering:

Op 15 maart ontving de raad een raadsbrief over de toekomstscenario's voor de bibliotheek in Utrecht. Daarbij gevoegd werden een onderzoek naar de financiële situatie en een onderzoek naar de ontwikkelsenario's van de vestigingen gevoegd. De fracties van CDA, D66, PvdA, Student & Starter, GroenLinks, Volt, EénUtrecht, ChristenUnie en VVD willen in de commissie met andere partijen in gesprek over de toekomst van de bibliotheek. Met de geschetste scenario's in de hand willen deze fracties suggesties doen voor de verdere uitwerking van concreet beleid voor de bibliotheek in Utrecht en richting besluitvorming bij de Voorjaarsnota.

Onderbouwing: met knelpunten en/of risico.

Denk aan: politiek, financieel, participatie, communicatie, juridische en/of organisatie.

Agendapunt 6: gebeds- en stilteruimtes op scholen in Utrecht

De raadsleden El Abassi (DENK), Oul Fakir (Bij1) en Kendir (S&S) hebben op 19 januari jl. mondelinge vragen gesteld naar aanleiding van een petitie voor het beschikbaar stellen van een gebedsruimte op het Leidsche Rijn college, een school voor openbaar voortgezet onderwijs. De vragen die gesteld zijn luiden:

1. Is de wethouder het met ons eens dat hiermee de mogelijkheid voor studenten om gebed te verrichten wordt ontnomen en dat dit in strijd is met de vrijheid van godsdienst? Zo nee waarom niet?
2. Is de wethouder op de hoogte van deze petitie en wat vindt het college hiervan? Wat gaat het college eraan doen om gehoor te geven aan deze petitie.

De school en het schoolbestuur zijn zelf aan zet om tot goede afspraken te komen over het beschikbaar stellen van een stilteruimte. De gemeenteraad kan er op toezien dat dit gesprek wordt gevoerd. De grondwettelijke vrijheid van onderwijs waarborgt dat de overheid niet dwingend aan een school kan opleggen of en zo ja voor welke geloofsrichting een school faciliteiten treft.

De onderliggende vraag van dit debat lijkt dan ook te zijn hoe we in Utrecht omgaan met zeer diverse populaties en hoe we waarborgen dat iedereen zich veilig kan voelen in een zeer diverse omgeving. Het creëren van ruimte voor de één kan tot gevolg hebben het inperken van de ruimte voor een ander. Sommige aspecten van identiteit zijn een keuze, sommige zijn dat niet. In de media zijn hierover de laatste tijd diverse opinieartikelen verschenen.

Ons advies is het openbare karakter van het onderwijs te steunen. Bij het inrichten van een stilleruimte in een school voor openbaar onderwijs vinden wij het van belang dat het wettelijke openbare karakter van het onderwijs in stand blijft. In het openbaar onderwijs wordt geen voorkeur gegeven aan een specifieke godsdienst of levensovertuiging. Een stilleruimte in een openbare school is dan ook door alle leerlingen en personeelsleden ongeacht welke levensovertuiging of godsdienst te gebruiken voor een moment van bezinning. Een stilleruimte in het openbaar onderwijs kan alleen functioneren als alle gebruikers van deze ruimte elkaars recht op stilte en bezinning respecteren.

NUOVO heeft dit al opgepakt. Het Leidsche Rijn college en NUOVO hebben de afgelopen maanden gesprekken gevoerd met betrokkenen. Op Academie Tien is een proef met een stilleruimte.

Agendapunt 7: Raadsvoorstel technische aanpassingen verordening huisvesting scholen gemeente Utrecht

De technische aanpassingen van de verordening zijn niet zo spannend:

- Ze zijn beleidsarm en kosten geen extra geld.
- Wijzingen van de verordening kan niet zonder de input van het beleidsveld. In Q4-2022 hebben diverse werkgroepen met de schoolbesturen en Maatschappelijke Ontwikkeling plaatsgevonden. Het proces werkt zo dat:
 - o de voorstellen voor aanpassingen worden voorgesteld en besproken in de werkgroep.
 - o Deze voorstellen financiële uitwerking krijgen.
 - o De haalbaarheid van de voorstellen met financiële consequenties afhankelijk zijn van de betaalbaarheid.
 - o Deze betaalbaarheid moet eerst via besluitvorming college en raad worden vastgesteld (VJN/begroting).

Het kan politiek wel aanleiding zijn voor raadsleden om verdere verrijking te wensen. Dat is alleen mogelijk als er ook middelen beschikbaar voor zijn of komen met de VJN.

Agendapunt 9: Raadsbrief aanbieden rapporten met betrekking tot Bibliotheek Utrecht

Op 12 april was er een informatiebijeenkomst voor de raad georganiseerd door de bibliotheek over het onderzoek van AEF. De bibliotheek heeft daar toegelicht waarom zij het maximalisatiescenario als enige haalbare optie ziet en waarom daar structureel 5.1.2B extra mee is gemoeid. Op 18 april a.s. vindt er een technische sessie plaats waarbij het EY-onderzoek centraal staat en de vraag hoe de raad meer invloed kan uitoefenen op het proces om te komen tot een toekomstgericht en financieel gezonde bibliotheek. Op 20 april a.s. zullen beide documenten besproken worden in de commissie VOWE.

Ons advies/boodschap aan de raad is:

- Dat de bibliotheek een ruime gemeentelijke subsidie ontvangt vergeleken met de steden waarmee een vergelijking is gemaakt in het EY rapport.
- Dat de eenzijdige aandacht van de bibliotheek op maximalisatie van het aantal panden de geletterdheid van specifieke doelgroepen niet perse zal verbeteren omdat deze doelgroepen daar niet vanzelfsprekend komen.

- Dat de drie AEF-scenario's niet de enige opties zijn maar dat dit grove scenario's zijn waar geen inhoudelijke visie aan ten grondslag ligt.
- Dat een passend toekomstig bibliotheekbeleid en het bepalen van een passend budget om een nadere inhoudelijke kijk vraagt op basis van gegevens (toegankelijkheid, bereikbaarheid, laaggeletterdheid, SES/WOA) gecombineerd met een innovatieve kijk op het bereiken van specifieke doelgroepen en samenwerking met derden.

Planning en vervolg (op intranet staan de aanlevertermijnen)

Vervolg stafbespreking

College

**Raadsinformatiebijeenkomst
(eventueel)**

18 april 2023 (technische sessie)

Commissie

20 april 2023

Raad

Mondelinge vragen Ruimte om te bidden in het Leidsche Rijn College

19-01-2023

Vragen:

Leerlingen van het Leidsche Rijn College hebben aangegeven behoefte te hebben aan een gebedsruimte. Het Leidsche Rijn College heeft in een nieuwsbrief duidelijk aangegeven dat ze niet van plan zijn om leerlingen de gelegenheid te geven om in het gebouw of tijdens schoolactiviteiten te bidden. "Wij zijn immers een school en geen gebedshuis", luidt de reactie van de schoolleiding.

1. Is de wethouder het met ons eens dat hiermee de mogelijkheid voor studenten om het gebed te verrichten wordt ontnomen en dat dit ons strijd is met de vrijheid van godsdienst? Zo nee waarom niet?

Nee. Het openbaar onderwijs is in levensbeschouwelijke kwesties neutraal en hoeft dus geen mogelijkheden aan leerlingen te bieden voor het uitoefenen van godsdienstige plichten. NUOVO scholen heeft een leerlingstatuut (2020, met instemming van leerlinggeleding GMR) waarin het volgende is opgenomen

Artikel 18 Vrijheid van godsdienst

1. NUOVO Scholengroep is een openbare stichting. Dat betekent dat iedereen welkom is en dat alle geloofsovertuigingen welkom zijn.
2. We respecteren ieders recht op godsdienstvrijheid binnen de kaders van de wet.
3. Bidden is binnen NUOVO Scholengroep toegestaan, mits dit in eigen tijd van de leerling plaatsvindt (voor of na school en tijdens pauze of lesuitval) en dit plaatsvindt op een plek waar anderen niet gestoord worden. Bidden is geen geldige reden voor verzuim van lessen of het niet maken van toetsen of examens.
4. Scholen bieden geen fysieke ruimtes aan leerlingen om te bidden.

De Commissie Gelijke Behandeling (CGB 3/8/2000), kwam wat het openbaar onderwijs betreft, tot het oordeel: de school mag moslimleerlingen niet verbieden te bidden en aldus hun godsdienstige plichten uit te oefenen, maar zij hoeft daarvoor geen speciale ruimte ter beschikking te stellen. NUOVO voldoet aan de wet en handelt conform de uitspraak van de commissie gelijke behandeling.

Twee maanden geleden is er door de leerlingen een petitie¹ gestart met inmiddels al 1450 handtekeningen van woedende ouders en leerlingen.

¹ [Petition · Gebedsruimte op het Leidsche Rijn College · Change.org](#)

2. Is de wethouder op de hoogte van deze petitie en wat vindt het college hiervan? Wat gaat het college eraan doen om gehoor te geven aan deze petitie.

Ja wij zijn bekend met de petitie. Het betreft een online petitie die door iedereen ondertekend kan worden. Wij hebben deze week gesproken met de rector van het Leidsche Rijn college. Hij verklaart goed in gesprek te zijn met ouders, leerlingen en schoolbestuur over dit thema. Hij volgt de afspraken uit het leerlingenstatuut. Hij zegt dat de betreffende petitie niet aan hem is aangeboden.

Gehoor geven aan deze petitie is geen taak van het college, omdat het openbaar onderwijs zelf wettelijk bevoegd is om hierin besluiten te nemen.

Gesteld door:

- Ismail El Abassi, DENK

STILTE- OF GEBEDSRUIMTE

In de afgelopen jaren hebben we tweemaal de vraag van een aantal leerlingen gehad om een stilte- of gebedsruimte in te richten voor leerlingen die ook op school graag willen bidden. Het antwoord is steeds hetzelfde: wij zijn een (openbare) school en geen gebedshuis. Ook in het NUOVO leerlingenstatuut is opgenomen dat wij respect hebben voor ieders geloof, maar dat we het bidden op school niet faciliteren. Dat betekent dat we het nergens in het gebouw of tijdens schoolactiviteiten toestaan. Overigens gaan we graag met leerlingen en ouders/verzorgers in gesprek over de vraag hoe wij ons allemaal veilig en geaccepteerd kunnen voelen op school.

Met vriendelijke groet,
namens de schoolleiding

rector

Van: Sungur, Mahmut <m.sungur@utrecht.nl>

Verzonden: donderdag 11 mei 2023 09:58

Aan: 5.1.2I <5.1.2I@utrecht.nl>

Onderwerp: moties debat Gebeds- en Stilteruimtes op scholen

Beste allen,

Zie bijgaand twee moties vanuit ons kant voor het debat over Gebeds- en Stilteruimtes op scholen.

Met vriendelijke groet,

Mahmut Sungur

Raadslid (fractievoorzitter)

m.sungur@utrecht.nl

www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Raadsorganen

Mondelinge vragen Ruimte om te bidden in het Leidsche Rijn College

19-01-2023

Vragen:

Leerlingen van het Leidsche Rijn College hebben aangegeven behoefte te hebben aan een gebedsruimte. Het Leidsche Rijn College heeft in een nieuwsbrief duidelijk aangegeven dat ze niet van plan zijn om leerlingen de gelegenheid te geven om in het gebouw of tijdens schoolactiviteiten te bidden. "Wij zijn immers een school en geen gebedshuis", luidt de reactie van de schoolleiding.

1. Is de wethouder het met ons eens dat hiermee de mogelijkheid voor studenten om het gebed te verrichten wordt ontnomen en dat dit ons strijd is met de vrijheid van godsdienst? Zo nee waarom niet?

Twee maanden geleden is er door de leerlingen een petitie¹ gestart met inmiddels al 1450 handtekeningen van woedende ouders en leerlingen.

2. Is de wethouder op de hoogte van deze petitie en wat vindt het college hiervan? Wat gaat het college eraan doen om gehoor te geven aan deze petitie.

Gesteld door:

- Ismail El Abassi, DENK

¹ [Petition · Gebedsruimte op het Leidsche Rijn College · Change.org](#)

STILTE- OF GEBEDSRUIMTE

In de afgelopen jaren hebben we tweemaal de vraag van een aantal leerlingen gehad om een stilte- of gebedsruimte in te richten voor leerlingen die ook op school graag willen bidden. Het antwoord is steeds hetzelfde: wij zijn een (openbare) school en geen gebedshuis. Ook in het NUOVO leerlingenstatuut is opgenomen dat wij respect hebben voor ieders geloof, maar dat we het bidden op school niet faciliteren. Dat betekent dat we het nergens in het gebouw of tijdens schoolactiviteiten toestaan. Overigens gaan we graag met leerlingen en ouders/verzorgers in gesprek over de vraag hoe wij ons allemaal veilig en geaccepteerd kunnen voelen op school.

Met vriendelijke groet,
namens de schoolleiding

rector

Mondelinge vragen Ruimte om te bidden in het Leidsche Rijn College

19-01-2023

Vragen:

Leerlingen van het Leidsche Rijn College hebben aangegeven behoefte te hebben aan een gebedsruimte. Het Leidsche Rijn College heeft in een nieuwsbrief duidelijk aangegeven dat ze niet van plan zijn om leerlingen de gelegenheid te geven om in het gebouw of tijdens schoolactiviteiten te bidden. "Wij zijn immers een school en geen gebedshuis", luidt de reactie van de schoolleiding.

1. Is de wethouder het met ons eens dat hiermee de mogelijkheid voor studenten om het gebed te verrichten wordt ontnomen en dat dit ons strijd is met de vrijheid van godsdienst? Zo nee waarom niet?

Nee. Naast de vrijheid van godsdienst bestaat er ook de vrijheid van onderwijs. Het openbaar onderwijs is in levensbeschouwelijke kwesties neutraal en hoeft dus geen mogelijkheden aan leerlingen te bieden voor het uitoefenen van godsdienstige plichten.

De Commissie Gelijke Behandeling (CGB 3/8/2000), kwam wat het openbaar onderwijs betreft, tot het oordeel: de school mag moslimleerlingen niet verbieden te bidden en aldus hun godsdienstige plichten uit te oefenen, maar zij hoeft daarvoor geen speciale ruimte ter beschikking te stellen.

Twee maanden geleden is er door de leerlingen een petitie¹ gestart met inmiddels al 1450 handtekeningen van woedende ouders en leerlingen.

2. Is de wethouder op de hoogte van deze petitie en wat vindt het college hiervan? Wat gaat het college eraan doen om gehoor te geven aan deze petitie.

Ja wij zijn bekend met de petitie. Het gehoor geven aan deze petitie is geen taak van het college, omdat het openbaar onderwijs zelf wettelijk bevoegd is om hierin besluiten te nemen.

Gesteld door:

- Ismail El Abassi, DENK

¹ [Petition · Gebedsruimte op het Leidsche Rijn College · Change.org](#)

STILTE- OF GEBEDSRUIMTE

In de afgelopen jaren hebben we tweemaal de vraag van een aantal leerlingen gehad om een stilte- of gebedsruimte in te richten voor leerlingen die ook op school graag willen bidden. Het antwoord is steeds hetzelfde: wij zijn een (openbare) school en geen gebedshuis. Ook in het NUOVO leerlingenstatuut is opgenomen dat wij respect hebben voor ieders geloof, maar dat we het bidden op school niet faciliteren. Dat betekent dat we het nergens in het gebouw of tijdens schoolactiviteiten toestaan. Overigens gaan we graag met leerlingen en ouders/verzorgers in gesprek over de vraag hoe wij ons allemaal veilig en geaccepteerd kunnen voelen op school.

Met vriendelijke groet,
namens de schoolleiding

rector

Mondelinge vragen Ruimte om te bidden in het Leidsche Rijn College

19-01-2023

Vragen:

Leerlingen van het Leidsche Rijn College hebben aangegeven behoefte te hebben aan een gebedsruimte. Het Leidsche Rijn College heeft in een nieuwsbrief duidelijk aangegeven dat ze niet van plan zijn om leerlingen de gelegenheid te geven om in het gebouw of tijdens schoolactiviteiten te bidden. "Wij zijn immers een school en geen gebedshuis", luidt de reactie van de schoolleiding.

1. Is de wethouder het met ons eens dat hiermee de mogelijkheid voor studenten om het gebed te verrichten wordt ontnomen en dat dit ons strijd is met de vrijheid van godsdienst? Zo nee waarom niet?

Nee. Het openbaar onderwijs is in levensbeschouwelijke kwesties neutraal en hoeft dus geen mogelijkheden aan leerlingen te bieden voor het uitoefenen van godsdienstige plichten. NUOVO scholen heeft een leerlingstatuut (2020, met instemming van leerlinggeleding GMR) waarin het volgende is opgenomen

Artikel 18 Vrijheid van godsdienst

1. NUOVO Scholengroep is een openbare stichting. Dat betekent dat iedereen welkom is en dat alle geloofsovertuigingen welkom zijn.
2. We respecteren ieders recht op godsdienstvrijheid binnen de kaders van de wet.
3. Bidden is binnen NUOVO Scholengroep toegestaan, mits dit in eigen tijd van de leerling plaatsvindt (voor of na school en tijdens pauze of lesuitval) en dit plaatsvindt op een plek waar anderen niet gestoord worden. Bidden is geen geldige reden voor verzuim van lessen of het niet maken van toetsen of examens.
4. Scholen bieden geen fysieke ruimtes aan leerlingen om te bidden.

De Commissie Gelijke Behandeling (CGB 3/8/2000), kwam wat het openbaar onderwijs betreft, tot het oordeel: de school mag moslimleerlingen niet verbieden te bidden en aldus hun godsdienstige plichten uit te oefenen, maar zij hoeft daarvoor geen speciale ruimte ter beschikking te stellen. NUOVO voldoet aan de wet en handelt conform de uitspraak van de commissie gelijke behandeling.

Twee maanden geleden is er door de leerlingen een petitie¹ gestart met inmiddels al 1450 handtekeningen van woedende ouders en leerlingen.

¹ [Petition · Gebedsruimte op het Leidsche Rijn College · Change.org](#)

2. Is de wethouder op de hoogte van deze petitie en wat vindt het college hiervan? Wat gaat het college eraan doen om gehoor te geven aan deze petitie.

Ja wij zijn bekend met de petitie. Het gehoor geven aan deze petitie is geen taak van het college, omdat het openbaar onderwijs zelf wettelijk bevoegd is om hierin besluiten te nemen.

Gesteld door:

- Ismail El Abassi, DENK

STILTE- OF GEBEDSRUIMTE

In de afgelopen jaren hebben we tweemaal de vraag van een aantal leerlingen gehad om een stilte- of gebedsruimte in te richten voor leerlingen die ook op school graag willen bidden. Het antwoord is steeds hetzelfde: wij zijn een (openbare) school en geen gebedshuis. Ook in het NUOVO leerlingenstatuut is opgenomen dat wij respect hebben voor ieders geloof, maar dat we het bidden op school niet faciliteren. Dat betekent dat we het nergens in het gebouw of tijdens schoolactiviteiten toestaan. Overigens gaan we graag met leerlingen en ouders/verzorgers in gesprek over de vraag hoe wij ons allemaal veilig en geaccepteerd kunnen voelen op school.

Met vriendelijke groet,
namens de schoolleiding

rector

Mondelinge vragen Ruimte om te bidden in het Leidsche Rijn College

19-01-2023

Vragen:

Leerlingen van het Leidsche Rijn College hebben aangegeven behoefte te hebben aan een gebedsruimte. Het Leidsche Rijn College heeft in een nieuwsbrief duidelijk aangegeven dat ze niet van plan zijn om leerlingen de gelegenheid te geven om in het gebouw of tijdens schoolactiviteiten te bidden. "Wij zijn immers een school en geen gebedshuis", luidt de reactie van de schoolleiding.

1. Is de wethouder het met ons eens dat hiermee de mogelijkheid voor studenten om het gebed te verrichten wordt ontnomen en dat dit ons strijd is met de vrijheid van godsdienst? Zo nee waarom niet?

Het openbaar onderwijs is in levensbeschouwelijke kwesties neutraal en hoeft dus geen mogelijkheden aan leerlingen te bieden voor het uitoefenen van godsdienstige plichten. Wel is het binnen de NUOVO scholen toegestaan om te bidden, daarvoor wordt echter geen fysieke ruimte specifiek voor het gebed geboden. De leerling moet daarvoor zelf op zoek naar een geschikte plek in de school.

NUOVO scholen heeft een leerlingenstatuut (2020, met instemming van leerlinggeleding GMR) waarin het volgende is opgenomen:

Artikel 18 Vrijheid van godsdienst

1. *NUOVO Scholengroep is een openbare stichting. Dat betekent dat iedereen welkom is en dat alle geloofsovertuigingen welkom zijn.*
2. *We respecteren ieders recht op godsdienstvrijheid binnen de kaders van de wet.*
3. *Bidden is binnen NUOVO Scholengroep toegestaan, mits dit in eigen tijd van de leerling plaatsvindt (voor of na school en tijdens pauze of lesuitval) en dit plaatsvindt op een plek waar anderen niet gestoord worden. Bidden is geen geldige reden voor verzuim van lessen of het niet maken van toetsen of examens.*
4. *Scholen bieden geen fysieke ruimtes aan leerlingen om te bidden.*

De Commissie Gelijke Behandeling (CGB 3/8/2000), kwam wat het openbaar onderwijs betreft, tot het oordeel: de school mag moslimleerlingen niet verbieden te bidden en aldus hun godsdienstige plichten uit te oefenen, maar zij hoeft daarvoor geen speciale ruimte ter beschikking te stellen. NUOVO voldoet aan de wet en handelt conform de uitspraak van de commissie gelijke behandeling.

Twee maanden geleden is er door de leerlingen een petitie¹ gestart met inmiddels al 1450 handtekeningen van woedende ouders en leerlingen.

2. Is de wethouder op de hoogte van deze petitie en wat vindt het college hiervan? Wat gaat het college eraan doen om gehoor te geven aan deze petitie.

Ja, de petitie is bekend. Het betreft een online petitie die iedereen kan ondertekenen. Wij hebben deze week gesproken met de rector van het Leidsche Rijn college. Hij verklaart goed in gesprek te zijn met ouders, leerlingen en schoolbestuur over dit thema. De directie van het Leidsche Rijn college volgt de lijn zoals is opgenomen in het leerlingenstatuut. De betreffende petitie is niet aangeboden aan de directie van de school.

Wij hebben het vertrouwen dat de school en het schoolbestuur het gesprek met ouders en leerlingen zelf goed kunnen voeren.

Gesteld door:

- Ismail El Abassi, DENK

¹ [Petition · Gebedsruimte op het Leidsche Rijn College · Change.org](#)

STILTE- OF GEBEDSRUIMTE

In de afgelopen jaren hebben we tweemaal de vraag van een aantal leerlingen gehad om een stilte- of gebedsruimte in te richten voor leerlingen die ook op school graag willen bidden. Het antwoord is steeds hetzelfde: wij zijn een (openbare) school en geen gebedshuis. Ook in het NUOVO leerlingenstatuut is opgenomen dat wij respect hebben voor ieders geloof, maar dat we het bidden op school niet faciliteren. Dat betekent dat we het nergens in het gebouw of tijdens schoolactiviteiten toestaan. Overigens gaan we graag met leerlingen en ouders/verzorgers in gesprek over de vraag hoe wij ons allemaal veilig en geaccepteerd kunnen voelen op school.

Met vriendelijke groet,
namens de schoolleiding

rector

Geen gebedsverbod op Leidsche Rijn College

Er is op (en rond) het Leidsche Rijn College commotie ontstaan naar aanleiding van een vraag van een groep leerlingen naar mogelijkheden voor een gebeds- of stilteruimte in het schoolgebouw.

Als openbare school heten wij iedereen welkom en op onze school zijn alle geloofsovertuigingen welkom. Wij respecteren het recht op godsdienstvrijheid, binnen de kaders van de wet. Bidden is op het LRC toegestaan, mits dit in de eigen tijd van de leerling plaatsvindt (voor of na schooltijd en tijdens pauzes en lesuitval) en op een plek waar anderen niet gestoord worden.

Binnen het LRC is er door leerlingen en schoolleiding onderzoek gedaan naar mogelijkheden voor gebedsruimtes in het publieke domein. Vaak zijn er 'stilteruimtes' ingericht, waar mensen met en zonder religieuze achtergrond terecht kunnen voor een moment van stilte, zonder dat deze ruimte door een bepaalde groep wordt geclaimd.

Die optie onderzoeken we voor onze school ook, in nauwe afstemming met de andere NUOVO Scholen.

De actuele discussie over het al dan niet toestaan van bidden op school, heeft ook een positieve wending gekregen. Niet alleen op het LRC voeren we momenteel het gesprek over (religieuze) identiteit met leerlingen en ouders, ook met alle andere NUOVO Scholen voeren we het gesprek hierover. Daarbij zoeken we contact met deskundigen uit de samenleving om ons hierin te ondersteunen. Want de NUOVO Scholen vinden het belangrijk dat alle leerlingen zich op school welkom en thuis voelen, welke achtergrond ze dan ook hebben. De samenstelling van onze schoolpopulatie is vergelijkbaar met die van de omgeving van de school en daar hechten we veel waarde aan. De school is tenslotte een maatschappij in het klein, een oefenplaats voor nu en later.

Uit gesprekken met medewerkers, ouders en leerlingen blijkt dat we vooral meer met elkaar in gesprek moeten zijn over die belangrijke vraag: hoe zorgen we er samen voor dat iedereen zich welkom voelt op school en hoe sluiten we niemand daarvan uit? We gaan met alle betrokkenen de dialoog aan, binnen en buiten de school. Juist om te zoeken naar wat ons verbindt, in plaats van wat ons tegenover elkaar plaatst.

Eric Hordijk
Rector

Mondelinge vragen Ruimte om te bidden in het Leidsche Rijn College

19-01-2023

Vragen:

Leerlingen van het Leidsche Rijn College hebben aangegeven behoefte te hebben aan een gebedsruimte. Het Leidsche Rijn College heeft in een nieuwsbrief duidelijk aangegeven dat ze niet van plan zijn om leerlingen de gelegenheid te geven om in het gebouw of tijdens schoolactiviteiten te bidden. "Wij zijn immers een school en geen gebedshuis", luidt de reactie van de schoolleiding.

1. Is de wethouder het met ons eens dat hiermee de mogelijkheid voor studenten om het gebed te verrichten wordt ontnomen en dat dit ons strijd is met de vrijheid van godsdienst? Zo nee waarom niet?

Het openbaar onderwijs is in levensbeschouwelijke kwesties neutraal en hoeft dus geen mogelijkheden aan leerlingen te bieden voor het uitoefenen van godsdienstige plichten. Wel is het binnen de NUOVO scholen toegestaan om te bidden, daarvoor wordt echter geen fysieke ruimte specifiek voor het gebed geboden. De leerling moet daarvoor zelf op zoek naar een geschikte plek in de school.

NUOVO scholen heeft een leerlingenstatuut (2020, met instemming van leerlinggeleding GMR) waarin het volgende is opgenomen:

Artikel 18 Vrijheid van godsdienst

1. *NUOVO Scholengroep is een openbare stichting. Dat betekent dat iedereen welkom is en dat alle geloofsovertuigingen welkom zijn.*
2. *We respecteren ieders recht op godsdienstvrijheid binnen de kaders van de wet.*
3. *Bidden is binnen NUOVO Scholengroep toegestaan, mits dit in eigen tijd van de leerling plaatsvindt (voor of na school en tijdens pauze of lesuitval) en dit plaatsvindt op een plek waar anderen niet gestoord worden. Bidden is geen geldige reden voor verzuim van lessen of het niet maken van toetsen of examens.*
4. *Scholen bieden geen fysieke ruimtes aan leerlingen om te bidden.*

De Commissie Gelijke Behandeling (CGB 3/8/2000), kwam wat het openbaar onderwijs betreft, tot het oordeel: de school mag moslimleerlingen niet verbieden te bidden en aldus hun godsdienstige plichten uit te oefenen, maar zij hoeft daarvoor geen speciale ruimte ter beschikking te stellen. NUOVO voldoet aan de wet en handelt conform de uitspraak van de commissie gelijke behandeling.

Twee maanden geleden is er door de leerlingen een petitie¹ gestart met inmiddels al 1450 handtekeningen van woedende ouders en leerlingen.

2. Is de wethouder op de hoogte van deze petitie en wat vindt het college hiervan? Wat gaat het college eraan doen om gehoor te geven aan deze petitie.

Ja, de petitie is bekend. Het betreft een online petitie die iedereen kan ondertekenen. Het is op dit moment nog niet duidelijk in welke mate de ondertekenaars direct belanghebbenden zijn van het Leidsche Rijn college.

Wij hebben deze week gesproken met de rector van het Leidsche Rijn college. Hij verklaart goed in gesprek te zijn met ouders, leerlingen en schoolbestuur over dit thema. De directie van het Leidsche Rijn college volgt de lijn zoals is opgenomen in het leerlingenstatuut.

Wij hebben het vertrouwen dat de school en het schoolbestuur het gesprek met ouders en leerlingen zelf goed kunnen voeren.

Gesteld door:

- Ismail El Abassi, DENK

¹ [Petition · Gebedsruimte op het Leidsche Rijn College · Change.org](#)

STILTE- OF GEBEDSRUIMTE

In de afgelopen jaren hebben we tweemaal de vraag van een aantal leerlingen gehad om een stilte- of gebedsruimte in te richten voor leerlingen die ook op school graag willen bidden. Het antwoord is steeds hetzelfde: wij zijn een (openbare) school en geen gebedshuis. Ook in het NUOVO leerlingenstatuut is opgenomen dat wij respect hebben voor ieders geloof, maar dat we het bidden op school niet faciliteren. Dat betekent dat we het nergens in het gebouw of tijdens schoolactiviteiten toestaan. Overigens gaan we graag met leerlingen en ouders/verzorgers in gesprek over de vraag hoe wij ons allemaal veilig en geaccepteerd kunnen voelen op school.

Met vriendelijke groet,
namens de schoolleiding

rector

Geen gebedsverbod op Leidsche Rijn College

Er is op (en rond) het Leidsche Rijn College commotie ontstaan naar aanleiding van een vraag van een groep leerlingen naar mogelijkheden voor een gebeds- of stilteruimte in het schoolgebouw.

Als openbare school heten wij iedereen welkom en op onze school zijn alle geloofsovertuigingen welkom. Wij respecteren het recht op godsdienstvrijheid, binnen de kaders van de wet. Bidden is op het LRC toegestaan, mits dit in de eigen tijd van de leerling plaatsvindt (voor of na schooltijd en tijdens pauzes en lesuitval) en op een plek waar anderen niet gestoord worden.

Binnen het LRC is er door leerlingen en schoolleiding onderzoek gedaan naar mogelijkheden voor gebedsruimtes in het publieke domein. Vaak zijn er 'stilteruimtes' ingericht, waar mensen met en zonder religieuze achtergrond terecht kunnen voor een moment van stilte, zonder dat deze ruimte door een bepaalde groep wordt geclaimd.

Die optie onderzoeken we voor onze school ook, in nauwe afstemming met de andere NUOVO Scholen.

Gesprek over identiteit

De actuele discussie over het al dan niet toestaan van bidden op school, heeft ook een positieve wending gekregen. Niet alleen op het LRC voeren we momenteel het gesprek over (religieuze) identiteit met leerlingen en ouders, ook met alle andere NUOVO Scholen voeren we het gesprek hierover. Daarbij zoeken we contact met deskundigen uit de samenleving om ons hierin te ondersteunen. Want de NUOVO Scholen vinden het belangrijk dat alle leerlingen zich op school welkom en thuis voelen, welke achtergrond ze dan ook hebben. De samenstelling van onze schoolpopulatie is vergelijkbaar met die van de omgeving van de school en daar hechten we veel waarde aan. De school is tenslotte een maatschappij in het klein, een oefenplaats voor nu en later.

Verbinding

Uit gesprekken met medewerkers, ouders en leerlingen blijkt dat we vooral meer met elkaar in dialoog moeten zijn over die belangrijke vraag: hoe zorgen we er samen voor dat iedereen zich welkom voelt op school en hoe sluiten we niemand daarvan uit? We gaan met alle betrokkenen de dialoog aan, binnen en buiten de school. Juist om te zoeken naar wat ons verbindt, in plaats van wat ons tegenover elkaar plaatst.

Eric Hordijk
Rector

Motie: Gebeds- en stilteruimtes op scholen

De gemeenteraad van Utrecht, in vergadering bijeen op 11-05-2023, ter bespreking van het debat Gebeds- en stilteruimtes op scholen in Utrecht.

Constaterende dat:

1. Leerlingen op verschillende scholen in Nederland en Utrecht aangegeven hebben behoefte te hebben aan een aparte ruimte om bijvoorbeeld te kunnen bidden op hun school.¹
2. Op het Leidsche Rijn College zelfs een petitie is rondgegaan om een ruimte om te bidden te realiseren op school.²
3. De VOS/ABB adviseert om aan het verzoek van leerlingen voor een gebeds- of stilteruimte gehoor te geven.³
4. Het College in het coalitieakkoord aangeeft dat het waarde hecht aan inclusieve faciliteiten in openbare gebouwen, en dat gebeds- en stilteruimtes waar onder andere gebeden kan worden daar ook bij horen.

Overwegende dat:

1. Op veel scholen vanwege drukke kantines en smalle gangen, het bieden van een ruimte om te bidden de meest praktische uitwerking is van het recht van leerlingen om op school te kunnen bidden.
2. De gemeente in deze ook een verantwoordelijkheid heeft als eigenaar van schoolgebouwen.
3. Het bieden van een ruimte om te bidden of bezinnen een goede stap is in de richting van een inclusieve school, waarin iedereen zichzelf moet kunnen zijn.
4. Utrecht in het coalitieakkoord aangeeft een voortrekkersrol te willen spelen in het creëren van een inclusief onderwijsstelsel.

Draagt het college op:

1. Met middelbare scholen in Utrecht in gesprek te gaan en hen te wijzen op de wenselijkheid voor het faciliteren van ruimtes voor het gebed of bezinning voor leerlingen.
2. De uitkomsten van deze gesprekken in het derde kwartaal terug te koppelen aan de raad.

En gaat over tot de orde van de dag

Ingediend door:

- Mahmut Sungur, DENK
- Esma Kendir, Student&Starter
- Melody Deldjou Fard, GroenLinks
- Stevie Nolten, BIJ1
- Rik van der Graaf, ChristenUnie

¹ [Scholen worstelen met gebedsruimtes voor leerlingen – ‘bij ons wordt niet aan religie gedaan’ - NRC](#)

² [‘Geen gebedsverbod op Leidsche Rijn College in Utrecht’ \(duic.nl\)](#)

³ [Moet openbare school gebedsruimte beschikbaar stellen? \(vosabb.nl\)](#)

Motie: Ruimte om te bidden op scholen

De gemeenteraad van Utrecht, in vergadering bijeen op 11-05-2023, ter bespreking van het debat Gebeds- en stilteruimtes op scholen in Utrecht.

Constaterende dat:

1. Er in Nederland meerdere scholen zijn die hun leerlingen verbieden om te bidden op school, door bijvoorbeeld het gebed fysiek te hinderen en gebedskleedjes weg te trekken.¹
2. In Utrecht het Leidsche Rijn College aangegeven heeft het gebed niet toe te staan op school in een nieuwsbrief.
3. Scholieren binnen de school aangeven dat dit nog steeds niet mogelijk is.
4. Deze geluiden van meerdere scholen komen.
5. Scholen volgens een uitspraak van de Commissie Gelijke Behandeling leerlingen niet mogen verbieden om te bidden.²

Overwegende dat:

1. Het verbieden, of het praktisch onmogelijk maken, voor leerlingen om te bidden, een schending is van het recht op godsdienstvrijheid.
2. Utrecht een mensenrechten- en kinderrechtenstad is waar dit soort verboden geen plek horen te hebben.
3. In het coalitieakkoord staat dat we in Utrecht inzetten op een inclusieve (leer)omgeving waarin ieder kind zich welkom voelt en zichzelf kan zijn.
4. De gemeente, als verantwoordelijke voor de huisvesting van scholen, haar verantwoordelijkheid moet nemen door in gesprek te gaan met scholen waar leerlingen praktisch niet mogen bidden.

Draagt het college op:

1. Na te gaan op welke middelbare scholen leerlingen (praktisch) verboden wordt om te bidden en waar het wel is toegestaan;
2. Met het Leidsche Rijn College, en andere scholen waar het bidden niet is toegestaan, in gesprek te gaan en hen op te roepen het verrichten van het gebed toe te staan.
3. De gemeenteraad hier in het derde kwartaal van 2023 over te informeren.

En gaat over tot de orde van de dag

Ingediend door:

- Mahmut Sungur, DENK
- Esmâ Kendir, Student&Starter
- Stevie Nolten, BIJ1

¹ [Scholen worstelen met gebedsruimtes voor leerlingen – ‘bij ons wordt niet aan religie gedaan’ - NRC](#)

² [‘Geen gebedsverbod op Leidsche Rijn College in Utrecht’ \(duic.nl\)](#)

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

> Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Primair Onderwijs
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

Onze referentie
38712437

Bijlagen

Datum 15 juni 2023

Betreft Antwoord op schriftelijke vragen van het lid Van Baarle over het door
schoolbesturen weigeren van gebedsruimten en gebedsmogelijkheden

Hierbij stuur ik u de antwoorden op de vragen van het lid Van Baarle (DENK) over
het door schoolbesturen weigeren van gebedsruimten en gebedsmogelijkheden.
De vragen werden ingezonden op 5 april 2023 met kenmerk 2023Z06023.

De minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs,

Dennis Wiersma

De antwoorden op de schriftelijke vragen van het Lid Van Baarle (DENK) over het door schoolbesturen weigeren van gebedsruimten en gebedsmogelijkheden met kenmerk 2023Z06023, ingezonden op 5 april 2023.

Onze referentie
38712437

1. Bent u bekend met het bericht 'Scholen worstelen met gebedsruimtes voor leerlingen – 'bij ons wordt niet aan religie gedaan'? [1]

Ja, daar ben ik mee bekend.

2. Bent u bekend met het oordeel van de Commissie gelijke behandeling uit 2000, waaruit onder andere blijkt dat een school een godsdienstige uiting, zoals het verrichten van het gebed, niet mag verbieden? [2] Zo ja, hoe beoordeelt u in dit licht de opstelling van sommige scholen, die in de praktijk leerlingen een ruimte en een mogelijkheid om te bidden ontfangen?

Ja, daar ben ik mee bekend.

Op school moeten alle leerlingen zich vrij en veilig kunnen voelen en zichzelf kunnen zijn. Dat is een van de kernpunten waar ik voor sta. Daarom kun je in Nederland ook de school kiezen die het beste bij jou past en bieden we via artikel 23 van de Grondwet alle ruimte aan bijzondere scholen. Veel leerlingen en ouders maken binnen die keuzevrijheid bewust de keuze voor het openbaar onderwijs, waarbij het onderwijs niet uitgaat van een godsdienst of geloofsovertuiging.

De toenmalige Commissie gelijke behandeling (nu: College voor de Rechten van de Mens) heeft in haar oordeel destijds expliciet gesteld dat een school niet verplicht is om een gebedsruimte in te richten of religieuze gebruiken te faciliteren. Ik vind dit gegeven het karakter van en de bewuste keuze voor een openbare school volledig legitiem en juist. Dat is iets anders dan leerlingen te verbieden om te bidden.

3. Hoe verhoudt een de facto gebedsverbod op (openbare) scholen zich tot de vrijheid van godsdienst en levensovertuiging zoals vastgelegd in de Grondwet?

Het niet faciliteren van een gebedsruimte of religieuze faciliteiten is geen de facto gebedsgebod. Hierin voel ik mij gesteund door de eerder genoemde uitspraak van de toenmalige Commissie gelijke behandeling. Scholen kunnen de manier waarop ze met het bidden omgaan in hun leerlingenstatuten verder uitwerken, bijvoorbeeld door op te nemen dat bidden op school is toegestaan, mits dit in de eigen tijd is en op een plek waar anderen er niet door gestoord kunnen worden. Maar dit is uiteraard aan de school zelf.

4. Hoeveel gevallen zijn bekend van scholen die het gebed in eigen tijd, bijvoorbeeld tijdens pauzes, verbieden voor leerlingen, stagiaires en/of docenten? Bent u bereid om dit nader te onderzoeken?

Navraag bij koepelorganisatie VOS/ABB leert dat er in de afgelopen periode zes vragen van scholen over dit onderwerp binnen zijn gekomen. Verdere gevallen zijn ons niet bekend.

Omdat de huidige regelgeving voldoende duidelijk is zie ik op dit moment geen aanleiding om nader onderzoek te doen. Het moet iedere leerling vrij staan om te bidden, maar scholen hebben het recht op grenzen te stellen aan deze vrijheid van leerlingen.

Onze referentie
38712437

5. Hoe gaat u ervoor zorgen dat de rechten van leerlingen, stagiaires en docenten om in eigen tijd te bidden worden gewaarborgd en niet worden geschonden?

Het is aan de school om een eigen afwegingen te maken waar het aankomt op de omgang hiermee. Mijn opvatting is dat het openbare karakter van de school leidend moet zijn en gerespecteerd dient te worden.

6. Bent u het ermee eens dat artikel 2.3 van de Wet voortgezet onderwijs 2020 [3], waarin wordt gesteld dat het openbaar onderwijs bijdraagt aan de ontwikkeling van de leerlingen met aandacht voor de godsdienstige, levensbeschouwelijke en maatschappelijke waarden, zoals die leven in de Nederlandse samenleving, waarbij de betekenis van de verscheidenheid van deze waarden wordt onderkend en zo wordt gegeven dat ieders godsdienst of levensovertuiging wordt geëerbiedigd, te allen tijde nageleefd moet worden? Zo ja, deelt u dan de mening dat het ontzeggen van een gebedsruimte op scholen, of het ontzeggen van de mogelijkheid om het gebed te verrichten op scholen, in strijd is met de wet?

Natuurlijk moet artikel 2.3 van de Wet voortgezet onderwijs nageleefd worden. Ik deel de mening echter niet dat het niet inrichten van een gebedsruimte, in strijd met de wet zou zijn. Evenmin deel ik de mening dat hiermee de mogelijkheid tot gebed zou worden ontzegd. Een openbare school die geen gebedsruimte faciliteert, handelt niet in strijd met artikel 2.3 van de Wet voortgezet onderwijs 2020. Openbare scholen moeten weliswaar aandacht besteden aan de verschillende godsdienstige en levensbeschouwelijke opvattingen binnen de Nederlandse samenleving, maar daaruit vloeit niet de verplichting voort tot het instellen van een stilte- of gebedsruimte.

7. Bent u het ermee eens dat een de facto gebedsverbod, gehandhaafd door diverse scholen, in strijd is met de uitspraak van de Commissie gelijke behandeling uit 2000 en dat dit niet zonder consequenties kan blijven? Zo ja, wat gaat u ondernemen? Zo nee, waarom niet?

Zie het antwoord op vraag 2.

8. Wat zijn de gevolgen voor scholen die het verrichten van het gebed in eigen tijd verbieden voor leerlingen, stagiaires of docenten? Bent u bereid om scholen aan te spreken die op deze wijze de rechten van genoemde personen schenden?

9. Gaat u de Inspectie van het Onderwijs instrueren om actief te controleren of scholen leerlingen, stagiaires en docenten verbieden om in eigen tijd een gebed te verrichten om zodoende het schenden van de rechten van leerlingen, stagiaires en docenten tegen te gaan? Zo nee, waarom niet?

Zoals gezegd ben ik niet van mening dat met het niet inrichten van een gebedsruimte, het recht om te bidden wordt geschonden. Mocht daar onverhoopt sprake van zijn, dan bestaan er vanzelfsprekend mogelijkheden om hiertegen bezwaar te maken.

De inspectie ziet er daarnaast op toe dat scholen hun plicht nakomen om zorg te dragen voor een veilig schoolklimaat.

Onze referentie
38712437

10. Bent u bekend met het advies van VOS/ABB om gebedsruimtes te faciliteren op openbare scholen? [4] Onderschrijft u dit advies?

Ja, ik ben bekend met dit advies, maar ik onderschrijf het niet. Scholen hebben de ruimte om een eigen afweging te maken op dit punt.

11. Hoe gaat u ervoor zorgen dat scholen die geen gebeds- of stilteruimte willen inrichten, zorgen voor een veilige omgeving voor leerlingen, docenten of stagiaires die in eigen tijd het gebed wensen te verrichten?

Het is aan de Onderwijs- of Arbeidsinspectie om te beoordelen of scholen een veilige omgeving bieden voor leerlingen, docenten of stagiaires. Daarbij is voor mij geen gegeven dat scholen die geen gebeds- of stilteruimte hebben ingericht, geen veilige omgeving zouden creëren.

12. Bent u bereid om in gesprek te treden met scholen en betrokken partijen over hoe zij de rechten van leerlingen, docenten of stagiaires kunnen waarborgen en respecteren met betrekking tot religieuze activiteiten op school, waaronder het verrichten van het gebed? Zo nee, waarom niet?

Ik ben voortdurend met koepels en scholen in gesprek over tal van onderwerpen. Mocht daartoe aanleiding zijn, dan zal ik dat ook over dit onderwerp doen.

13. Bent u van plan om richtlijnen op te stellen voor scholen over het faciliteren van gebedsruimtes en het toestaan van bidden op school? Zo nee, waarom niet?

Nee, de huidige regelgeving geeft voldoende duidelijkheid rondom dit thema.

[1] NRC, 31 maart 2023, 'Scholen worstelen met gebedsruimtes voor leerlingen – 'bij ons wordt niet aan religie gedaan',
<https://www.nrc.nl/nieuws/2023/03/31/scholen-worstelen-met-gebedsruimtes-voor-leerlingen-bij-ons-wordt-niet-aan-religie-gedaan-a4160998>

[2] Commissie gelijke behandeling, 1 januari 2000, Oordeelnummer 2000-51, <https://oordelen.mensenrechten.nl/oordeel/2000-51>

[3] Stb. 2020, 379

[4] VOS/ABB, 20 januari 2023, 'Moet openbare school gebedsruimte beschikbaar stellen?', Moet openbare school gebedsruimte beschikbaar stellen? (vosabb.nl)
[Moet openbare school gebedsruimte beschikbaar stellen? \(vosabb.nl\)](#)

From: "§.1.2E"
Sent: Wed, 18 Jan 2023 16:09:43 +0200
To: "§.1.2E" <§.1.2E@utrecht.nl>; "§.1.2E" <§.1.2E@utrecht.nl>
Subject: aangepast concept antwoord mondelinge vragen gebedsruimte
Attachments: MV 2 Ruimte om te bidden in het Leidsche Rijn College concept antwoord .docx

Ik heb rector §.1.2E gesproken, en het antwoord op vraag 2 in de bijlage aangevuld.

Hij heeft inderdaad niet de intentie te verbieden, in het leerlingstatuut staat dat het mag. Zo heeft hij het ook met ouders en leerlingen besproken.

Zal ik deze aan §.1.2E sturen?

Met vriendelijke groet,

§.1.2E

Beleidsadviseur / Projectleider

§.1.2E

§.1.2E

§.1.2E@utrecht.nl

www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Maatschappelijke Ontwikkeling

maandag, dinsdag, woensdag, donderdag

From: "[REDACTED]"
Sent: Wed, 18 Jan 2023 16:38:28 +0200
To: "[REDACTED]" <[REDACTED]@utrecht.nl>; "[REDACTED]" <[REDACTED]@utrecht.nl>
Subject: RE: MV 2 Ruimte om te bidden in het Leidsche Rijn College, Vragenuur donderdag 19 januari 2023
Attachments: MV 2 Ruimte om te bidden in het Leidsche Rijn College met antwoord.docx

Dag [REDACTED]

Hierbij ons antwoord, we hebben ook afgestemd met [REDACTED]
Ik heb vanmiddag de rector telefonisch gesproken. Dat heb ik in het antwoord verwerkt.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Beleidsadviseur / Projectleider

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]@utrecht.nl

www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Maatschappelijke Ontwikkeling

maandag, dinsdag, woensdag, donderdag

DUBBEL

From: "5.1.2E"
Sent: Thu, 19 Jan 2023 10:22:24 +0200
To: "5.1.2E" <5.1.2E@utrecht.nl>; "5.1.2E" <5.1.2E@utrecht.nl>
Cc: "5.1.2E" <5.1.2E@utrecht.nl>
Subject: RE: MV 2 Ruimte om te bidden in het Leidsche Rijn College, Vragenuur donderdag 19 januari 2023
Attachments: MV 2 Ruimte om te bidden in het Leidsche Rijn College met antwoord.docx

Dag 5.1.2E

Het is niet zeker of deze petitie wel door een leerling is opgesteld. En we weten niet wie de petitie hebben ondertekend. Dus ik weet niet naar wie we dan empathie tonen, en hoe de wethouder verantwoordelijkheid kan nemen voor iets waar hij geen verantwoordelijkheid voor heeft. De rollen zuiver houden geeft ook duidelijkheid.
5.1.2E en ik hebben het laatste tekstblokje iets aangepast.

Met vriendelijke groet,

5.1.2E

Beleidsadviseur / Projectleider

5.1.2E

5.1.2E

5.1.2E@utrecht.nl

www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Maatschappelijke Ontwikkeling

maandag, dinsdag, woensdag, donderdag

Van: 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>

Verzonden: woensdag 18 januari 2023 17:37

Aan: 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>; 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>

CC: 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>

Onderwerp: RE: MV 2 Ruimte om te bidden in het Leidsche Rijn College, Vragenuur donderdag 19 januari 2023

Hoi 5.1.2E

Super dat jullie zo snel al een antwoord hebben geformuleerd op deze vragen. Ik heb nog één opmerking. Kunnen jullie daar nog naar kijken?

Groet, 5.1.2E

DUBBEL

From: "[REDACTED]"
Sent: Thu, 19 Jan 2023 14:05:25 +0200
To: "[REDACTED]" <[REDACTED]@utrecht.nl>; "[REDACTED]" <[REDACTED]@utrecht.nl>; "[REDACTED]" <[REDACTED]@utrecht.nl>
Subject: RE: MV 2 Ruimte om te bidden in het Leidsche Rijn College, Vragenuur donderdag 19 januari 2023
Attachments: MV 2 Ruimte om te bidden in het Leidsche Rijn College met antwoord.docx

Dag [REDACTED]

Zojuist telefonisch afgestemd met [REDACTED] [REDACTED] Leidsche Rijn. Het laatste tekstblok nog eens iets aangepast.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Beleidsadviseur / Projectleider

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]@utrecht.nl

www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Maatschappelijke Ontwikkeling

maandag, dinsdag, woensdag, donderdag

From: "5.1.2E"
Sent: Mon, 6 Feb 2023 17:43:13 +0200
To: "5.1.2E" <5.1.2E@utrecht.nl>; "5.1.2E" <5.1.2E@utrecht.nl>; "5.1.2E" <5.1.2E@utrecht.nl>; "5.1.2E" <5.1.2E@utrecht.nl>
Cc: "5.1.2E" <5.1.2E@utrecht.nl>
Subject: RE: tijdpad LRC openbare school en gebedsruimte

Dit laat precies zien hoe moeilijk het is om een tekst op te stellen, en om een tekst te lezen. Er staat in de nieuwsbrief: twee maal. Jij leest dat als: twee leerlingen.

Van: 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>
Verzonden: maandag 6 februari 2023 16:40
Aan: 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>; 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>; 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>; 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>; 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>
CC: 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>
Onderwerp: RE: tijdpad LRC openbare school en gebedsruimte

Hoi 5.1.2E

Met betrekking tot de tweede vraag. Het valt me op dat er veel aandacht is voor de regels van LRC rondom bidden. Meerdere signalen lijken er te zijn (filmpje YouTube). Veel mensen zijn kritisch op het beleid van de school (petitie). Dan is het opvallend dat in de nieuwsbrief wordt gemeld dat (slechts) 2 leerlingen de vraag hebben gesteld wat de mogelijkheden zijn voor bidden binnen de school. Ik ben nieuwsgierig naar de verklaring van de school op dit punt.

Groet, 5.1.2E

Van: 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>
Verzonden: maandag 6 februari 2023 16:36
Aan: 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>; 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>; 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>; 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>
CC: 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>
Onderwerp: RE: tijdpad LRC openbare school en gebedsruimte

Dag 5.1.2E

Je stelt twee vragen bij de tijdlijn die ik hieronder het gezet.

- 1. Er zit licht tussen het bericht van 13/01 en de informatie die door de rector is gedeeld op 19/01. Wat is daarvan de verklaring?
Die verklaring verwachten we te krijgen van NUOVO. 5.1.2E geeft net aan dat die verklaring morgen (dinsdag 7 feb) komt)
- 2. De aantallen die de petitie hebben ondertekend (23/11) en de aantallen die genoemd worden in de nieuwsbrief (13/01) lopen erg uiteen. Wat is daarvan de verklaring?
Deze vraag begrijp ik niet. In de nieuwsbrief worden geen aantallen ondertekenaars van de petitie genoemd. Er wordt gezegd dat er tweemaal een verzoek is geweest in de afgelopen jaren. Dat zegt iets over frequentie van het verzoek maar niets over aantallen leerlingen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2E
Beleidsadviseur / Projectleider
5.1.2E
5.1.2E
5.1.2E@utrecht.nl
www.utrecht.nl
Gemeente Utrecht
Maatschappelijke Ontwikkeling

maandag, dinsdag, woensdag, donderdag

Van: [redacted] [redacted] @utrecht.nl>

Verzonden: maandag 6 februari 2023 16:28

Aan: [redacted] [redacted] @utrecht.nl>; [redacted] [redacted] @utrecht.nl>

CC: [redacted] [redacted] @utrecht.nl>

Onderwerp: RE: tijdpad LRC openbare school en gebedsruimte

Dank [redacted] Deel je dit ook met [redacted] en [redacted] [redacted] kan dit dan ook meenemen richting Eelco, die hier om vroeg.

Fijn dat het in tijd op een rij is gezet.

Het levert natuurlijk inhoudelijk vragen op.

- Er zit licht tussen het bericht van 13/01 en de informatie die door de rector is gedeeld op 19/01. Wat is daarvan de verklaring?
- De aantallen die de petitie hebben ondertekend (23/11) en de aantallen die genoemd worden in de nieuwsbrief (13/01) lopen erg uiteen. Wat is daarvan de verklaring?

Hebben wij gevraagd om deze verklaringen, die mee kan worden genomen in de reactie van de gemeente?

Groet, [redacted]

Van: [redacted] [redacted] @utrecht.nl>

Verzonden: maandag 6 februari 2023 16:10

Aan: [redacted] [redacted] @utrecht.nl> [redacted] [redacted] @utrecht.nl>

CC: [redacted] [redacted] @utrecht.nl>

Onderwerp: tijdpad LRC openbare school en gebedsruimte

Dag [redacted]

Hieronder de chronologie van de kwestie LRC en gebedsruimte.

23 november 2022

[Petition · Gebedsruimte op het Leidsche Rijn College · Change.org](#)

Ruim 1500 keer ondertekend.

De school heeft 1700 leerlingen.

13 januari 2023

Nieuwsbrief LRC

STILTE- OF GEBEDSRUIMTE

In de afgelopen jaren hebben we tweemaal de vraag van een aantal leerlingen gehad om een stilte- of gebedsruimte in te richten voor leerlingen die ook op school graag willen bidden. Het antwoord is steeds hetzelfde: wij zijn een (openbare) school en geen gebedshuis. Ook in het NUOVO leerlingenstatuut is opgenomen dat wij respect hebben voor ieders geloof, maar dat we het bidden op school niet faciliteren. Dat betekent dat we het nergens in het gebouw of tijdens schoolactiviteiten toestaan. Overigens gaan we graag met leerlingen en ouders/verzorgers in gesprek over de vraag hoe wij ons allemaal veilig en geaccepteerd kunnen voelen op school.

Met vriendelijke groet,
namens de schoolleiding

rector

18 januari 2023

Aankondiging mondelinge vragen. De kwestie was tot dan niet bekend bij de gemeente.

Gebeld met rector LRC. Deze verklaart in goed gesprek te zijn met leerlingen en ouders. Er is volgens hem geen sprake van een verbod op bidden.

Hij zegt dat de petitie niet aan hem is aangeboden en dat hij dus niet weet of de ondertekenaars binding met de school hebben.

19 januari 2023

Mondelinge vragen met advies beantwoording

Vragen:

Leerlingen van het Leidsche Rijn College hebben aangegeven behoefte te hebben aan een gebedsruimte. Het Leidsche Rijn College heeft in een nieuwsbrief duidelijk aangegeven dat ze niet van plan zijn om leerlingen de gelegenheid te geven om in het gebouw of tijdens schoolactiviteiten te bidden. "Wij zijn immers een school en geen gebedshuis", luidt de reactie van de schoolleiding.

1. Is de wethouder het met ons eens dat hiermee de mogelijkheid voor studenten om het gebed te verrichten wordt ontnomen en dat dit ons strijd is met de vrijheid van godsdienst? Zo nee waarom niet?

Het openbaar onderwijs is in levensbeschouwelijke kwesties neutraal en hoeft dus geen mogelijkheden aan leerlingen te bieden voor het uitoefenen van godsdienstige plichten. Wel is het binnen de NUOVO scholen toegestaan om te bidden, daarvoor wordt echter geen fysieke ruimte specifiek voor het gebed geboden. De leerling moet daarvoor zelf op zoek naar een geschikte plek in de school.

NUOVO scholen heeft een leerlingenstatuut (2020, met instemming van leerling geleding GMR) waarin het volgende is opgenomen:

Artikel 18 Vrijheid van godsdienst

1. NUOVO Scholengroep is een openbare stichting. Dat betekent dat iedereen welkom is en dat alle geloofsovertuigingen welkom zijn.
2. We respecteren ieders recht op godsdienstvrijheid binnen de kaders van de wet.
3. Bidden is binnen NUOVO Scholengroep toegestaan, mits dit in eigen tijd van de leerling plaatsvindt (voor of na school en tijdens pauze of lesuitval) en dit plaatsvindt op een plek waar anderen niet gestoord worden. Bidden is geen geldige reden voor verzuim van lessen of het niet maken van toetsen of examens.
4. Scholen bieden geen fysieke ruimtes aan leerlingen om te bidden.

De Commissie Gelijke Behandeling (CGB 3/8/2000), kwam wat het openbaar onderwijs betreft, tot het oordeel: de school mag moslimleerlingen niet verbieden te bidden en aldus hun godsdienstige plichten uit te oefenen, maar zij hoeft daarvoor geen speciale ruimte ter beschikking te stellen. NUOVO voldoet aan de wet en handelt conform de uitspraak van de commissie gelijke behandeling.

Twee maanden geleden is er door de leerlingen een petitie^[1] gestart met inmiddels al 1450 handtekeningen van woedende ouders en leerlingen.

2. Is de wethouder op de hoogte van deze petitie en wat vindt het college hiervan? Wat gaat het college eraan doen om gehoor te geven aan deze petitie.

Ja, de petitie is bekend. Het betreft een online petitie die iedereen kan ondertekenen. Wij hebben deze week gesproken met de rector van het Leidsche Rijn college. Hij verklaart goed in gesprek te zijn met ouders, leerlingen en schoolbestuur over dit thema. De directie van het Leidsche Rijn college volgt de lijn zoals is opgenomen in het leerlingenstatuut. De betreffende petitie is niet aangeboden aan de directie van de school. Wij hebben het vertrouwen dat de school en het schoolbestuur het gesprek met ouders en leerlingen zelf goed kunnen voeren.

3 februari 2023

Video op Youtube (inmiddels ruim 10.000 keer bekeken). De mondelinge beantwoording van de MV is hierin verwerkt.
[Bidden? Verboden! De Wildeman Show \(S2\) - YouTube](#)

6 februari 2023

NUOVO stelt een reactie op en zal deze eerst in concept delen met gemeente 5.1.2E
5.1.2E zijn contactpersonen).

Met vriendelijke groet,

5.1.2E

Beleidsadviseur / Projectleider

5.1.2E

5.1.2E

5.1.2E [@utrecht.nl](#)

www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Maatschappelijke Ontwikkeling

maandag, dinsdag, woensdag, donderdag

[1] [Petition · Gebedsruimte op het Leidsche Rijn College · Change.org](#)

From: "5.1.2E"
Sent: Mon, 6 Feb 2023 17:09:35 +0200
To: "5.1.2E" <5.1.2E@utrecht.nl>; "5.1.2E" <5.1.2E@utrecht.nl>
Cc: "5.1.2E" <5.1.2E@utrecht.nl>
Subject: tijdpad LRC openbare school en gebedsruimte

Dag 5.1.2E

Hieronder de chronologie van de kwestie LRC en gebedsruimte.

23 november 2022

[Petition · Gebedsruimte op het Leidsche Rijn College · Change.org](#)

Ruim 1500 keer ondertekend.
De school heeft 1700 leerlingen.

13 januari 2023

Nieuwsbrief LRC

STILTE- OF GEBEDSRUIMTE

In de afgelopen jaren hebben we tweemaal de vraag van een aantal leerlingen gehad om een stilte- of gebedsruimte in te richten voor leerlingen die ook op school graag willen bidden. Het antwoord is steeds hetzelfde: wij zijn een (openbare) school en geen gebedshuis. Ook in het NUOVO leerlingenstatuut is opgenomen dat wij respect hebben voor ieders geloof, maar dat we het bidden op school niet faciliteren. Dat betekent dat we het nergens in het gebouw of tijdens schoolactiviteiten toestaan. Overigens gaan we graag met leerlingen en ouders/verzorgers in gesprek over de vraag hoe wij ons allemaal veilig en geaccepteerd kunnen voelen op school.

Met vriendelijke groet,
namens de schoolleiding

rector

18 januari 2023

Aankondiging mondelinge vragen. De kwestie was tot dan niet bekend bij de gemeente. Gebeld met rector LRC. Deze verklaart in goed gesprek te zijn met leerlingen en ouders. Er is volgens hem geen sprake van een verbod op bidden. Hij zegt dat de petitie niet aan hem is aangeboden en dat hij dus niet weet of de ondertekenaars binding met de school hebben.

19 januari 2023

Mondelinge vragen met advies beantwoording

Vragen:

Leerlingen van het Leidsche Rijn College hebben aangegeven behoefte te hebben aan een gebedsruimte. Het Leidsche Rijn College heeft in een nieuwsbrief duidelijk aangegeven dat ze niet van plan zijn om leerlingen de gelegenheid te geven om in het gebouw of tijdens schoolactiviteiten te bidden. "Wij zijn immers een school en geen gebedshuis", luidt de reactie van de schoolleiding.

1. Is de wethouder het met ons eens dat hiermee de mogelijkheid voor studenten om het gebed te verrichten wordt ontnomen en dat dit ons strijd is met de vrijheid van godsdienst? Zo nee waarom niet?

Het openbaar onderwijs is in levensbeschouwelijke kwesties neutraal en hoeft dus geen mogelijkheden aan leerlingen te bieden voor het uitoefenen van godsdienstige plichten. Wel is het binnen de NUOVO scholen toegestaan om te bidden, daarvoor wordt echter geen fysieke ruimte specifiek voor het gebed geboden. De leerling moet daarvoor zelf op zoek naar een geschikte plek in de school.

NUOVO scholen heeft een leerlingenstatuut (2020, met instemming van leerling geleding GMR) waarin het volgende is opgenomen:

Artikel 18 Vrijheid van godsdienst

1. NUOVO Scholengroep is een openbare stichting. Dat betekent dat iedereen welkom is en dat alle geloofsovertuigingen welkom zijn.
2. We respecteren ieders recht op godsdienstvrijheid binnen de kaders van de wet.
3. Bidden is binnen NUOVO Scholengroep toegestaan, mits dit in eigen tijd van de leerling plaatsvindt (voor of na school en tijdens pauze of lesuitval) en dit plaatsvindt op een plek waar anderen niet gestoord worden. Bidden is geen geldige reden voor verzuim van lessen of het niet maken van toetsen of examens.
4. Scholen bieden geen fysieke ruimtes aan leerlingen om te bidden.

De Commissie Gelijke Behandeling (CGB 3/8/2000), kwam wat het openbaar onderwijs betreft, tot het oordeel: de school mag moslimleerlingen niet verbieden te bidden en aldus hun godsdienstige plichten uit te oefenen, maar zij hoeft daarvoor geen speciale ruimte ter beschikking te stellen. NUOVO voldoet aan de wet en handelt conform de uitspraak van de commissie gelijke behandeling.

Twee maanden geleden is er door de leerlingen een petitie^[1] gestart met inmiddels al 1450 handtekeningen van woedende ouders en leerlingen.

2. Is de wethouder op de hoogte van deze petitie en wat vindt het college hiervan? Wat gaat het college eraan doen om gehoor te geven aan deze petitie.

Ja, de petitie is bekend. Het betreft een online petitie die iedereen kan ondertekenen. Wij hebben deze week gesproken met de rector van het Leidsche Rijn college. Hij verklaart goed in gesprek te zijn met ouders, leerlingen en schoolbestuur over dit thema. De directie van het Leidsche Rijn college volgt de lijn zoals is opgenomen in het leerlingenstatuut. De betreffende petitie is niet aangeboden aan de directie van de school.

Wij hebben het vertrouwen dat de school en het schoolbestuur het gesprek met ouders en leerlingen zelf goed kunnen voeren.

3 februari 2023

Video op Youtube (inmiddels ruim 10.000 keer bekeken). De mondelinge beantwoording van de MV is hierin verwerkt.

[Bidden? Verboden! De Wildeman Show \(S2\) - YouTube](#)

6 februari 2023

NUOVO stelt een reactie op en zal deze eerst in concept delen met gemeente (5.1.2E) en (5.1.2E) (5.1.2E) zijn contactpersonen).

Met vriendelijke groet,

(5.1.2E)

Beleidsadviseur / Projectleider

(5.1.2E)

(5.1.2E)

(5.1.2E)@utrecht.nl

www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Maatschappelijke Ontwikkeling

maandag, dinsdag, woensdag, donderdag

^[1] [Petition · Gebedsruimte op het Leidsche Rijn College · Change.org](#)

From: "5.1.2E" <5.1.2E@NUOVO.EU>
Sent: Tue, 7 Feb 2023 11:53:59 +0200
To: "5.1.2E" <5.1.2E@utrecht.nl>; "5.1.2E" <5.1.2E@utrecht.nl>
Subject: concept-verklaring
Attachments: Verklaring over gebedsruimte LRC.docx
Importance: High

5.1.2E en 5.1.2E,

Bijgaand de concept-verklaring. We willen dit stuk later vandaag uitzetten, ook in de vorm van een persoonlijke brief van de rector aan medewerkers, ouders en leerlingen.

Voor a.s. donderdag staan ontmoetingen op de agenda met Denk en de jongeren van de Oranje Horizon.

Ik wacht even op jullie eventuele feedback.

Met vriendelijke groet,

5.1.2E

5.1.2E

5.1.2E • 030 29 69 040 • 5.1.2E@nuovo.eu

Orteliuslaan 871 • 3528 BE Utrecht • www.nuovo.eu

nuovo
scholen

ACADEMIE TIEN • Anna van Rijn College • International School Utrecht • Ithaka Internationale Schakelklassen • Leidsche Rijn College • NXT • Openbaar Lyceum Zeist • Openbaar VMBO en MAVO Zeist • Pouwer College • Trajectum College • Utrechts Stedelijk Gymnasium • UniC • VOLT! • X11

Strategisch Beleidskader NUOVO 2020 - 2024

De informatie in dit e-mailbericht is vertrouwelijk van aard en alleen bedoeld voor gebruik door de geadresseerde(n).

Als u een bericht onbedoeld heeft ontvangen, wordt u vriendelijk verzocht de verzender hiervan per omgaande in kennis te stellen, het bericht te retourneren en te verwijderen. Aan de inhoud van die bericht kunnen geen rechten ten opzichte van NUOVO Scholen of aan haar gelieerde scholen worden ontleend, tenzij zij door rechtsgeldig ondertekende stukken worden ondersteund.

From: "[REDACTED]" <[REDACTED]@utrecht.nl>
Sent: Tue, 7 Feb 2023 13:54:16 +0200
To: "[REDACTED]" <[REDACTED]@NUOVO.EU>; "[REDACTED]" <[REDACTED]@utrecht.nl>
Cc: "[REDACTED]" <[REDACTED]@utrecht.nl>
Subject: RE: concept-verklaring

He [REDACTED]

Nog even een vraagje die hier opspeelt nu:

Deze alinea:

Binnen het LRC is er door leerlingen en schoolleiding onderzoek gedaan naar mogelijkheden voor gebedsruimtes in het publieke domein. Vaak zijn er 'stilteruimtes' ingericht, waar mensen met en zonder religieuze achtergrond terecht kunnen voor een moment van stilte, zonder dat deze ruimte door een bepaalde groep wordt geclaimd.

Die optie onderzoeken we voor onze school ook, in nauwe afstemming met de andere NUOVO Scholen.

Hier wordt toch bedoeld dat er op andere NUOVO scholen al sprake is van een stilteruimte en dat dit nu onderzocht gaat worden of dat ook op LRC kan? Zo lees ik de 'vaak zijn er stilteruimtes ingericht'. Klopt mijn lezing dan?

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]@utrecht.nl

www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Marketing- en Communicatienetwerk

Van: [REDACTED] <[REDACTED]@NUOVO.EU>

Verzonden: dinsdag 7 februari 2023 11:43

Aan: [REDACTED] <[REDACTED]@utrecht.nl>; [REDACTED] <[REDACTED]@utrecht.nl>

CC: [REDACTED] <[REDACTED]@utrecht.nl>

Onderwerp: Re: concept-verklaring

Urgentie: Hoog

Bijgaand de definitieve verklaring.

Om 14:00 uur wordt het personeel ingelicht, vervolgens gaat er een brief van de rector naar ouders en leerlingen. Eind van de middag gaat de verklaring online, ook als persbericht.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED] • 030 29 69 040 • [REDACTED]@nuovo.eu
Orteliuslaan 871 • 3528 BE Utrecht • www.nuovo.eu

Strategisch Beleidskader NUOVO 2020 - 2024

De informatie in dit e-mailbericht is vertrouwelijk van aard en alleen bedoeld voor gebruik door de geadresseerde(n).

Als u een bericht onbedoeld heeft ontvangen, wordt u vriendelijk verzocht de verzender hiervan per omgaande in kennis te stellen, het bericht te retourneren en te verwijderen. Aan de inhoud van die bericht kunnen geen rechten ten opzichte van NUOVO Scholen of aan haar gelieerde scholen worden ontleend, tenzij zij door rechtsgeldig ondertekende stukken worden ondersteund.

Van: [redacted] 5.1.2E [redacted] 5.1.2E @utrecht.nl>

Datum: dinsdag, 7 februari 2023 om 11:28

Aan: [redacted] 5.1.2E [redacted] 5.1.2E @utrecht.nl>, [redacted] 5.1.2E [redacted] 5.1.2E @NUOVO.EU>

Onderwerp: Re: concept-verklaring

Eens met [redacted] 5.1.2E goede tekst.

Groet, [redacted] 5.1.2E

[Outlook voor Android downloaden](#)

From: [redacted] 5.1.2E [redacted] 5.1.2E @utrecht.nl>

Sent: Tuesday, February 7, 2023 11:10:02 AM

To: [redacted] 5.1.2E <[redacted] 5.1.2E @NUOVO.EU>; [redacted] 5.1.2E [redacted] 5.1.2E @utrecht.nl>

Subject: RE: concept-verklaring

Dag [redacted] 5.1.2E

Heb twee suggesties gedaan. Maar in de basis vind ik het een enorm goede verklaring met ook goede duidelijke kop.
Met vriendelijke groet,

[redacted] 5.1.2E

[redacted] 5.1.2E

[redacted] 5.1.2E

[redacted] 5.1.2E

[redacted] 5.1.2E @utrecht.nl

www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Marketing- en Communicatienetwerk

Gemeente Utrecht

Van: [redacted] 5.1.2E <[redacted] 5.1.2E @ [redacted] 5.1.2E >

Verzonden: dinsdag 7 februari 2023 10:54

Aan: [redacted] 5.1.2E <[redacted] 5.1.2E @utrecht.nl>; [redacted] 5.1.2E <[redacted] 5.1.2E @utrecht.nl>

Onderwerp: concept-verklaring

Urgentie: Hoog

5.1.2E en 5.1.2E

Bijgaand de concept-verklaring. We willen dit stuk later vandaag uitzetten, ook in de vorm van een persoonlijke brief van de rector aan medewerkers, ouders en leerlingen.

Voor a.s. donderdag staan ontmoetingen op de agenda met Denk en de jongeren van de Oranje Horizon.

Ik wacht even op jullie eventuele feedback.

Met vriendelijke groet,

5.1.2E

5.1.2E

5.1.2E • 030 29 69 040 • 5.1.2E@nuovo.eu

Orteliuslaan 871 • 3528 BE Utrecht • www.nuovo.eu

nuovo
scholen

ACADEMIE TIEN • Anna van Rijn College • International School Utrecht • Ithaka Internationale Schakelklassen • Leidsche Rijn College • NXT • Openbaar Lyceum Zeist • Openbaar VMBO en MAVO Zeist • POUWER College • Trajectum College • Utrechts Stedelijk Gymnasium • UniC • VOLT! • X11

Strategisch Beleidskader NUOVO 2020 - 2024

De informatie in dit e-mailbericht is vertrouwelijk van aard en alleen bedoeld voor gebruik door de geadresseerde(n).

Als u een bericht onbedoeld heeft ontvangen, wordt u vriendelijk verzocht de verzender hiervan per omgaande in kennis te stellen, het bericht te retourneren en te verwijderen. Aan de inhoud van die bericht kunnen geen rechten ten opzichte van NUOVO Scholen of aan haar gelieerde scholen worden ontleend, tenzij zij door rechtsgeldig ondertekende stukken worden ondersteund.

From: "[REDACTED]"
Sent: Mon, 13 Mar 2023 17:51:06 +0200
To: "[REDACTED]" <[REDACTED]@utrecht.nl>
Cc: "[REDACTED]" <[REDACTED]@utrecht.nl>
Subject: concept voorbereiding debat 23 maart
Attachments: Voorblad staf voorbereiding debat stilteruimtes op scholen 23 maart.docx, Memo bij debat over stilteruimte 23 maart 2023.docx

Dag [REDACTED]

Morgen dinsdag heb ik een kortere werkdag, woensdag 15 maart ontvang ik aanvullende info van NUOVO en kan ik de voorbereiding van de stafstukken voor het debat van 23 maart afronden.
Als je nog suggesties hebt die zijn zeer welkom. Best een lastig onderwerp. Ik kan maandag 20 maart bij de staf zijn.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Beleidsadviseur / Projectleider

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]@utrecht.nl

www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Maatschappelijke Ontwikkeling

maandag, dinsdag, woensdag, donderdag

From: "5.1.2E" <5.1.2E@utrecht.nl>
Sent: Tue, 14 Feb 2023 10:30:03 +0200
To: "5.1.2E" <5.1.2E@utrecht.nl>; "5.1.2E" <5.1.2E@utrecht.nl>
Subject: FW: Rondvraag B&W 7 februari: Stilteruimte Leidsche Rijn College
Attachments: image005.png

Ter informatie.

Van: Stafbureau Gemeentesecretaris <5.1.2E@utrecht.nl>
Verzonden: maandag 13 februari 2023 09:44
Aan: 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>; 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>
Onderwerp: Rondvraag B&W 7 februari: Stilteruimte Leidsche Rijn College

Hallo collega,

Hierbij ontvang je een mededeling uit de vergadering van het college van 7 februari 2023.

Stilteruimte Leidsche Rijn College

- a. Wethouder Eerenberg gaat in op het onderzoek door het Leidsche Rijn College naar de mogelijkheid van een stilteruimte waar ook gebeden kan worden, in navolging op het verzoek om een gebedsruimte op de school en de (onterechte) media-aandacht die daarover is ontstaan.
- b. Het college is geïnformeerd.

Graag actie ondernemen als dit nodig is.

Met vriendelijke groet,
5.1.2E namens,

5.1.2E
5.1.2E
5.1.2E / 5.1.2E
5.1.2E@utrecht.nl
5.1.2E@utrecht.nl (stafbureau algemeen)
Gemeente Utrecht
Bestuursondersteuning
Stafbureau Gemeentesecretaris

MEMO

Datum	1 maart 2023
Behandeld door	5.1.2E
Onderwerp	Vorbereiding debat commissie 23 maart 2023 over stilteruimte op scholen
Beleidsveld	Onderwijs, voorgezet onderwijs

De gemeenteraad heeft mondelinge vragen gesteld op 19-1-2023 SV over het niet voorzien in een ruimte om te bidden op de school voor voortgezet openbaar onderwijs Leidsche Rijn college. Na de onrust die ontstond op sociale media kwam het Leidsche Rijn college met de volgende verklaring op 7-2-2023:

Er is op (en rond) het Leidsche Rijn College commotie ontstaan naar aanleiding van een vraag van een groep leerlingen naar mogelijkheden voor een gebeds- of stilteruimte in het schoolgebouw. Als openbare school heten wij iedereen welkom en op onze school zijn alle geloofsovertuigingen welkom. Wij respecteren het recht op godsdienstvrijheid, binnen de kaders van de wet. Bidden is op het LRC toegestaan, mits dit in de eigen tijd van de leerling plaatsvindt (voor of na schooltijd en tijdens pauzes en lesuival) en op een plek waar anderen niet gestoord worden. Binnen het LRC is er door leerlingen en schoolleiding onderzoek gedaan naar mogelijkheden voor gebedsruimtes in het publieke domein. Vaak zijn er 'stilteruimtes' ingericht, waar mensen met en zonder religieuze achtergrond terecht kunnen voor een moment van stilte, zonder dat deze ruimte door een bepaalde groep wordt geclaimd. Die optie onderzoeken we voor onze school ook, in nauwe afstemming met de andere NUOVO Scholen.

Gesprek over identiteit

De actuele discussie over het al dan niet toestaan van bidden op school, heeft ook een positieve wending gekregen. Niet alleen op het LRC voeren we momenteel het gesprek over (religieuze) identiteit met leerlingen en ouders, ook met alle andere NUOVO Scholen voeren we het gesprek hierover. Daarbij zoeken we contact met deskundigen uit de samenleving om ons hierin te ondersteunen. Want de NUOVO Scholen vinden het belangrijk dat alle leerlingen zich op school welkom en thuis voelen, welke achtergrond ze dan ook hebben. De samenstelling van onze schoolpopulatie is vergelijkbaar met die van de omgeving van de school en daar hechten we veel waarde aan. De school is tenslotte een maatschappij in het klein, een oefenplaats voor nu en later.

Verbinding

Uit gesprekken met medewerkers, ouders en leerlingen blijkt dat we vooral meer met elkaar in dialoog moeten zijn over die belangrijke vraag: hoe zorgen we er samen voor dat iedereen zich welkom voelt op school en hoe sluiten we niemand daarvan uit? We gaan met alle betrokkenen de dialoog aan, binnen en buiten de school. Juist om te zoeken naar wat ons verbindt, in plaats van wat ons tegenover elkaar plaatst.

Eric Hordijk, Rector

Hoe doen andere openbare scholen dat?

VOS/ABB is de vereniging voor bestuur, management en medezeggenschap in het openbaar en algemeen toegankelijk onderwijs in Nederland. Onderstaande voorbeelden komen van VOS/ABB.

Moet een openbare school een gebedsruimte ter beschikking stellen als daarom wordt gevraagd? Nee, oordeelde de Commissie gelijke behandeling in 2000 naar aanleiding van een kwestie op het openbare Caland Lyceum in Amsterdam. Een vergelijkbare kwestie speelt nu op het openbare Leidsche Rijn College in Utrecht.

De kwestie op het Caland Lyceum in Amsterdam-Osdorp speelde in 1999. Islamitische leerlingen wilden een leeg lokaal gebruiken als gebedsruimte, maar de toenmalige rector weigerde dat. Karin Adelmund, die in die tijd staatssecretaris van Onderwijs was, bevestigde het standpunt van de rector dat een openbare school geen gebedsruimte beschikbaar hoeft te stellen. De toenmalige onderwijswethouder van de gemeente Amsterdam, Jaap van der Aa, vond echter dat de rector zich te rigide opstelde. De kwestie werd voorgelegd aan de Cgb.

De commissie (die in 2010 is opgegaan in het College voor de Rechten van de Mens) oordeelde dat het Caland Lyceum met de weigering niet inging tegen de Algemene wet gelijke behandeling. Op grond van die wet mogen leerlingen op school wel uiting geven aan hun religie, bijvoorbeeld door een kruisje of een hoofddoek te dragen of door te bidden tijdens de pauze, maar een school hoeft leerlingen en/of personeel geen faciliteiten te bieden om hun godsdienst te kunnen beoefenen.

Rijswijks Lyceum

In 2015 speelde een vergelijkbare kwestie op het openbare Rijswijks Lyceum in het Zuid-Hollandse Rijswijk. Daar wilde een islamitische docent in een ruimte in school kunnen bidden. De rector weigerde een ruimte beschikbaar te stellen, maar zei ook dat er geen bidverbod is: 'Ik kan niet verbieden dat iemand zijn ogen sluit en aan God denkt, laat staan dat ik dat zou kunnen controleren. Maar wij bieden geen faciliteiten voor het gebed.'

De bewuste docent sprak later met klem tegen dat hij om een aparte gebedsruimte had gevraagd.

Leidsche Rijn College

Op het Leidsche Rijn College (LRC) is nu een discussie gaande over de vraag of er een gebedsruimte moet komen. Leerlingen begonnen daarvoor een online petitie, die in januari 2023 ruim 1.500 keer is ondertekend. In die petitie staat dat er al jaren vraag is naar een gebedsruimte die kan worden gebruikt door iedere leerling en leraar, ongeacht hun levensovertuiging. Een gebedsruimte zou volgens de bewuste leerlingen 'een inclusieve, comfortabele school voor iedere leerling en leraar' kunnen creëren. In de petitie staat ook dat na de uitbreiding van de school er ruimte was voor een gebedsruimte, maar dat de schoolleiding zo'n ruimte niet wilde, omdat het LRC een openbare school is.

Rector Eric Hordijk van het LRC verwijst naar het leerlingenstatuut van Stichting NUOVO voor openbaar voortgezet onderwijs in de gemeente Utrecht, waaronder de school valt. In dat statuut, dat in 2020 door het bestuur en de leerlinggeleding van de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR) is vastgesteld, staat dat bidden is toegestaan, mits dit in de eigen tijd van de leerling plaatsvindt en op een plek waar anderen er niet door gestoord worden. Ook staat erin dat de scholen van NUOVO geen fysieke ruimtes bieden aan leerlingen om te bidden.

De Utrechtse onderwijswethouder Eelco Eerenberg wijst er in een bericht van RTV Utrecht op dat een openbare school geen gebedsruimte beschikbaar hoeft te stellen. Hij verwijst daarbij naar het oordeel van de Cgb uit 2000.

Advies VOS/ABB

VOS/ABB kent het oordeel van de Cgb uiteraard, maar verwijst ook naar artikel 2.3 van de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO), waarin het karakter van het openbaar onderwijs wordt beschreven. In dit wetsartikel staat dat het openbaar onderwijs bijdraagt aan de ontwikkeling van de leerlingen met aandacht voor de godsdienstige, levensbeschouwelijke en maatschappelijke waarden zoals die leven in de Nederlandse samenleving. 'Daarbij wordt de betekenis van de verscheidenheid van deze waarden onderkend. Openbaar voortgezet onderwijs wordt zo gegeven dat ieders godsdienst of levensovertuiging wordt geëerbiedigd', zo vermeldt het artikel.

Op basis hiervan vindt VOS/ABB dat het vanuit het karakter van het openbaar onderwijs niet zou misstaan om op enige wijze gehoor te geven aan het verzoek om een gebedsruimte. Bijvoorbeeld door het aanwijzen/inrichten van een algemene stilteruimte die door alle leerlingen en personeelsleden (ongeacht levensovertuiging of godsdienst) te gebruiken is voor een moment van bezinning. Door te kiezen voor een algemene stilteruimte laat de openbare school geen voorkeur blijken ten opzichte van een specifieke godsdienst of levensovertuiging, wat in lijn is met de uitgangspunten en de kernwaarden van het openbaar onderwijs (gelijkwaardigheid, vrijheid en ontmoeting).

Dit is nadrukkelijk een advies van VOS/ABB, dus niet een gebod. Een verzoek om een gebedsruimte is een kwestie die de openbare school in goed overleg met de betrokkenen kan bespreken.

Advies Onderwijsbeleid gemeente Utrecht

De gemeente heeft een wettelijke taak in het voorzien in voldoende onderwijshuisvesting. Het inrichten van een stilteruimte is niet in meegenomen in de kaders van de verordening onderwijshuisvesting van de gemeente Utrecht. Het staat scholen vrij om ruimtes creatief te gebruiken zolang de primaire taak, het verzorgen van onderwijs, niet in het gedrang komt.

Bij het inrichten van een stilteruimte in een school voor openbaar onderwijs vinden wij het van belang dat het wettelijke openbare karakter van het onderwijs in stand blijft. In het openbaar onderwijs wordt geen voorkeur wordt gegeven aan een specifieke godsdienst of levensovertuiging. Een stilteruimte in een openbare school is dan ook door alle leerlingen en personeelsleden ongeacht welke levensovertuiging of godsdienst te gebruiken voor een moment van bezinning. Een stilteruimte in het openbaar onderwijs kan alleen functioneren als alle gebruikers van deze ruimte elkaars recht op stilte en bezinning respecteren.

Wij adviseren om in contact te blijven met het schoolbestuur voor openbaar onderwijs om te volgen hoe scholen gehoor geven aan verzoeken om een algemene stilteruimte en wat de ervaringen hiermee zijn in de praktijk. Wij zijn daar al mee begonnen en hebben niet afgewacht tot de gemeenteraad met een agendering kwam.

Wat doet NUOVO en Leidsche Rijn college?

Op 15 maart heeft het management van NUOVO

Wat is de rol van de gemeenteraad?

De gemeenteraad kan erop toezien dat het openbaar onderwijs toegankelijk is voor alle leerlingen ongeacht hun achtergrond, en het gesprek daarover aangaan met betrokkenen. De gemeenteraad heeft niet de bevoegdheid om te beslissen of en zo ja welke soort gebedsruimte er in een school wordt gefaciliteerd. De vrijheid van onderwijs is immers vastgelegd in de grondwet artikel 23.

Voorblad

Onderwerp: voorbereiding commissiedebat gebeds- en stilteruimtes op scholen 23 maart 2023

Staf: Onderwijs

Stafdatum	20 maart 2023	
Portefeuillehouder	Eelco Eerenberg	
Manager	5.1.2E	
Opsteller	5.1.2E / 5.1.2E	
Bestuurlijk contactpersoon	5.1.2E	
Bestuursadviseur	5.1.2E	
Doel	Bespreken	
Geheim	Nee	
Bijlagen	Memo bij debat over stilteruimte op scholen 23-2-2023	
Afgestemd met en akkoord met de inhoud:	Bestuurlijk	
	Ambtelijk	
	Extern	
Nog afstemming/communicatie nodig met:	Bestuurlijk	
	Ambtelijk	
	Extern	
Gevraagd besluit		
Is de bijgevoegde voorbereidende memo volledig genoeg om het debat met de commissie te voeren?		
Aanleiding voor dit voorstel		
De gemeenteraad heeft in januari mondelinge vragen gesteld naar aanleiding van een petitie voor het beschikbaar stellen van een gebedsruimte op het Leidsche Rijn college, een school voor openbaar voortgezet onderwijs. De school en het schoolbestuur zijn zelf aan zet om tot goede afspraken te komen over het beschikbaar stellen van een stilteruimte. De gemeenteraad kan er op toezien dat dit gesprek wordt gevoerd. De grondwettelijke vrijheid van onderwijs waarborgt dat de overheid niet dwingend aan een school kan opleggen of en zo ja voor welke geloofsrichting een school faciliteiten treft. De onderliggende vraag van dit debat lijkt dan ook te zijn hoe we in Utrecht omgaan met superdiverse populaties en hoe we waarborgen dat iedereen zich veilig kan voelen in een superdiverse omgeving. Het creëren van ruimte voor de één kan tot gevolg hebben het inperken van de ruimte voor een ander.		

In de memo zijn voorbeelden van andere vergelijkbare casussen opgenomen en het advies van VOS/ABB (vereniging openbaar onderwijs) aan openbare scholen om dit zelf in goed overleg met betrokkenen te regelen. Ons advies is om met scholen in gesprek te blijven hoe ze dit doen.

NUOVO heeft dit al opgepakt. Het Leidsche Rijn college en NUOVO heeft de afgelopen maanden gesprekken gevoerd met betrokkenen.

Op 15 maart ...aanvullen

Onderbouwing: met knelpunten en/of risico.

Denk aan: politiek, financieel, participatie, communicatie, juridische en/of organisatie.

Planning en vervolg (op intranet staan de aanlevertermijnen)

Vervolg stafbespreking

College

**Raadsinformatiebijeenkomst
(eventueel)**

Commissie

Raad

From: "[REDACTED]"
Sent: Thu, 16 Mar 2023 09:36:22 +0200
To: "Eric Hordijk" <[REDACTED]@lrc.nl>; "[REDACTED]" <[REDACTED]@nuovo.eu>; "[REDACTED]" <[REDACTED]@nuovo.eu>
Cc: "[REDACTED]" <[REDACTED]@utrecht.nl>; "[REDACTED]" <[REDACTED]@nuovo.eu>
Subject: RE: commissiedebat over stilteruimtes op scholen op 23 maart

Dank voor je snelle antwoord Eric, dit helpt om de wethouder goed voor te bereiden.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Beleidsadviseur / Projectleider

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]@utrecht.nl

www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Maatschappelijke Ontwikkeling

maandag, dinsdag, woensdag, donderdag

Van: Eric Hordijk <[REDACTED]@lrc.nl>

Verzonden: donderdag 16 maart 2023 08:34

Aan: [REDACTED] <[REDACTED]@utrecht.nl>; [REDACTED] <[REDACTED]@nuovo.eu>; [REDACTED] <[REDACTED]@nuovo.eu>

CC: [REDACTED] <[REDACTED]@utrecht.nl>; [REDACTED] <[REDACTED]@nuovo.eu>

Onderwerp: Re: commissiedebat over stilteruimtes op scholen op 23 maart

Dag [REDACTED]

De actuele stand op het LRC is dat het nu rustig is. Wij voeren gesprekken met leerlingen, ouders en medewerkers over de vraag van een aantal leerlingen. Met de betreffende leerlingen hebben we een goed afrondend gesprek gevoerd, met veel wederzijds begrip.

We zoeken de komende tijd naar antwoord op de vraag hoe we (ook) deze leerlingen zien en hoe we kunnen zorgen dat ze zich welkom en thuis voelen. Dat doen we bijvoorbeeld door samen een Iftar te organiseren tijdens de Ramadan, met een open uitnodiging aan iedereen.

Zelf heb ik verschillende ouders gesproken en ben ik op bezoek geweest bij twee instellingen: de Oranje Horizon [REDACTED] en de Moskee in Leidsche Rijn, waar ik heb gesproken met [REDACTED]. Ook de komende tijd voer ik nog een aantal gesprekken, bijvoorbeeld met de Bondgenoten.

Dit heeft veel begrip opgeleverd en ruimte voor het verdere gesprek.

Verder zullen wij handelen in lijn met wat je van [REDACTED] hebt teruggekregen.

Met vriendelijke groet,

Eric Hordijk
rector

Eén van de NUOVO Scholen.

Van: "5.1.2E" <5.1.2E@utrecht.nl>

Datum: donderdag 16 maart 2023 om 08:17

Aan: 5.1.2E <5.1.2E@nuovo.eu>, Eric Hordijk 5.1.2E @lrc.nl, 5.1.2E <5.1.2E@nuovo.eu>

CC: 5.1.2E "5.1.2E@utrecht.nl", 5.1.2E <5.1.2E@nuovo.eu>

Onderwerp: RE: commissiedebat over stilteruimtes op scholen op 23 maart

Beste 5.1.2E

Dank voor je zorgvuldig terugkoppeling. Heldere lijn; stilte en neutraliteit. Ik zal dit meegeven aan de wethouder ter voorbereiding op de commissie.

Eric kan jij nog zeggen wat de actuele situatie op Leidsche Rijn college is? Het helpt als de wethouder het gesprek kan voeren met informatie van nu.

Als de wethouder maandag nog vragen heeft bij de voorbereiding hoor je van mij.

Met vriendelijke groet,

5.1.2E
Beleidsadviseur / Projectleider

5.1.2E
5.1.2E
5.1.2E @utrecht.nl

www.utrecht.nl
Gemeente Utrecht
Maatschappelijke Ontwikkeling
maandag, dinsdag, woensdag, donderdag

Van: 5.1.2E <5.1.2E@nuovo.eu>

Verzonden: woensdag 15 maart 2023 21:32

Aan: 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>; Eric Hordijk <5.1.2E@lrc.nl>; 5.1.2E @nuovo.eu

CC: 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>; 5.1.2E <5.1.2E@nuovo.eu>

Onderwerp: RE: commissiedebat over stilteruimtes op scholen op 23 maart

Beste 5.1.2E

Graag reageer ik op jouw email. In de afgelopen maanden hebben we op het Leidsche Rijn College, maar ook op andere scholen binnen onze groep als ook op bestuursniveau de dialoog gevoerd over de vraag hoe wij binnen onze openbare identiteit omgaan met een door leerlingen uitgesproken behoefte om letterlijk en figuurlijk ruimte te krijgen voor hun religieuze identiteit? We hebben niet alleen intern de dialoog gevoerd met leerlingen, ouders en collega's, maar ook met externe stakeholders zoals de imam van de Leidsche Rijn Moskee, Ismail el Abassi van DENK, de voorzitter van de Ulu moskee en een programma-manager diversiteit en inclusie van de Nederlandse politie. We hebben uitvoerig gesproken over de vraag achter de vraag naar een gebedsruimte en met elkaar van gedachten gewisseld over de vraag hoe we kunnen voorkomen dat de wens voor inclusie leidt tot exclusiviteit.

We zijn tot het standpunt gekomen dat wij op de NUOVO scholen, buiten de lessen om, onze leerlingen en medewerkers gelegenheid willen bieden voor bezinning waarbij anderen niet gestoord worden. Stilte en neutraliteit zijn daarbij voor ons de sleutelwoorden. Voorbeelden daarvan kunnen zijn: overdenken, intern reflecteren, studeren, bidden, mediteren, of ontspannen. Het inrichten van een permanente, neutrale stilteruimte, of een ruimte die op verzoek tijdelijk ter beschikking wordt gesteld (bijv. een lokaal) zijn mogelijkheden hiervoor. De vorm hangt af van de behoefte die leeft in de school en de mogelijkheden van het schoolgebouw en kan dus per school verschillen. Het is aan de schoolleiding om in dialoog een passende vorm te vinden en om duidelijke afspraken te maken over het gebruik van de ruimte en bijbehorende gedragsregels zodat het neutrale karakter ervan niet onder druk komt te staan.

Voor alle duidelijkheid: NUOVO Scholen biedt geen gebedsruimte. Hiermee wordt bedoeld dat er geen exclusieve ruimte wordt ingericht ten behoeve van het gebed van welke religieuze richting dan ook.

In lijn met ons standpunt wordt momenteel ook binnen het LRC de dialoog gevoerd. Wellicht dat Eric nog iets kan toelichten over de laatste stand van zaken hieromtrent.

Succes met de voorbereidingen van het commissiedebat. Voor vragen weet je mij vast te vinden.

Met vriendelijke groet,

5.1.2E

5.1.2E

5.1.2E • 030 29 69 041 5.1.2E @nuovo.eu

Orteliuslaan 871 • 3528 BE Utrecht • www.nuovo.eu

nuovo
scholen

ACADEMIE TIEN • Anna van Rijn College • International School Utrecht • Ithaka Internationale Schakelklassen •
Leidsche Rijn College • NXT • Openbaar Lyceum Zeist • Openbaar VMBO en MAVO Zeist • Pouwer College •
Trajectum College • Utrechts Stedelijk Gymnasium • UniC • VOLT! • X11

Van: 5.1.2E 5.1.2E 5.1.2E @utrecht.nl>

Verzonden: donderdag 9 maart 2023 13:49

Aan: Eric Hordijk <5.1.2E @lrc.nl>; 5.1.2E 5.1.2E <5.1.2E @nuovo.eu>

CC: 5.1.2E <5.1.2E @nuovo.eu>; 5.1.2E <5.1.2E @utrecht.nl>

Onderwerp: commissiedebat over stilteruimtes op scholen op 23 maart

Beste Eric,

We hoorden via via dat je in overleg met de leerlingen tot een mooie oplossing zou zijn gekomen voor een stilteruimte op het Leidsche Rijn college.

We zijn benieuw hoe dat is gegaan en wat de afspraken zijn die jullie met elkaar hebben kunnen maken.

Op 23 maart verwacht de gemeenteraad een commissiedebat te voeren over het onderwerp stilteruimtes op scholen.

Ik weet het tijdstip en de precieze formulering van het agendapunt nog niet. Maar we verwachten dat het erg helpt als we de wethouder kunnen meegeven welke stappen er zijn gezet door Leidsche Rijn college in het bijzonder en NUOVO scholen in het algemeen, en wat de opbrengsten daarvan tot nu toe zijn.

Zou het lukken om daar voor woensdag 15 maart iets over terug te koppelen aan ons?

Met vriendelijke groet, ook namens 5.1.2E 5.1.2E

5.1.2E

Beleidsadviseur / Projectleider

5.1.2E

5.1.2E

5.1.2E @utrecht.nl

www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Maatschappelijke Ontwikkeling

maandag, dinsdag, woensdag, donderdag

Aan	Eelco Eerenberg
cc:	5.1,2E 5.1,2E 5.1,2E 5.1,2E
	5.1,2E 5.1,2E
t.i.	5.1,2E 5.1,2E 5.1,2E
Datum	20 maart 2023, 14.00–15.00, via Teams

Combistaf Onderwijs en Parkeren 14.00–14.15

1. ABA B 5.1,2E / 5.1,2E / 5.1,2E

Staf Onderwijs 14.15–15.00

2. Mededelingen – 5 min.

ABA B

3. ABA B 5.1,2E

4. ABA B 5.1,2E / 5.1,2E / 5.1,2E / 5.1,2E

5. Voorbereiding debat gebedsruimte middelbare scholen – 5 min. B 5.1,2E

6. ABA B 5.1,2E

7. ABA B 5.1,2E

8. ABA B 5.1,2E

9. Rondvraag

From: "5.1.2E"
Sent: Tue, 11 Apr 2023 11:14:51 +0200
To: "5.1.2E" <5.1.2E@utrecht.nl>
Subject: debat stilteruimte revisited, voorbereiding voor staf 17 april
Attachments: Voorblad staf voorbereiding debat stilteruimtes op scholen 20 april.docx, Memo bij debat over stilteruimte 20 april 2023.docx

Dag 5.1.2E

Ik heb de documenten wat aangepast en geactualiseerd, lees jij mee? Morgen lever ik aan voor staf 17 april.

Met vriendelijke groet,

5.1.2E
Beleidsadviseur / Projectleider

5.1.2E
5.1.2E
5.1.2E@utrecht.nl

www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Maatschappelijke Ontwikkeling

maandag, dinsdag, woensdag, donderdag

MEMO

Datum	1 maart 2023
Behandeld door	5.1.2E
Onderwerp	Vorbereiding debat commissie 20 april 2023 (was 23 maart) over stilteruimte op scholen
Beleidsveld	Onderwijs, voorgezet onderwijs

Agendering

Indicatieve behandeltijd: 90 minuten

Geagendeerd door: Iskender Şimşek (DENK), Esma Kendir (Student & Starter), Maartje Vermeulen (GroenLinks), Noura Oul Fakir (BIJ1), Derk van Bergen (ChristenUnie) en Bert van Steeg (CDA)

Op verschillende onderwijsinstellingen speelt de discussie of er een ruimte gerealiseerd moet worden waar leerlingen en personeelsleden hun gebed kunnen verrichten. Leerlingen van verschillende onderwijsinstellingen in Utrecht hebben aangegeven behoefte te hebben aan een dergelijke ruimte op hun school. Momenteel is aan die behoefte nog geen gehoor gegeven. Sterker nog, er zijn signalen ontvangen van leerlingen dat er verschillende scholen in Utrecht hun leerlingen verbieden om het gebed te verrichten binnen het schoolgebouw. Wij willen graag in debat over deze situatie. De ChristenUnie heeft aangegeven deze signalen niet te hebben ontvangen.

Hoofdboodschap Onderwijsbeleid gemeente Utrecht

De gemeente heeft een wettelijke taak in het voorzien in voldoende onderwijshuisvesting. Het inrichten van een stilteruimte is niet in meegenomen in de kaders van de verordening onderwijshuisvesting van de gemeente Utrecht. Het staat scholen vrij om ruimtes creatief te gebruiken zolang de primaire taak, het verzorgen van onderwijs, niet in het gedrang komt.

Bij het inrichten van een stilteruimte in een school voor openbaar onderwijs vinden wij het van belang dat het wettelijke openbare karakter van het onderwijs in stand blijft. In het openbaar onderwijs wordt geen voorkeur gegeven aan een specifieke godsdienst of levensovertuiging. Een stilteruimte in een openbare school is dan ook door alle leerlingen en personeelsleden ongeacht welke levensovertuiging of godsdienst te gebruiken voor een moment van bezinning. Een stilteruimte in het openbaar onderwijs kan alleen functioneren als alle gebruikers van deze ruimte elkaars recht op stilte en bezinning respecteren.

Wij blijven in contact met het schoolbestuur voor openbaar onderwijs om te volgen hoe scholen gehoor geven aan verzoeken om een stilteruimte en wat de ervaringen hiermee zijn in de praktijk. Wij zijn daar al mee begonnen en hebben niet afgewacht tot de gemeenteraad met een agendering kwam.

Context

De gemeenteraad heeft mondelinge vragen gesteld op 19-1-2023 SV over het niet voorzien in een ruimte om te bidden op de school voor voortgezet openbaar onderwijs Leidsche Rijn college.

Op het Leidsche Rijn College (LRC) is januari 2023 een discussie gaande over de vraag of er een gebedsruimte moet komen. Leerlingen begonnen daarvoor een online petitie, die in januari 2023 ruim 1.500 keer is ondertekend. In die petitie staat dat er al jaren vraag is naar een gebedsruimte die kan worden gebruikt door iedere leerling en leraar, ongeacht hun levensovertuiging. Een gebedsruimte zou volgens de bewuste leerlingen 'een inclusieve, comfortabele school voor iedere leerling en leraar' kunnen creëren. In de petitie staat ook dat na de uitbreiding van de school er ruimte was voor een gebedsruimte, maar dat de schoolleiding zo'n ruimte niet wilde, omdat het LRC een openbare school is.

Rector Eric Hordijk van het LRC verwijst naar het leerlingenstatuut van Stichting NUOVO voor openbaar voortgezet onderwijs in de gemeente Utrecht, waaronder de school valt. In dat statuut, dat in 2020 door het bestuur en de leerlinggeleding van de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad

(GMR) is vastgesteld, staat dat bidden is toegestaan, mits dit in de eigen tijd van de leerling plaatsvindt en op een plek waar anderen er niet door gestoord worden. Ook staat erin dat de scholen van NUOVO geen fysieke ruimtes bieden aan leerlingen om te bidden.

De Utrechtse onderwijswethouder Eelco Eerenberg wijst er in een bericht van RTV Utrecht op dat een openbare school geen gebedsruimte beschikbaar hoeft te stellen. Hij verwijst daarbij naar het oordeel van de Cgb uit 2000.

Na de onrust op sociale media kwam het Leidsche Rijn college met de volgende verklaring op 7-2-2023:

Er is op (en rond) het Leidsche Rijn College commotie ontstaan naar aanleiding van een vraag van een groep leerlingen naar mogelijkheden voor een gebeds- of stilleruimte in het schoolgebouw.

Als openbare school heten wij iedereen welkom en op onze school zijn alle geloofsovertuigingen welkom. Wij respecteren het recht op godsdienstvrijheid, binnen de kaders van de wet. Bidden is op het LRC toegestaan, mits dit in de eigen tijd van de leerling plaatsvindt (voor of na schooltijd en tijdens pauzes en lesuitval) en op een plek waar anderen niet gestoord worden.

Binnen het LRC is er door leerlingen en schoolleiding onderzoek gedaan naar mogelijkheden voor gebedsruimtes in het publieke domein. Vaak zijn er 'stilleruimtes' ingericht, waar mensen met en zonder religieuze achtergrond terecht kunnen voor een moment van stilte, zonder dat deze ruimte door een bepaalde groep wordt geclaimd.

Die optie onderzoeken we voor onze school ook, in nauwe afstemming met de andere NUOVO Scholen.

Gesprek over identiteit

De actuele discussie over het al dan niet toestaan van bidden op school, heeft ook een positieve wending gekregen. Niet alleen op het LRC voeren we momenteel het gesprek over (religieuze) identiteit met leerlingen en ouders, ook met alle andere NUOVO Scholen voeren we het gesprek hierover. Daarbij zoeken we contact met deskundigen uit de samenleving om ons hierin te ondersteunen. Want de NUOVO Scholen vinden het belangrijk dat alle leerlingen zich op school welkom en thuis voelen, welke achtergrond ze dan ook hebben. De samenstelling van onze schoolpopulatie is vergelijkbaar met die van de omgeving van de school en daar hechten we veel waarde aan. De school is tenslotte een maatschappij in het klein, een oefenplaats voor nu en later.

Verbinding

Uit gesprekken met medewerkers, ouders en leerlingen blijkt dat we vooral meer met elkaar in dialoog moeten zijn over die belangrijke vraag: hoe zorgen we er samen voor dat iedereen zich welkom voelt op school en hoe sluiten we niemand daarvan uit? We gaan met alle betrokkenen de dialoog aan, binnen en buiten de school. Juist om te zoeken naar wat ons verbindt, in plaats van wat ons tegenover elkaar plaatst.

Eric Hordijk, Rector

Vraag 1: Moet een openbare school een gebedsruimte ter beschikking stellen als daarom wordt gevraagd?

Antwoord 1: Nee, oordeelde de Commissie gelijke behandeling in 2000 naar aanleiding van een kwestie op het openbare Caland Lyceum in Amsterdam.

De kwestie op het Caland Lyceum in Amsterdam-Osdorp speelde in 1999. Islamitische leerlingen wilden een leeg lokaal gebruiken als gebedsruimte, maar de toenmalige rector weigerde dat. Karin Adelmund, die in die tijd staatssecretaris van Onderwijs was, bevestigde het standpunt van de rector dat een openbare school geen gebedsruimte beschikbaar hoeft te stellen. De toenmalige onderwijswethouder van de gemeente Amsterdam, Jaap van der Aa, vond echter dat de rector zich te rigide opstelde. De kwestie werd voorgelegd aan de Cgb.

De commissie (die in 2010 is opgegaan in het College voor de Rechten van de Mens) oordeelde dat het Caland Lyceum met de weigering niet inging tegen de Algemene wet gelijke behandeling. Op grond van die wet mogen leerlingen op school wel uiting geven aan hun religie, bijvoorbeeld door een

kruisje of een hoofddoek te dragen of door te bidden tijdens de pauze, maar een school hoeft leerlingen en/of personeel geen faciliteiten te bieden om hun godsdienst te kunnen beoefenen.

Vraag 2: Wat vindt de vereniging voor openbaar onderwijs er van?

Antwoord 2:

VOS/ABB kent het oordeel van de Cgb uiteraard, maar verwijst ook naar artikel 2.3 van de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO), waarin het karakter van het openbaar onderwijs wordt beschreven. In dit wetsartikel staat dat het openbaar onderwijs bijdraagt aan de ontwikkeling van de leerlingen met aandacht voor de godsdienstige, levensbeschouwelijke en maatschappelijke waarden zoals die leven in de Nederlandse samenleving. 'Daarbij wordt de betekenis van de verscheidenheid van deze waarden onderkend. Openbaar voortgezet onderwijs wordt zo gegeven dat ieders godsdienst of levensovertuiging wordt geëerbiedigd', zo vermeldt het artikel.

Op basis hiervan vindt VOS/ABB dat het vanuit het karakter van het openbaar onderwijs niet zou misstaan om op enige wijze gehoor te geven aan het verzoek om een gebedsruimte. Bijvoorbeeld door het aanwijzen/inrichten van een algemene stilteruimte die door alle leerlingen en personeelsleden (ongeacht levensovertuiging of godsdienst) te gebruiken is voor een moment van bezinning. Door te kiezen voor een algemene stilteruimte laat de openbare school geen voorkeur blijken ten opzichte van een specifieke godsdienst of levensovertuiging, wat in lijn is met de uitgangspunten en de kernwaarden van het openbaar onderwijs (gelijkwaardigheid, vrijheid en ontmoeting).

Dit is nadrukkelijk een advies van VOS/ABB, dus niet een gebod. Een verzoek om een gebedsruimte is een kwestie die de openbare school in goed overleg met de betrokkenen kan bespreken.

Vraag3 : Wat doet NUOVO en Leidsche Rijn college?

Antwoord 3: Het bestuur van NUOVO zegt: In de afgelopen maanden hebben we op het Leidsche Rijn College, maar ook op andere scholen binnen onze groep als ook op bestuursniveau de dialoog gevoerd over de vraag hoe wij binnen onze openbare identiteit omgaan met een door leerlingen uitgesproken behoefte om letterlijk en figuurlijk ruimte te krijgen voor hun religieuze identiteit? We hebben niet alleen intern de dialoog gevoerd met leerlingen, ouders en collega's, maar ook met externe stakeholders zoals de imam van de Leidsche Rijn Moskee, Ismail el Abassi van DENK, de voorzitter van de Ulu moskee en een programma-manager diversiteit en inclusie van de Nederlandse politie. We hebben uitvoerig gesproken over de vraag achter de vraag naar een gebedsruimte en met elkaar van gedachten gewisseld over de vraag hoe we kunnen voorkomen dat de wens voor inclusie leidt tot exclusiviteit.

We zijn tot het standpunt gekomen dat wij op de NUOVO scholen, buiten de lessen om, onze leerlingen en medewerkers gelegenheid willen bieden voor bezinning waarbij anderen niet gestoord worden. Stilte en neutraliteit zijn daarbij voor ons de sleutelwoorden. Voorbeelden daarvan kunnen zijn: overdenken, intern reflecteren, studeren, bidden, mediteren, of ontspannen. Het inrichten van een permanente, neutrale stilteruimte, of een ruimte die op verzoek tijdelijk ter beschikking wordt gesteld (bijv. een lokaal) zijn mogelijkheden hiervoor. De vorm hangt af van de behoefte die leeft in de school en de mogelijkheden van het schoolgebouw en kan dus per school verschillen. Het is aan de schoolleiding om in dialoog een passende vorm te vinden en om duidelijke afspraken te maken over het gebruik van de ruimte en bijbehorende gedragsregels zodat het neutrale karakter ervan niet onder druk komt te staan.

Voor alle duidelijkheid: NUOVO Scholen biedt geen gebedsruimte. Hiermee wordt bedoeld dat er geen exclusieve ruimte wordt ingericht ten behoeve van het gebed van welke religieuze richting dan ook.

Op de school Academie Tien is een stilteruimte beschikbaar gesteld.

Vraag 4: Hoe gaat het nu op het Leidsche Rijn college?

Antwoord 5: De rector zegt: de actuele stand op het LRC is dat het nu rustig is. Wij voeren gesprekken met leerlingen, ouders en medewerkers over de vraag van een aantal leerlingen. Met de betreffende leerlingen hebben we een goed afrondend gesprek gevoerd, met veel wederzijds begrip.

De school zoekt de komende tijd naar antwoord op de vraag hoe we (ook) deze leerlingen zien en hoe we kunnen zorgen dat ze zich welkom en thuis voelen. Dat doen we bijvoorbeeld door samen een Iftar te organiseren tijdens de Ramadan, met een open uitnodiging aan iedereen, op 30 maart. Er waren ruim 150 leerlingen.

De rector heeft verschillende ouders gesproken en is op bezoek geweest bij meerdere instellingen; de Oranje Horizon, de Moskee in Leidsche Rijn, de Bondgenoten. Dit heeft veel begrip opgeleverd en ruimte voor het verdere gesprek.

Vraag 5: Wat is de rol van de gemeenteraad hierin?

Antwoord 4: De gemeenteraad kan erop toezien dat het openbaar onderwijs toegankelijk is voor alle leerlingen ongeacht hun achtergrond, en het gesprek daarover aangaan met betrokkenen.

Uitgangspunt is dat iedereen zich welkom voelt op een openbare school.

De gemeenteraad heeft niet de bevoegdheid om te beslissen of en zo ja welke soort gebedsruimte er in een school wordt gefaciliteerd. De vrijheid van onderwijs is immers vastgelegd in de grondwet artikel 23.

Voorblad

**Onderwerp: voorbereiding
commissiedebat gebeds- en
stilteruimtes op scholen 20 april 2023**

Staf: Onderwijs

Stafdatum	17 april 2023	
Portefeuillehouder	Eelco Eerenberg	
Manager	5.1.2E	
Opsteller	5.1.2E / 5.1.2E	
Bestuurlijk contactpersoon	5.1.2E	
Bestuursadviseur	5.1.2E	
Doel	Bespreken	
Geheim	Nee	
Bijlagen	Memo bij debat over stilteruimte op scholen	
Afgestemd met en akkoord met de inhoud:	Bestuurlijk	
	Ambtelijk	
	Extern	
Nog afstemming/communicatie nodig met:	Bestuurlijk	
	Ambtelijk	
	Extern	
Gevraagd besluit		
Is de bijgevoegde voorbereidende memo volledig genoeg om het debat met de commissie te voeren?		
Aanleiding voor dit voorstel		
De gemeenteraad heeft in januari mondelinge vragen gesteld naar aanleiding van een petitie voor het beschikbaar stellen van een gebedsruimte op het Leidsche Rijn college, een school voor openbaar voortgezet onderwijs. De school en het schoolbestuur zijn zelf aan zet om tot goede afspraken te komen over het beschikbaar stellen van een stilteruimte. De gemeenteraad kan er op toezien dat dit gesprek wordt gevoerd. De grondwettelijke vrijheid van onderwijs waarborgt dat de overheid niet dwingend aan een school kan opleggen of en zo ja voor welke geloofsrichting een school faciliteiten treft. De onderliggende vraag van dit debat lijkt dan ook te zijn hoe we in Utrecht omgaan met superdiverse populaties en hoe we waarborgen dat iedereen zich veilig kan voelen in een superdiverse omgeving. Het creëren van ruimte voor de één kan tot gevolg hebben het inperken van de ruimte voor een ander. Sommige aspecten van identiteit zijn een keuze, sommige zijn dat niet. In de media zijn hierover de laatste tijd diverse opinie-artikelen verschenen.		

Ons advies is het openbare karakter van het onderwijs te steunen. Bij het inrichten van een stilleruimte in een school voor openbaar onderwijs vinden wij het van belang dat het wettelijke openbare karakter van het onderwijs in stand blijft. In het openbaar onderwijs wordt geen voorkeur gegeven aan een specifieke godsdienst of levensovertuiging. Een stilleruimte in een openbare school is dan ook door alle leerlingen en personeelsleden ongeacht welke levensovertuiging of godsdienst te gebruiken voor een moment van bezinning. Een stilleruimte in het openbaar onderwijs kan alleen functioneren als alle gebruikers van deze ruimte elkaars recht op stilte en bezinning respecteren.

NUOVO heeft dit al opgepakt. Het Leidsche Rijn college en NUOVO heeft de afgelopen maanden gesprekken gevoerd met betrokkenen. Op Academie Tien is een proef met een stilleruimte.

Onderbouwing: met knelpunten en/of risico.

Denk aan: politiek, financieel, participatie, communicatie, juridische en/of organisatie.

Planning en vervolg (op intranet staan de aanlevertermijnen)

Vervolg stafbespreking

College

**Raadsinformatiebijeenkomst
(eventueel)**

Commissie

20 april 2023

Raad

Voorblad

**Onderwerp: voorbereiding
commissiedebat gebeds- en
stilteruimtes op scholen 20 april 2023**

Staf: Onderwijs

Stafdatum	17 april 2023	
Portefeuillehouder	Eelco Eerenberg	
Manager	5.1.2E	
Opsteller	5.1.2E / 5.1.2E	
Bestuurlijk contactpersoon	5.1.2E	
Bestuursadviseur	5.1.2E	
Doel	Bespreken	
Geheim	Nee	
Bijlagen	Memo bij debat over stilteruimte op scholen	
Afgestemd met en akkoord met de inhoud:	Bestuurlijk	
	Ambtelijk	
	Extern	
Nog afstemming/communicatie nodig met:	Bestuurlijk	
	Ambtelijk	
	Extern	
Gevraagd besluit		
Is de bijgevoegde voorbereidende memo volledig genoeg om het debat met de commissie te voeren?		
Aanleiding voor dit voorstel		
De gemeenteraad heeft in januari mondelinge vragen gesteld naar aanleiding van een petitie voor het beschikbaar stellen van een gebedsruimte op het Leidsche Rijn college, een school voor openbaar voortgezet onderwijs. De school en het schoolbestuur zijn zelf aan zet om tot goede afspraken te komen over het beschikbaar stellen van een stilteruimte. De gemeenteraad kan er op toezien dat dit gesprek wordt gevoerd. De grondwettelijke vrijheid van onderwijs waarborgt dat de overheid niet dwingend aan een school kan opleggen of en zo ja voor welke geloofsrichting een school faciliteiten treft. De onderliggende vraag van dit debat lijkt dan ook te zijn hoe we in Utrecht omgaan met <u>superzeer</u> diverse populaties en hoe we waarborgen dat iedereen zich veilig kan voelen in een <u>super zeer</u> diverse omgeving. Het creëren van ruimte voor de één kan tot gevolg hebben het inperken van de ruimte voor een ander. Sommige aspecten van identiteit zijn een keuze, sommige zijn dat niet. In de media zijn hierover de laatste tijd diverse opinie-artikelen verschenen.		

Ons advies is het openbare karakter van het onderwijs te steunen. Bij het inrichten van een stilteruimte in een school voor openbaar onderwijs vinden wij het van belang dat het wettelijke openbare karakter van het onderwijs in stand blijft. In het openbaar onderwijs wordt geen voorkeur gegeven aan een specifieke godsdienst of levensovertuiging. Een stilteruimte in een openbare school is dan ook door alle leerlingen en personeelsleden ongeacht welke levensovertuiging of godsdienst te gebruiken voor een moment van bezinning. Een stilteruimte in het openbaar onderwijs kan alleen functioneren als alle gebruikers van deze ruimte elkaars recht op stilte en bezinning respecteren.

NUOVO heeft dit al opgepakt. Het Leidsche Rijn college en NUOVO heeft de afgelopen maanden gesprekken gevoerd met betrokkenen. Op Academie Tien is een proef met een stilteruimte.

Onderbouwing: met knelpunten en/of risico.

Denk aan: politiek, financieel, participatie, communicatie, juridische en/of organisatie.

Planning en vervolg (op intranet staan de aanlevertermijnen)

Vervolg stafbespreking

College

**Raadsinformatiebijeenkomst
(eventueel)**

Commissie

20 april 2023

Raad

From: "5.1.2E" <5.1.2E@utrecht.nl>
Sent: Wed, 12 Apr 2023 10:35:39 +0200
To: "5.1.2E" <5.1.2E@utrecht.nl>
Subject: RE: debat stilteruimte revisited, voorbereiding voor staf 17 april
Attachments: Voorblad staf voorbereiding debat stilteruimtes op scholen 20 april_5.1.2E.docx, Memo bij debat over stilteruimte 20 april 2023_5.1.2E.docx

Hoi 5.1.2E

Heb er een paar typo's in aangepast. Verder refereer je in het voorblad over de discussie over geloof in identiteit en het verschil daartussen. Heb ik ook gelezen in de Volkskrant meen ik. Ik heb daar in het memo ook iets over genoemd, kijk maar even of je dat gepast vind. Ik kan me voorstellen dat het argument in de raadscommissie ter sprake komt. Helder stuk verder

Groet 5.1.2E

Van: 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>
Verzonden: dinsdag 11 april 2023 11:15
Aan: 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>
Onderwerp: debat stilteruimte revisited, voorbereiding voor staf 17 april

Dag 5.1.2E

Ik heb de documenten wat aangepast en geactualiseerd, lees jij mee? Morgen lever ik aan voor staf 17 april.

Met vriendelijke groet,

5.1.2E
Beleidsadviseur / Projectleider

5.1.2E
5.1.2E
5.1.2E@utrecht.nl

www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht
Maatschappelijke Ontwikkeling
maandag, dinsdag, woensdag, donderdag

MEMO

Datum	1 maart 2023
Behandeld door	5.1.2E
Onderwerp	Vorbereiding debat commissie 20 april 2023 (was 23 maart) over stilteruimte op scholen
Beleidsveld	Onderwijs, voorgezet onderwijs

Agendering

Indicatieve behandeltijd: 90 minuten

Geagendeerd door: Iskender Şimşek (DENK), Esma Kendir (Student & Starter), Maartje Vermeulen (GroenLinks), Noura Oul Fakir (BIJ1), Derk van Bergen (ChristenUnie) en Bert van Steeg (CDA)

Op verschillende onderwijsinstellingen speelt de discussie of er een ruimte gerealiseerd moet worden waar leerlingen en personeelsleden hun gebed kunnen verrichten. Leerlingen van verschillende onderwijsinstellingen in Utrecht hebben aangegeven behoefte te hebben aan een dergelijke ruimte op hun school. Momenteel is aan die behoefte nog geen gehoor gegeven. Sterker nog, er zijn signalen ontvangen van leerlingen dat er verschillende scholen in Utrecht hun leerlingen verbieden om het gebed te verrichten binnen het schoolgebouw. Wij willen graag in debat over deze situatie. De ChristenUnie heeft aangegeven deze signalen niet te hebben ontvangen.

Hoofdboodschap Onderwijsbeleid gemeente Utrecht

De gemeente heeft een wettelijke taak in het voorzien in voldoende onderwijshuisvesting. Het inrichten van een stilteruimte is niet in meegenomen in de kaders van de verordening onderwijshuisvesting van de gemeente Utrecht. Het staat scholen vrij om ruimtes creatief te gebruiken zolang de primaire taak, het verzorgen van onderwijs, niet in het gedrang komt.

Bij het inrichten van een stilteruimte in een school voor openbaar onderwijs vinden wij het van belang dat het wettelijke openbare karakter van het onderwijs in stand blijft. In het openbaar onderwijs wordt geen voorkeur gegeven aan een specifieke godsdienst of levensovertuiging. Een stilteruimte in een openbare school is dan ook door alle leerlingen en personeelsleden ongeacht welke levensovertuiging of godsdienst te gebruiken voor een moment van bezinning. Een stilteruimte in het openbaar onderwijs kan alleen functioneren als alle gebruikers van deze ruimte elkaars recht op stilte en bezinning respecteren.

Wij blijven in contact met het schoolbestuur voor openbaar onderwijs om te volgen hoe scholen gehoor geven aan verzoeken om een stilteruimte en wat de ervaringen hiermee zijn in de praktijk. Wij zijn daar al mee begonnen en hebben niet afgewacht tot de gemeenteraad met een agendering kwam.

Bij de wens voor een gebedsruimte of stilteruimte wordt in social media aangevoerd dat er ook ruimte is op scholen voor kinderen met een LHBTI identiteit. En dat om die reden ook de geloof een plek zou moeten krijgen. Argumenten tegen deze denkriching in de media spreken van een verschil tussen geloof en identiteit. Voor het geloof kun je kiezen, je seksuele identiteit echter niet.

Context

De gemeenteraad heeft mondelinge vragen gesteld op 19-1-2023 SV over het niet voorzien in een ruimte om te bidden op de school voor voortgezet openbaar onderwijs Leidsche Rijn college. Op het Leidsche Rijn College (LRC) is januari 2023 een discussie gaande over de vraag of er een gebedsruimte moet komen. Leerlingen begonnen daarvoor een online petitie, die in januari 2023 ruim 1.500 keer is ondertekend. In die petitie staat dat er al jaren vraag is naar een gebedsruimte die kan worden gebruikt door iedere leerling en leraar, ongeacht hun levensovertuiging. Een gebedsruimte zou volgens de bewuste leerlingen 'een inclusieve, comfortabele school voor iedere leerling en leraar' kunnen creëren. In de petitie staat ook dat na de uitbreiding van de school er ruimte was voor een

gebedsruimte, maar dat de schoolleiding zo'n ruimte niet wilde, omdat het LRC een openbare school is.

Rector Eric Hordijk van het LRC verwijst naar het leerlingenstatuut van Stichting NUOVO voor openbaar voortgezet onderwijs in de gemeente Utrecht, waaronder de school valt. In dat statuut, dat in 2020 door het bestuur en de leerlinggeleding van de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR) is vastgesteld, staat dat bidden is toegestaan, mits dit in de eigen tijd van de leerling plaatsvindt en op een plek waar anderen er niet door gestoord worden. Ook staat erin dat de scholen van NUOVO geen fysieke ruimtes bieden aan leerlingen om te bidden.

De Utrechtse onderwijswethouder Eelco Eerenberg wijst er in een bericht van RTV Utrecht op dat een openbare school geen gebedsruimte beschikbaar hoeft te stellen. Hij verwijst daarbij naar het oordeel van de Commissie gelijke behandeling uit 2000.

Na de onrust op sociale media kwam het Leidsche Rijn college met de volgende verklaring op 7-2-2023:

Er is op (en rond) het Leidsche Rijn College commotie ontstaan naar aanleiding van een vraag van een groep leerlingen naar mogelijkheden voor een gebeds- of stilleruimte in het schoolgebouw.

Als openbare school heten wij iedereen welkom en op onze school zijn alle geloofsovertuigingen welkom. Wij respecteren het recht op godsdienstvrijheid, binnen de kaders van de wet. Bidden is op het LRC toegestaan, mits dit in de eigen tijd van de leerling plaatsvindt (voor of na schooltijd en tijdens pauzes en lesuurtijd) en op een plek waar anderen niet gestoord worden.

Binnen het LRC is er door leerlingen en schoolleiding onderzoek gedaan naar mogelijkheden voor gebedsruimtes in het publieke domein. Vaak zijn er 'stilleruimtes' ingericht, waar mensen met en zonder religieuze achtergrond terecht kunnen voor een moment van stilte, zonder dat deze ruimte door een bepaalde groep wordt geclaimd.

Die optie onderzoeken we voor onze school ook, in nauwe afstemming met de andere NUOVO Scholen.

Gesprek over identiteit

De actuele discussie over het al dan niet toestaan van bidden op school, heeft ook een positieve wending gekregen. Niet alleen op het LRC voeren we momenteel het gesprek over (religieuze) identiteit met leerlingen en ouders, ook met alle andere NUOVO Scholen voeren we het gesprek hierover. Daarbij zoeken we contact met deskundigen uit de samenleving om ons hierin te ondersteunen. Want de NUOVO Scholen vinden het belangrijk dat alle leerlingen zich op school welkom en thuis voelen, welke achtergrond ze dan ook hebben. De samenstelling van onze schoolpopulatie is vergelijkbaar met die van de omgeving van de school en daar hechten we veel waarde aan. De school is tenslotte een maatschappij in het klein, een oefenplaats voor nu en later.

Verbinding

Uit gesprekken met medewerkers, ouders en leerlingen blijkt dat we vooral meer met elkaar in dialoog moeten zijn over die belangrijke vraag: hoe zorgen we er samen voor dat iedereen zich welkom voelt op school en hoe sluiten we niemand daarvan uit? We gaan met alle betrokkenen de dialoog aan, binnen en buiten de school. Juist om te zoeken naar wat ons verbindt, in plaats van wat ons tegenover elkaar plaatst.

Eric Hordijk, Rector

Vraag 1: Moet een openbare school een gebedsruimte ter beschikking stellen als daarom wordt gevraagd?

Antwoord 1: Nee, oordeelde de Commissie gelijke behandeling in 2000 naar aanleiding van een kwestie op het openbare Caland Lyceum in Amsterdam.

De kwestie op het Caland Lyceum in Amsterdam-Osdorp speelde in 1999. Islamitische leerlingen wilden een leeg lokaal gebruiken als gebedsruimte, maar de toenmalige rector weigerde dat. Karin Adelmund, die in die tijd staatssecretaris van Onderwijs was, bevestigde het standpunt van de rector dat een openbare school geen gebedsruimte beschikbaar hoeft te stellen. De toenmalige

onderwijswethouder van de gemeente Amsterdam, Jaap van der Aa, vond echter dat de rector zich te rigide opstelde. De kwestie werd voorgelegd aan de Cgb.

De commissie (die in 2010 is opgegaan in het College voor de Rechten van de Mens) oordeelde dat het Caland Lyceum met de weigering niet inging tegen de Algemene wet gelijke behandeling. Op grond van die wet mogen leerlingen op school wel uiting geven aan hun religie, bijvoorbeeld door een kruisje of een hoofddoek te dragen of door te bidden tijdens de pauze, maar een school hoeft leerlingen en/of personeel geen faciliteiten te bieden om hun godsdienst te kunnen beoefenen.

Vraag 2: Wat vindt de vereniging voor openbaar onderwijs er van?

Antwoord 2:

VOS/ABB kent het oordeel van de Cgb uiteraard, maar verwijst ook naar artikel 2.3 van de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO), waarin het karakter van het openbaar onderwijs wordt beschreven. In dit wetsartikel staat dat het openbaar onderwijs bijdraagt aan de ontwikkeling van de leerlingen met aandacht voor de godsdienstige, levensbeschouwelijke en maatschappelijke waarden zoals die leven in de Nederlandse samenleving. 'Daarbij wordt de betekenis van de verscheidenheid van deze waarden onderkend. Openbaar voortgezet onderwijs wordt zo gegeven dat ieders godsdienst of levensovertuiging wordt geëerbiedigd', zo vermeldt het artikel.

Op basis hiervan vindt VOS/ABB dat het vanuit het karakter van het openbaar onderwijs niet zou misstaan om op enige wijze gehoor te geven aan het verzoek om een gebedsruimte. Bijvoorbeeld door het aanwijzen/inrichten van een algemene stilteruimte die door alle leerlingen en personeelsleden (ongeacht levensovertuiging of godsdienst) te gebruiken is voor een moment van bezinning. Door te kiezen voor een algemene stilteruimte laat de openbare school geen voorkeur blijken ten opzichte van een specifieke godsdienst of levensovertuiging, wat in lijn is met de uitgangspunten en de kernwaarden van het openbaar onderwijs (gelijkwaardigheid, vrijheid en ontmoeting).

Dit is nadrukkelijk een advies van VOS/ABB, dus niet een gebod. Een verzoek om een gebedsruimte is een kwestie die de openbare school in goed overleg met de betrokkenen kan bespreken.

Vraag3 : Wat doet NUOVO en Leidsche Rijn college?

Antwoord 3: Het bestuur van NUOVO zegt: In de afgelopen maanden hebben we op het Leidsche Rijn College, maar ook op andere scholen binnen onze groep als ook op bestuursniveau de dialoog gevoerd over de vraag hoe wij binnen onze openbare identiteit omgaan met een door leerlingen uitgesproken behoefte om letterlijk en figuurlijk ruimte te krijgen voor hun religieuze identiteit? We hebben niet alleen intern de dialoog gevoerd met leerlingen, ouders en collega's, maar ook met externe stakeholders zoals de imam van de Leidsche Rijn Moskee, Ismail el Abassi van DENK, de voorzitter van de Ulu moskee en een programma-manager diversiteit en inclusie van de Nederlandse politie. We hebben uitvoerig gesproken over de vraag achter de vraag naar een gebedsruimte en met elkaar van gedachten gewisseld over de vraag hoe we kunnen voorkomen dat de wens voor inclusie leidt tot exclusiviteit.

We zijn tot het standpunt gekomen dat wij op de NUOVO scholen, buiten de lessen om, onze leerlingen en medewerkers gelegenheid willen bieden voor bezinning waarbij anderen niet gestoord worden. Stilte en neutraliteit zijn daarbij voor ons de sleutelwoorden. Voorbeelden daarvan kunnen zijn: overdenken, intern reflecteren, studeren, bidden, mediteren, of ontspannen. Het inrichten van een permanente, neutrale stilteruimte, of een ruimte die op verzoek tijdelijk ter beschikking wordt gesteld (bijv. een lokaal) zijn mogelijkheden hiervoor. De vorm hangt af van de behoefte die leeft in de school en de mogelijkheden van het schoolgebouw en kan dus per school verschillen. Het is aan de schoolleiding om in dialoog een passende vorm te vinden en om duidelijke afspraken te maken over het gebruik van de ruimte en bijbehorende gedragsregels zodat het neutrale karakter ervan niet onder druk komt te staan.

Voor alle duidelijkheid: NUOVO Scholen biedt geen gebedsruimte. Hiermee wordt bedoeld dat er geen exclusieve ruimte wordt ingericht ten behoeve van het gebed van welke religieuze richting dan ook.

Op de school Academie Tien is een stilteruimte beschikbaar gesteld.

Vraag 4: Hoe gaat het nu op het Leidsche Rijn college?

Antwoord 5: De rector zegt: de actuele stand op het LRC is dat het nu rustig is. Wij voeren gesprekken met leerlingen, ouders en medewerkers over de vraag van een aantal leerlingen. Met de betreffende leerlingen hebben we een goed afrondend gesprek gevoerd, met veel wederzijds begrip.

De school zoekt de komende tijd naar antwoord op de vraag hoe we (ook) deze leerlingen zien en hoe we kunnen zorgen dat ze zich welkom en thuis voelen. Dat doen we bijvoorbeeld door samen een Iftar

te organiseren tijdens de Ramadan, met een open uitnodiging aan iedereen, op 30 maart. Er waren ruim 150 leerlingen.

De rector heeft verschillende ouders gesproken en is op bezoek geweest bij meerdere instellingen; de Oranje Horizon, de Moskee in Leidsche Rijn, de Bondgenoten. Dit heeft veel begrip opgeleverd en ruimte voor het verdere gesprek.

Vraag 5: Wat is de rol van de gemeenteraad hierin?

Antwoord 4: De gemeenteraad kan erop toezien dat het openbaar onderwijs toegankelijk is voor alle leerlingen ongeacht hun achtergrond, en het gesprek daarover aangaan met betrokkenen.

Uitgangspunt is dat iedereen zich welkom voelt op een openbare school.

De gemeenteraad heeft niet de bevoegdheid om te beslissen of en zo ja welke soort gebedsruimte er in een school wordt gefaciliteerd. De vrijheid van onderwijs is immers vastgelegd in de grondwet artikel 23.

From: "[REDACTED]"
Sent: Wed, 12 Apr 2023 10:49:53 +0200
To: "[REDACTED]" <[REDACTED]@utrecht.nl>; "[REDACTED]"
<[REDACTED]@utrecht.nl>
Cc: "[REDACTED]" <[REDACTED]@utrecht.nl>
Subject: voor staf 17 april. voorbereiding debat stilteruimtes 20 april
Attachments: Voorblad staf voorbereiding debat stilteruimtes op scholen 20 april.docx, Memo bij debat over stilteruimte 20 april 2023.docx

Dag [REDACTED] en [REDACTED]

Hierbij de geactualiseerde voorbereiding voor het debat 20 april. Voor de staf van 17 april.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Beleidsadviseur / Projectleider

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]@utrecht.nl

www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht
Maatschappelijke Ontwikkeling
maandag, dinsdag, woensdag, donderdag

Voorblad

**Onderwerp: voorbereiding
commissiedebat gebeds- en
stilteruimtes op scholen 20 april 2023**

Staf: Onderwijs

Stafdatum	17 april 2023	
Portefeuillehouder	Eelco Eerenberg	
Manager	5.1.2E	
Opsteller	5.1.2E / 5.1.2E	
Bestuurlijk contactpersoon	5.1.2E	
Bestuursadviseur	5.1.2E	
Doel	Bespreken	
Geheim	Nee	
Bijlagen	Memo bij debat over stilteruimte op scholen	
Afgestemd met en akkoord met de inhoud:	Bestuurlijk	
	Ambtelijk	
	Extern	
Nog afstemming/communicatie nodig met:	Bestuurlijk	
	Ambtelijk	
	Extern	
Gevraagd besluit		
Is de bijgevoegde voorbereidende memo volledig genoeg om het debat met de commissie te voeren?		
Aanleiding voor dit voorstel		
De gemeenteraad heeft in januari mondelinge vragen gesteld naar aanleiding van een petitie voor het beschikbaar stellen van een gebedsruimte op het Leidsche Rijn college, een school voor openbaar voortgezet onderwijs. De school en het schoolbestuur zijn zelf aan zet om tot goede afspraken te komen over het beschikbaar stellen van een stilteruimte. De gemeenteraad kan er op toezien dat dit gesprek wordt gevoerd. De grondwettelijke vrijheid van onderwijs waarborgt dat de overheid niet dwingend aan een school kan opleggen of en zo ja voor welke geloofsrichting een school faciliteiten treft. De onderliggende vraag van dit debat lijkt dan ook te zijn hoe we in Utrecht omgaan met zeer diverse populaties en hoe we waarborgen dat iedereen zich veilig kan voelen in een zeer diverse omgeving. Het creëren van ruimte voor de één kan tot gevolg hebben het inperken van de ruimte voor een ander. Sommige aspecten van identiteit zijn een keuze, sommige zijn dat niet. In de media zijn hierover de laatste tijd diverse opinie-artikelen verschenen.		

Ons advies is het openbare karakter van het onderwijs te steunen. Bij het inrichten van een stilteruimte in een school voor openbaar onderwijs vinden wij het van belang dat het wettelijke openbare karakter van het onderwijs in stand blijft. In het openbaar onderwijs wordt geen voorkeur gegeven aan een specifieke godsdienst of levensovertuiging. Een stilteruimte in een openbare school is dan ook door alle leerlingen en personeelsleden ongeacht welke levensovertuiging of godsdienst te gebruiken voor een moment van bezinning. Een stilteruimte in het openbaar onderwijs kan alleen functioneren als alle gebruikers van deze ruimte elkaars recht op stilte en bezinning respecteren.

NUOVO heeft dit al opgepakt. Het Leidsche Rijn college en NUOVO hebben de afgelopen maanden gesprekken gevoerd met betrokkenen. Op Academie Tien is een proef met een stilteruimte.

Onderbouwing: met knelpunten en/of risico.

Denk aan: politiek, financieel, participatie, communicatie, juridische en/of organisatie.

Planning en vervolg (op intranet staan de aanlevertermijnen)

Vervolg stafbespreking

College

**Raadsinformatiebijeenkomst
(eventueel)**

Commissie

20 april 2023

Raad

MEMO

Datum	1 maart 2023
Behandeld door	5.1.2E
Onderwerp	Vorbereiding debat commissie 20 april 2023 (was 23 maart) over stilteruimte op scholen
Beleidsveld	Onderwijs, voorgezet onderwijs

Agendering

Indicatieve behandeltijd: 90 minuten

Geagendeerd door: Iskender Şimşek (DENK), Esma Kendir (Student & Starter), Maartje Vermeulen (GroenLinks), Noura Oul Fakir (BIJ1), Derk van Bergen (ChristenUnie) en Bert van Steeg (CDA)

Op verschillende onderwijsinstellingen speelt de discussie of er een ruimte gerealiseerd moet worden waar leerlingen en personeelsleden hun gebed kunnen verrichten. Leerlingen van verschillende onderwijsinstellingen in Utrecht hebben aangegeven behoefte te hebben aan een dergelijke ruimte op hun school. Momenteel is aan die behoefte nog geen gehoor gegeven. Sterker nog, er zijn signalen ontvangen van leerlingen dat er verschillende scholen in Utrecht hun leerlingen verbieden om het gebed te verrichten binnen het schoolgebouw. Wij willen graag in debat over deze situatie. De ChristenUnie heeft aangegeven deze signalen niet te hebben ontvangen.

Hoofdboodschap Onderwijsbeleid gemeente Utrecht

De gemeente heeft een wettelijke taak in het voorzien in voldoende onderwijshuisvesting. Het inrichten van een stilteruimte is niet in meegenomen in de kaders van de verordening onderwijshuisvesting van de gemeente Utrecht. Het staat scholen vrij om ruimtes creatief te gebruiken zolang de primaire taak, het verzorgen van onderwijs, niet in het gedrang komt.

Bij het inrichten van een stilteruimte in een school voor openbaar onderwijs vinden wij het van belang dat het wettelijke openbare karakter van het onderwijs in stand blijft. In het openbaar onderwijs wordt geen voorkeur gegeven aan een specifieke godsdienst of levensovertuiging. Een stilteruimte in een openbare school is dan ook door alle leerlingen en personeelsleden ongeacht welke levensovertuiging of godsdienst te gebruiken voor een moment van bezinning. Een stilteruimte in het openbaar onderwijs kan alleen functioneren als alle gebruikers van deze ruimte elkaars recht op stilte en bezinning respecteren.

Wij blijven in contact met het schoolbestuur voor openbaar onderwijs om te volgen hoe scholen gehoor geven aan verzoeken om een stilteruimte en wat de ervaringen hiermee zijn in de praktijk. Wij zijn daar al mee begonnen en hebben niet afgewacht tot de gemeenteraad met een agendering kwam.

Bij de wens voor een gebedsruimte of stilteruimte wordt in social media aangevoerd dat er ook ruimte is op scholen voor kinderen met een LHBTI identiteit. En dat om die reden ook de geloof een plek zou moeten krijgen. Argumenten tegen deze denkrichting in de media spreken van een verschil tussen geloof en identiteit. Voor het geloof kun je kiezen, je seksuele identiteit echter niet.

Context

De gemeenteraad heeft mondelinge vragen gesteld op 19-1-2023 SV over het niet voorzien in een ruimte om te bidden op de school voor voortgezet openbaar onderwijs Leidsche Rijn college. Op het Leidsche Rijn College (LRC) is januari 2023 een discussie gaande over de vraag of er een gebedsruimte moet komen. Leerlingen begonnen daarvoor een online petitie, die in januari 2023 ruim 1.500 keer is ondertekend. In die petitie staat dat er al jaren vraag is naar een gebedsruimte die kan worden gebruikt door iedere leerling en leraar, ongeacht hun levensovertuiging. Een gebedsruimte zou volgens de bewuste leerlingen 'een inclusieve, comfortabele school voor iedere leerling en leraar' kunnen creëren. In de petitie staat ook dat na de uitbreiding van de school er ruimte was voor een

gebedsruimte, maar dat de schoolleiding zo'n ruimte niet wilde, omdat het LRC een openbare school is.

Rector Eric Hordijk van het LRC verwijst naar het leerlingenstatuut van Stichting NUOVO voor openbaar voortgezet onderwijs in de gemeente Utrecht, waaronder de school valt. In dat statuut, dat in 2020 door het bestuur en de leerlinggeleding van de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR) is vastgesteld, staat dat bidden is toegestaan, mits dit in de eigen tijd van de leerling plaatsvindt en op een plek waar anderen er niet door gestoord worden. Ook staat erin dat de scholen van NUOVO geen fysieke ruimtes bieden aan leerlingen om te bidden.

De Utrechtse onderwijswethouder Eelco Eerenberg wijst er in een bericht van RTV Utrecht op dat een openbare school geen gebedsruimte beschikbaar hoeft te stellen. Hij verwijst daarbij naar het oordeel van de Commissie gelijke behandeling uit 2000.

Na de onrust op sociale media kwam het Leidsche Rijn college met de volgende verklaring op 7-2-2023:

Er is op (en rond) het Leidsche Rijn College commotie ontstaan naar aanleiding van een vraag van een groep leerlingen naar mogelijkheden voor een gebeds- of stilleruimte in het schoolgebouw.

Als openbare school heten wij iedereen welkom en op onze school zijn alle geloofsovertuigingen welkom. Wij respecteren het recht op godsdienstvrijheid, binnen de kaders van de wet. Bidden is op het LRC toegestaan, mits dit in de eigen tijd van de leerling plaatsvindt (voor of na schooltijd en tijdens pauzes en lesuurtijd) en op een plek waar anderen niet gestoord worden.

Binnen het LRC is er door leerlingen en schoolleiding onderzoek gedaan naar mogelijkheden voor gebedsruimtes in het publieke domein. Vaak zijn er 'stilleruimtes' ingericht, waar mensen met en zonder religieuze achtergrond terecht kunnen voor een moment van stilte, zonder dat deze ruimte door een bepaalde groep wordt geclaimd.

Die optie onderzoeken we voor onze school ook, in nauwe afstemming met de andere NUOVO Scholen.

Gesprek over identiteit

De actuele discussie over het al dan niet toestaan van bidden op school, heeft ook een positieve wending gekregen. Niet alleen op het LRC voeren we momenteel het gesprek over (religieuze) identiteit met leerlingen en ouders, ook met alle andere NUOVO Scholen voeren we het gesprek hierover. Daarbij zoeken we contact met deskundigen uit de samenleving om ons hierin te ondersteunen. Want de NUOVO Scholen vinden het belangrijk dat alle leerlingen zich op school welkom en thuis voelen, welke achtergrond ze dan ook hebben. De samenstelling van onze schoolpopulatie is vergelijkbaar met die van de omgeving van de school en daar hechten we veel waarde aan. De school is tenslotte een maatschappij in het klein, een oefenplaats voor nu en later.

Verbinding

Uit gesprekken met medewerkers, ouders en leerlingen blijkt dat we vooral meer met elkaar in dialoog moeten zijn over die belangrijke vraag: hoe zorgen we er samen voor dat iedereen zich welkom voelt op school en hoe sluiten we niemand daarvan uit? We gaan met alle betrokkenen de dialoog aan, binnen en buiten de school. Juist om te zoeken naar wat ons verbindt, in plaats van wat ons tegenover elkaar plaatst.

Eric Hordijk, Rector

Vraag 1: Moet een openbare school een gebedsruimte ter beschikking stellen als daarom wordt gevraagd?

Antwoord 1: Nee, oordeelde de Commissie gelijke behandeling in 2000 naar aanleiding van een kwestie op het openbare Caland Lyceum in Amsterdam.

De kwestie op het Caland Lyceum in Amsterdam-Osdorp speelde in 1999. Islamitische leerlingen wilden een leeg lokaal gebruiken als gebedsruimte, maar de toenmalige rector weigerde dat. Karin Adelmund, die in die tijd staatssecretaris van Onderwijs was, bevestigde het standpunt van de rector dat een openbare school geen gebedsruimte beschikbaar hoeft te stellen. De toenmalige

onderwijswethouder van de gemeente Amsterdam, Jaap van der Aa, vond echter dat de rector zich te rigide opstelde. De kwestie werd voorgelegd aan de Cgb.

De commissie (die in 2010 is opgegaan in het College voor de Rechten van de Mens) oordeelde dat het Caland Lyceum met de weigering niet inging tegen de Algemene wet gelijke behandeling. Op grond van die wet mogen leerlingen op school wel uiting geven aan hun religie, bijvoorbeeld door een kruisje of een hoofddoek te dragen of door te bidden tijdens de pauze, maar een school hoeft leerlingen en/of personeel geen faciliteiten te bieden om hun godsdienst te kunnen beoefenen.

Vraag 2: Wat vindt de vereniging voor openbaar onderwijs er van?

Antwoord 2:

VOS/ABB kent het oordeel van de Cgb uiteraard, maar verwijst ook naar artikel 2.3 van de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO), waarin het karakter van het openbaar onderwijs wordt beschreven. In dit wetsartikel staat dat het openbaar onderwijs bijdraagt aan de ontwikkeling van de leerlingen met aandacht voor de godsdienstige, levensbeschouwelijke en maatschappelijke waarden zoals die leven in de Nederlandse samenleving. 'Daarbij wordt de betekenis van de verscheidenheid van deze waarden onderkend. Openbaar voortgezet onderwijs wordt zo gegeven dat ieders godsdienst of levensovertuiging wordt geëerbiedigd', zo vermeldt het artikel.

Op basis hiervan vindt VOS/ABB dat het vanuit het karakter van het openbaar onderwijs niet zou misstaan om op enige wijze gehoor te geven aan het verzoek om een gebedsruimte. Bijvoorbeeld door het aanwijzen/inrichten van een algemene stilteruimte die door alle leerlingen en personeelsleden (ongeacht levensovertuiging of godsdienst) te gebruiken is voor een moment van bezinning. Door te kiezen voor een algemene stilteruimte laat de openbare school geen voorkeur blijken ten opzichte van een specifieke godsdienst of levensovertuiging, wat in lijn is met de uitgangspunten en de kernwaarden van het openbaar onderwijs (gelijkwaardigheid, vrijheid en ontmoeting).

Dit is nadrukkelijk een advies van VOS/ABB, dus niet een gebod. Een verzoek om een gebedsruimte is een kwestie die de openbare school in goed overleg met de betrokkenen kan bespreken.

Vraag3 : Wat doet NUOVO en Leidsche Rijn college?

Antwoord 3: Het bestuur van NUOVO zegt: In de afgelopen maanden hebben we op het Leidsche Rijn College, maar ook op andere scholen binnen onze groep als ook op bestuursniveau de dialoog gevoerd over de vraag hoe wij binnen onze openbare identiteit omgaan met een door leerlingen uitgesproken behoefte om letterlijk en figuurlijk ruimte te krijgen voor hun religieuze identiteit? We hebben niet alleen intern de dialoog gevoerd met leerlingen, ouders en collega's, maar ook met externe stakeholders zoals de imam van de Leidsche Rijn Moskee, Ismail el Abassi van DENK, de voorzitter van de Ulu moskee en een programma-manager diversiteit en inclusie van de Nederlandse politie. We hebben uitvoerig gesproken over de vraag achter de vraag naar een gebedsruimte en met elkaar van gedachten gewisseld over de vraag hoe we kunnen voorkomen dat de wens voor inclusie leidt tot exclusiviteit.

We zijn tot het standpunt gekomen dat wij op de NUOVO scholen, buiten de lessen om, onze leerlingen en medewerkers gelegenheid willen bieden voor bezinning waarbij anderen niet gestoord worden. Stilte en neutraliteit zijn daarbij voor ons de sleutelwoorden. Voorbeelden daarvan kunnen zijn: overdenken, intern reflecteren, studeren, bidden, mediteren, of ontspannen. Het inrichten van een permanente, neutrale stilteruimte, of een ruimte die op verzoek tijdelijk ter beschikking wordt gesteld (bijv. een lokaal) zijn mogelijkheden hiervoor. De vorm hangt af van de behoefte die leeft in de school en de mogelijkheden van het schoolgebouw en kan dus per school verschillen. Het is aan de schoolleiding om in dialoog een passende vorm te vinden en om duidelijke afspraken te maken over het gebruik van de ruimte en bijbehorende gedragsregels zodat het neutrale karakter ervan niet onder druk komt te staan.

Voor alle duidelijkheid: NUOVO Scholen biedt geen gebedsruimte. Hiermee wordt bedoeld dat er geen exclusieve ruimte wordt ingericht ten behoeve van het gebed van welke religieuze richting dan ook.

Op de school Academie Tien is een stilteruimte beschikbaar gesteld.

Vraag 4: Hoe gaat het nu op het Leidsche Rijn college?

Antwoord 5: De rector zegt: de actuele stand op het LRC is dat het nu rustig is. Wij voeren gesprekken met leerlingen, ouders en medewerkers over de vraag van een aantal leerlingen. Met de betreffende leerlingen hebben we een goed afrondend gesprek gevoerd, met veel wederzijds begrip.

De school zoekt de komende tijd naar antwoord op de vraag hoe we (ook) deze leerlingen zien en hoe we kunnen zorgen dat ze zich welkom en thuis voelen. Dat doen we bijvoorbeeld door samen een Iftar

te organiseren tijdens de Ramadan, met een open uitnodiging aan iedereen, op 30 maart. Er waren ruim 150 leerlingen.

De rector heeft verschillende ouders gesproken en is op bezoek geweest bij meerdere instellingen; de Oranje Horizon, de Moskee in Leidsche Rijn, de Bondgenoten. Dit heeft veel begrip opgeleverd en ruimte voor het verdere gesprek.

Vraag 5: Wat is de rol van de gemeenteraad hierin?

Antwoord 4: De gemeenteraad kan erop toezien dat het openbaar onderwijs toegankelijk is voor alle leerlingen ongeacht hun achtergrond, en het gesprek daarover aangaan met betrokkenen.

Uitgangspunt is dat iedereen zich welkom voelt op een openbare school.

De gemeenteraad heeft niet de bevoegdheid om te beslissen of en zo ja welke soort gebedsruimte er in een school wordt gefaciliteerd. De vrijheid van onderwijs is immers vastgelegd in de grondwet artikel 23.

From: "[REDACTED]"
Sent: Wed, 10 May 2023 13:41:50 +0200
To: "[REDACTED]" <[REDACTED]@utrecht.nl>; "[REDACTED]" <[REDACTED]@utrecht.nl>
Cc: "secretariaatEerenberg" <[REDACTED]@utrecht.nl>
Subject: Re: wethouder wil graag contact met directeur LR

de contactgegevens van Eric HordijkLeidsche Rijn college zijn: [REDACTED] [REDACTED]@lrc.nl

Van: [REDACTED] <[REDACTED]@utrecht.nl>

Verzonden: Wednesday, May 10, 2023 1:27:41 PM

Aan: [REDACTED] <[REDACTED]@utrecht.nl>; [REDACTED] <[REDACTED]@utrecht.nl>

CC: secretariaatEerenberg <[REDACTED]@utrecht.nl>

Onderwerp: wethouder wil graag contact met directeur LR

Hoi [REDACTED] en [REDACTED]

Kunnen jullie de contactgegevens van de directeur van het Leidsche Rijn College delen met het secretariaat van Eerenberg?

Zodat zij een belafspraak kunnen plannen. Dat is een verzoek dat de wethouder deed in de staf afgelopen maandag.

Dank.

Groet, [REDACTED]

From: "5.1.2E"
Sent: Thu, 11 May 2023 10:54:47 +0200
To: "5.1.2E" <5.1.2E@utrecht.nl>; "5.1.2E" <5.1.2E@utrecht.nl>; "5.1.2E" <5.1.2E@utrecht.nl>
Subject: FW: moties debat Gebeds- en Stilteruimtes op scholen
Attachments: Motie - Gebeds- en stilteruimtes op scholen.docx, Motie- Ruimte om te bidden op scholen.docx
Importance: High

Lezen jullie mee en passen jullie tekst aan waar je dat wenselijk vindt?

Motie 1

Dictum

Draagt het college op:

1. Met middelbare scholen in Utrecht in gesprek te gaan en hen te wijzen op de wenselijkheid voor het faciliteren van ruimtes voor het gebed of bezinning voor leerlingen.
2. De uitkomsten van deze gesprekken in het derde kwartaal terug te koppelen aan de raad.

Advies: Overnemen / ontraden / aan de raad
Ontraden.

Argumenten:

De verantwoordelijkheid voor het voorzien in faciliteiten waaraan de leerlingen van de school behoefte hebben is een verantwoordelijkheid van de school, de leerlingen, de ouders en de medezeggenschap. Op sommige scholen hebben leerlingen aangegeven behoefte te hebben aan een stilteruimte. Op deze scholen wordt het gesprek gevoerd en er zijn al proeven gestart met stilteruimtes. Het is niet wenselijk dat de gemeente hierin de verantwoordelijkheid van de scholen overneemt. In de motie staat Het College in het coalitieakkoord aangeeft dat het waarde hecht aan inclusieve faciliteiten in openbare gebouwen, In het coalitieakkoord staat: Een inclusieve omgeving is op de eerste plaats een veilige omgeving. **De gemeente heeft hierin een voorbeeldfunctie.** De gemeentelijke gebouwen voorzien in inclusieve faciliteiten zoals genderneutrale toiletten, stilteruimtes en prikkelarme plekken.

Kanttekeningen:

Een school is een gebouw dat door de gemeente ter beschikking wordt gesteld aan een school. Het is daarmee niet hetzelfde als een gemeentelijk gebouw. **CHECK** 5.1.2E 5.1.2E
Binnen het gebouw van een school zijn voldoende mogelijkheden om tegemoet te komen aan een eventuele wens van leerlingen om een stilteruimte.

Draagt het college op:

1. Na te gaan op welke middelbare scholen leerlingen (praktisch) verboden wordt om te bidden en waar het wel is toegestaan;
2. Met het Leidsche Rijn College, en andere scholen waar het bidden niet is toegestaan, in gesprek te gaan en hen op te roepen het verrichten van het gebed toe te staan.
3. De gemeenteraad hier in het derde kwartaal van 2023 over te informeren.

Advies:
Ontraden.

Argumenten

Het antwoord op deze vraag is al bekend. Het is niet verboden op te bidden op scholen. Ook op het Leidsche Rijn college is bidden toegestaan. Het Leidsche Rijn college heeft een eerder bericht hierover gerectificeerd in maart 2023. [Geen gebedsverbod op Leidsche Rijn College \(lrc.nl\)](#)

Het is dan ook niet nodig om scholen te vragen om het verrichten van het gebed toe te staan.

Als raadsleden namen kunnen noemen van scholen waarvan zij zeggen te horen dat bidden niet is toegestaan kunnen wij met deze scholen in gesprek. Dat kan alleen als de raadsleden de namen van deze scholen doorgeven.

Kanttekeningen

Het college gaat niet mee in de argumentatie dat als er geen apart ingerichte gebedsruimte is, er de facto sprake is van een gebedsverbod.

Met vriendelijke groet,

5.1.2E

Beleidsadviseur / Projectleider

5.1.2E

5.1.2E

5.1.2E @utrecht.nl

www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Maatschappelijke Ontwikkeling

maandag, dinsdag, woensdag, donderdag

DUBBEL

From: "5.1.2E"
Sent: Thu, 11 May 2023 12:03:29 +0200
To: "5.1.2E" <5.1.2E@utrecht.nl>
Subject: RE: moties debat Gebeds- en Stilteruimtes op scholen

Dank, ik bedoel ook niet een ruimte die specifiek is ingericht maar een lokaal dat in de pauze gebruikt mag worden? Heb je daarover iets gehoord van 5.1.2E?

Van: 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>
Verzonden: donderdag 11 mei 2023 12:01
Aan: 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>; 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>; 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>
Onderwerp: RE: moties debat Gebeds- en Stilteruimtes op scholen

Van: 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>
Verzonden: donderdag 11 mei 2023 10:55
Aan: 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>; 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>; 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>
Onderwerp: FW: moties debat Gebeds- en Stilteruimtes op scholen
Urgentie: Hoog

Lezen jullie mee en passen jullie tekst aan waar je dat wenselijk vindt?

Motie 1

Dictum

Draagt het college op:

1. Met middelbare scholen in Utrecht in gesprek te gaan en hen te wijzen op de wenselijkheid voor het faciliteren van ruimtes voor het gebed of bezinning voor leerlingen.
2. De uitkomsten van deze gesprekken in het derde kwartaal terug te koppelen aan de raad.

Advies: Overnemen / ontraden / aan de raad
Ontraden.

Argumenten:

De verantwoordelijkheid voor het voorzien in faciliteiten waaraan de leerlingen van de school behoefte hebben is een verantwoordelijkheid van de school, de leerlingen, de ouders en de medezeggenschap. Op sommige scholen hebben leerlingen aangegeven behoefte te hebben aan een stilteruimte. Op deze scholen wordt het gesprek gevoerd en er zijn al proeven gestart met stilteruimtes. Het is niet wenselijk dat de gemeente hierin de verantwoordelijkheid van de scholen overneemt. In de motie staat **dat** Het College in het coalitieakkoord aangeeft dat het waarde hecht aan inclusieve faciliteiten in openbare gebouwen, In het coalitieakkoord staat: Een inclusieve omgeving is op de eerste plaats een veilige omgeving. **De gemeente heeft hierin een voorbeeldfunctie.** De gemeentelijke gebouwen voorzien in inclusieve faciliteiten zoals genderneutrale toiletten, stilteruimtes en prikkelarme plekken.

Kanttelingen:

Een school is een gebouw dat door de gemeente ter beschikking wordt gesteld aan een school. Het is daarmee niet hetzelfde als een gemeentelijk gebouw. **CHECK** 5.1.2E
Binnen het gebouw van een school zijn voldoende mogelijkheden om tegemoet te komen aan een eventuele wens van leerlingen om een stilteruimte. **Van** 5.1.2E **gisteren begrepen dat een extra ruimte niet op alle scholen vanzelfsprekend mogelijk is. Deze zou ik weglaten**

Draagt het college op:

1. Na te gaan op welke middelbare scholen leerlingen (praktisch) verboden wordt om te bidden en waar het wel is toegestaan;
2. Met het Leidsche Rijn College, en andere scholen waar het bidden niet is toegestaan, in gesprek te gaan en hen op te roepen het verrichten van het gebed toe te staan.
3. De gemeenteraad hier in het derde kwartaal van 2023 over te informeren.

Advies:
Ontraden.

Argumenten

Het antwoord op deze vraag is al bekend. Het is niet verboden op te bidden op scholen. Ook op het Leidsche Rijn college is bidden toegestaan. Het Leidsche Rijn college heeft een eerder bericht hierover gerectificeerd in maart 2023. [Geen gebedsverbod op Leidsche Rijn College \(lrc.nl\)](#)

Het is dan ook niet nodig om scholen te vragen om het verrichten van het gebed toe te staan.

Als raadsleden namen kunnen noemen van scholen waarvan zij zeggen te horen dat bidden niet is toegestaan kunnen wij met deze scholen in gesprek. Dat kan alleen als de raadsleden de namen van deze scholen doorgeven.

Kanttekeningen

Het college gaat niet mee in de argumentatie dat als er geen apart ingerichte gebedsruimte is, er de facto sprake is van een gebedsverbod.

Met vriendelijke groet,

5.1.2E

Beleidsadviseur / Projectleider

5.1.2E

5.1.2E

5.1.2E @utrecht.nl

www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Maatschappelijke Ontwikkeling

maandag, dinsdag, woensdag, donderdag

Van: 5.1.2E 5.1.2E @utrecht.nl>

Verzonden: donderdag 11 mei 2023 10:03

Aan: 5.1.2E 5.1.2E @utrecht.nl>; 5.1.2E <5.1.2E @utrecht.nl>; 5.1.2E 5.1.2E @utrecht.nl>

Onderwerp: FW: moties debat Gebeds- en Stilte ruimtes op scholen

Urgentie: Hoog

Hoi allen,

Kunnen jullie advies uitbrengen op bijgevoegde moties. Het is als 18de agendapunt (van 26), dus grote kans dat het pas maandagavond wordt besproken. Maar ondanks, moeten we toch denk ik vanochtend al een eerste advies klaar hebben liggen, indien het onverwacht sneller loopt.

Dank alvast.

Groet, 5.1.2E

From: "5.1.2E"
Sent: Thu, 11 May 2023 12:13:13 +0200
To: "5.1.2E" <5.1.2E@utrecht.nl>
Cc: "5.1.2E" <5.1.2E@utrecht.nl>; "5.1.2E" <5.1.2E@utrecht.nl>; "5.1.2E" <5.1.2E@utrecht.nl>
Subject: FW: moties debat Gebeds- en Stilteruimtes op scholen
Attachments: Motie - Gebeds- en stilteruimtes op scholen.docx

Omdat de raad al bij agendapunt 17 is stuur ik dit op verzoek van 5.1.2E alvast door

Van: 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>
Verzonden: donderdag 11 mei 2023 10:55
Aan: 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>; 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>; 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>
Onderwerp: FW: moties debat Gebeds- en Stilteruimtes op scholen
Urgentie: Hoog

Lezen jullie mee en passen jullie tekst aan waar je dat wenselijk vindt?

Motie 1

Dictum

Draagt het college op:

1. Met middelbare scholen in Utrecht in gesprek te gaan en hen te wijzen op de wenselijkheid voor het faciliteren van ruimtes voor het gebed of bezinning voor leerlingen.
2. De uitkomsten van deze gesprekken in het derde kwartaal terug te koppelen aan de raad.

Advies: Overnemen / ontraden / aan de raad
Ontraden.

Argumenten:

De verantwoordelijkheid voor het voorzien in faciliteiten waaraan de leerlingen van de school behoefte hebben is een verantwoordelijkheid van de school, de leerlingen, de ouders en de medezeggenschap. Op sommige scholen hebben leerlingen aangegeven behoefte te hebben aan een stilteruimte. Op deze scholen wordt het gesprek gevoerd en er zijn al proeven gestart met stilteruimtes. Het is niet wenselijk dat de gemeente hierin de verantwoordelijkheid van de scholen overneemt. In de motie staat **dat** Het College in het coalitieakkoord aangeeft dat het waarde hecht aan inclusieve faciliteiten in openbare gebouwen, In het coalitieakkoord staat: Een inclusieve omgeving is op de eerste plaats een veilige omgeving. **De gemeente heeft hierin een voorbeeldfunctie.** De gemeentelijke gebouwen voorzien in inclusieve faciliteiten zoals genderneutrale toiletten, stilteruimtes en prikkelarme plekken.

Kanttekeningen:

Binnen het gebouw van een school zijn voldoende mogelijkheden om tegemoet te komen aan een eventuele wens van leerlingen om een stilteruimte. Dat zal echter niet altijd een apart ingerichte ruimte kunnen zijn vanwege het ruimtegebrek op sommige scholen.

Draagt het college op:

1. Na te gaan op welke middelbare scholen leerlingen (praktisch) verboden wordt om te bidden en waar het wel is toegestaan;
2. Met het Leidsche Rijn College, en andere scholen waar het bidden niet is toegestaan, in gesprek te gaan en hen op te roepen het verrichten van het gebed toe te staan.
3. De gemeenteraad hier in het derde kwartaal van 2023 over te informeren.

Advies:
Ontraden.

Argumenten

Het antwoord op deze vraag is al bekend. Het is niet verboden op te bidden op scholen. Ook op het Leidsche Rijn college is bidden toegestaan. Het Leidsche Rijn college heeft een eerder bericht hierover gerectificeerd in maart 2023. [Geen gebedsverbod op Leidsche Rijn College \(lrc.nl\)](#)

Het is dan ook niet nodig om scholen te vragen om het verrichten van het gebed toe te staan.

Als raadsleden namen kunnen noemen van scholen waarvan zij zeggen te horen dat bidden niet is toegestaan kunnen wij met deze scholen in gesprek. Dat kan alleen als de raadsleden de namen van deze scholen doorgeven.

Kanttekeningen

Het college gaat niet mee in de argumentatie dat als er geen apart ingerichte gebedsruimte is, er de facto sprake is van een gebedsverbod.

Met vriendelijke groet,

5.1.2E

Beleidsadviseur / Projectleider

5.1.2E

5.1.2E

5.1.2E@utrecht.nl

www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Maatschappelijke Ontwikkeling

maandag, dinsdag, woensdag, donderdag

DUBBEL

From: "5.1.2E" <5.1.2E@utrecht.nl>
Sent: Mon, 19 Jun 2023 12:55:35 +0200
To: "5.1.2E" <5.1.2E@utrecht.nl>; "5.1.2E" <5.1.2E@utrecht.nl>; "5.1.2E" <5.1.2E@utrecht.nl>

Subject:
antwoord_op_vragen_van_het_lid_van_baarle_over_het_door_schoolbesturen_weigeren_van_gebedsruimten_en_gebedsmo
gelijkheden__1_

Attachments:
antwoord_op_vragen_van_het_lid_van_baarle_over_het_door_schoolbesturen_weigeren_van_gebedsruimten_en_gebedsmo
gelijkheden__1_.docx

Hoi 5.1.2E 5.1.2E en 5.1.2E

Ik deel even de beantwoording van de minister op vragen over het aanbieden van gebedsruimten op scholen met jullie drie.
Omdat hier ook veel vragen over zijn gesteld in Utrecht, en er mogelijk nog de komende weken rondom de VJN dit aan de orde
gaat komen. Wel fijn om dan ook het scherpe standpunt van de minister hierin mee te nemen. Mocht het nodig zijn.

Groet, 5.1.2E

[12:43, 04-02-2023] 5.1.2E Hi all, resumerend over het Leidsche Rijn College nadat ik heb gesproken met 5.1.2E 5.1.2E 5.1.2E en 5.1.2E In het filmpje wordt verwezen naar schoolstatuten en een nieuwsflits. Mijn beeld is dat er twee punten van discussie zijn: 1. Wordt er een plek gefaciliteerd voor gebed? 2. Mag er gebed plaatsvinden op school? Met name op dat tweede punt ontstaat discussie omdat statuut van bestuur (plaatje 1) en uitingen als de nieuwsflits van LRC (plaatje 2) elkaar lijken tegen te spreken. Hierover volgt maandag vervolg contact. NUOVO bereidt woordvoeringslijn voor én werkt mogelijkheid uit om evt. toch in ruimte voor gebed te voorzien.

[12:43, 04-02-2023] 5.1.2E <https://youtu.be/t8CMQXRp0ww>

[14:45, 04-02-2023] 5.1.2E Kunnen we maandag even schakelen? Sprak ook de collega's van UZWS.

[16:11, 04-02-2023] 5.1.2E Ja, ff taken verdelen maandag, komt goed. Eerst lekker weekend

👍

From: "5.1.2E"
Sent: Wed, 18 Jan 2023 14:28:24 +0200
To: "5.1.2E" <5.1.2E@utrecht.nl>; "5.1.2E" <5.1.2E@utrecht.nl>
Subject: RE: MV 2 Ruimte om te bidden in het Leidsche Rijn College, Vragenuur donderdag 19 januari 2023
Attachments: MV 2 Ruimte om te bidden in het Leidsche Rijn College concept antwoord.docx

5.1.2E heeft meegedacht en wet komen nu tot het volgende

Ze kunnen ook op een ander moment bidden en op een andere plaats. PB
Ik denk dat 5.1.2E zich wat onhandig heeft uitgedrukt. Zal ik eens kijken of hij telefonisch bereikbaar is?

Van: 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>
Verzonden: woensdag 18 januari 2023 13:06
Aan: 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>; 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>
Onderwerp: FW: MV 2 Ruimte om te bidden in het Leidsche Rijn College, Vragenuur donderdag 19 januari 2023

Hoi was net zelf bezig met een antwoord kreeg je telefonisch niet te pakken. Had dezelfde tekst van de CGB te pakken. Venijn zit in de mogelijkheid om te bidden binnen de school tijdens bijvoorbeeld de pauzes. PB
PB Volgens de CGB mag een school uitingen van geloofsbelijding niet verhinderen, maar hoeft haar leerlingen geen extra faciliteiten te bieden om hun godsdienst te kunnen beoefenen. Dat is nog iets anders dan ook bidden binnen de school niet toe te staan zoals in de reactie van 5.1.2E staat. In andere scholen gingen leerlingen bijvoorbeeld massaal bidden in trappenhuisen bijvoorbeeld, PB?

Groet 5.1.2E

Van: 5.1.2E 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>
Verzonden: woensdag 18 januari 2023 12:49
Aan: 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>; 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>
Onderwerp: RE: MV 2 Ruimte om te bidden in het Leidsche Rijn College, Vragenuur donderdag 19 januari 2023

Dag 5.1.2E

Wat vind jij van dit concept antwoord?
Ik besprek het zo meteen ook even met 5.1.2E vanuit invalshoek radicalisering, utrecht voor iedereen.

Groet, 5.1.2E

Van: 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>
Verzonden: woensdag 18 januari 2023 11:43
Aan: 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>; 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>
Onderwerp: FW: MV 2 Ruimte om te bidden in het Leidsche Rijn College, Vragenuur donderdag 19 januari 2023

Mogelijk moeten wij deze vragen beantwoorden. Kunnen jullie dit al gaan oppakken?

Van: Vragen <vragen@utrecht.nl>
Verzonden: woensdag 18 januari 2023 11:39
Aan: !RO ROVerzendlijstRaadsstukken 5.1.2E @utrecht.nl>
Onderwerp: MV 2 Ruimte om te bidden in het Leidsche Rijn College, Vragenuur donderdag 19 januari 2023

Beste raadsleden, deelnemers aan het Vragenuur,
Donderdag 19 januari a.s. vindt van 17.00 – 18.00 uur het Vragenuur in de Raadszaal van het Stadhuis plaats.
Ismail El Abassi (DENK) zal de bijgaande vragen stellen over **Ruimte om te bidden in het Leidsche Rijn College**.

Verloop Vragenuur:

1. De indiener van de vragen (de vragensteller) licht de mondelinge vragen kort toe en stelt de vragen (streven naar maximaal 3 politieke vragen), maximaal twee minuten.
2. De betrokken portefeuillehouder beantwoordt de vragen, maximaal drie minuten.
3. De voorzitter vraagt of er aanvullende vragen zijn vanuit de fracties, anders dan de vragen van de vraagsteller (één vraag per fractie vanaf eigen plaats).
4. De vragen worden per aanvullende vraagsteller beantwoord door de betrokken portefeuillehouder.
5. De vragensteller krijgt tot slot de gelegenheid om vanaf de eigen plaats nog een enkele aanvullende vraag te stellen.
6. De betrokken portefeuillehouder beantwoordt de vragen.

Het Vragenuur wordt ook live gestreamd via [internet](#) en [Facebook](#)

Met vriendelijke groet,

5.1.2E

5.1.2E

M: 5.1.2E

E: 5.1.2E@utrecht.nl

www.utrecht.nl

gemeente Utrecht

Raadsorganen

Griffie

Stadhuisbrug 1

5.1.2E

Postbus 16200

3500 CE Utrecht

Gemeente Utrecht

#raad030

From: "5.1.2E"
Sent: Thu, 11 May 2023 12:38:36 +0200
To: "5.1.2E" <5.1.2E@utrecht.nl>
Subject: Re: moties debat Gebeds- en Stilteruimtes op scholen

Ja ik luister mee

Van: 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>

Verzonden: Thursday, May 11, 2023 12:37:45 PM

Aan: 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>

Onderwerp: RE: moties debat Gebeds- en Stilteruimtes op scholen

Ok dank je 5.1.2E jij luistert mee?

Van: 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>

Verzonden: donderdag 11 mei 2023 12:22

Aan: 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>

Onderwerp: RE: moties debat Gebeds- en Stilteruimtes op scholen

Het debat is nu al aan de gang dus ik heb vijf minuten geleden aan 5.1.2E gemailld het moest nu. Jij heb het ook gekregen.

Van: 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>

Verzonden: donderdag 11 mei 2023 12:21

Aan: 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>

Onderwerp: RE: moties debat Gebeds- en Stilteruimtes op scholen

PB

PB

5.1.2E

PB

PB 5.1.2E nog niet te pakken gehad.

Groet 5.1.2E

Van: 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>

Verzonden: donderdag 11 mei 2023 12:03

Aan: 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>

Onderwerp: RE: moties debat Gebeds- en Stilteruimtes op scholen

Dank, ik bedoel ook niet een ruimte die specifiek is ingericht maar een lokaal dat in de pauze gebruikt mag worden? Heb je daarover iets gehoord van 5.1.2E?

Van: 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>

Verzonden: donderdag 11 mei 2023 12:01

Aan: 5.1.2E 5.1.2E @utrecht.nl>; 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>; 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>

Onderwerp: RE: moties debat Gebeds- en Stilteruimtes op scholen

Van: 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>

Verzonden: donderdag 11 mei 2023 10:55

Aan: 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>; 5.1.2E 5.1.2E @utrecht.nl>; 5.1.2E 5.1.2E @utrecht.nl>

Onderwerp: FW: moties debat Gebeds- en Stilteruimtes op scholen

Urgentie: Hoog

Lezen jullie mee en passen jullie tekst aan waar je dat wenselijk vindt?

Motie 1

Dictum

Draagt het college op:

1. Met middelbare scholen in Utrecht in gesprek te gaan en hen te wijzen op de wenselijkheid voor het faciliteren van ruimtes voor het gebed of bezinning voor leerlingen.
2. De uitkomsten van deze gesprekken in het derde kwartaal terug te koppelen aan de raad.

Advies: Overnemen / ontraden / aan de raad

Ontraden.

Argumenten:

De verantwoordelijkheid voor het voorzien in faciliteiten waaraan de leerlingen van de school behoefte hebben is een verantwoordelijkheid van de school, de leerlingen, de ouders en de medezeggenschap. Op sommige scholen hebben leerlingen

aangegeven behoefte te hebben aan een stilteruimte. Op deze scholen wordt het gesprek gevoerd en er zijn al proeven gestart met stilteruimtes. Het is niet wenselijk dat de gemeente hierin de verantwoordelijkheid van de scholen overneemt. In de motie staat **dat** Het College in het coalitieakkoord aangeeft dat het waarde hecht aan inclusieve faciliteiten in openbare gebouwen, In het coalitieakkoord staat: Een inclusieve omgeving is op de eerste plaats een veilige omgeving. **De gemeente heeft hierin een voorbeeldfunctie.** De gemeentelijke gebouwen voorzien in inclusieve faciliteiten zoals genderneutrale toiletten, stilteruimtes en prikkelarme plekken. Kanttekeningen: Een school is een gebouw dat door de gemeente ter beschikking wordt gesteld aan een school. Het is daarmee niet hetzelfde als een gemeentelijk gebouw. **CHECK** 5.1.2E Binnen het gebouw van een school zijn voldoende mogelijkheden om tegemoet te komen aan een eventuele wens van leerlingen om een stilteruimte. Van 5.1.2E gisteren begrepen dat een extra ruimte niet op alle scholen vanzelfsprekend mogelijk is. Deze zou ik weglaten

Draagt het college op:

1. Na te gaan op welke middelbare scholen leerlingen (praktisch) verboden wordt om te bidden en waar het wel is toegestaan;
2. Met het Leidsche Rijn College, en andere scholen waar het bidden niet is toegestaan, in gesprek te gaan en hen op te roepen het verrichten van het gebed toe te staan.
3. De gemeenteraad hier in het derde kwartaal van 2023 over te informeren.

Advies:

Ontraden.

Argumenten

Het antwoord op deze vraag is al bekend. Het is niet verboden op te bidden op scholen. Ook op het Leidsche Rijn college is bidden toegestaan. Het Leidsche Rijn college heeft een eerder bericht hierover gerectificeerd in maart 2023. [Geen gebedsverbod op Leidsche Rijn College \(lrc.nl\)](#)

Het is dan ook niet nodig om scholen te vragen om het verrichten van het gebed toe te staan.

Als raadsleden namen kunnen noemen van scholen waarvan zij zeggen te horen dat bidden niet is toegestaan kunnen wij met deze scholen in gesprek. Dat kan alleen als de raadsleden de namen van deze scholen doorgeven.

Kanttekeningen

Het college gaat niet mee in de argumentatie dat als er geen apart ingerichte gebedsruimte is, er de facto sprake is van een gebedsverbod.

Met vriendelijke groet,

5.1.2E

Beleidsadviseur / Projectleider

5.1.2E

5.1.2E

5.1.2E @utrecht.nl

www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Maatschappelijke Ontwikkeling

maandag, dinsdag, woensdag, donderdag

DUBBEL

From: "5.1.2E"
Sent: Thu, 11 May 2023 13:34:34 +0200
To: "5.1.2E" <5.1.2E@utrecht.nl>; "5.1.2E" <5.1.2E@utrecht.nl>; "5.1.2E" <5.1.2E@utrecht.nl>
Cc: "5.1.2E" <5.1.2E@utrecht.nl>
Subject: RE: moties debat Gebeds- en Stilteruimtes op scholen

Beantwoording is al gedaan door Eelco, en heel goed en respectvol. PB

PB

Van: 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>
Verzonden: donderdag 11 mei 2023 13:30
Aan: 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>; 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>; 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>
CC: 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>
Onderwerp: RE: moties debat Gebeds- en Stilteruimtes op scholen

Ha,

Zie onderstaand in rood....hoor graag of ik nog iets kan doen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2E

5.1.2E

5.1.2E

5.1.2E

5.1.2E@utrecht.nl

www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Vastgoedorganisatie Utrecht

maandag, dinsdag, woensdag, donderdag

Van: 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>
Verzonden: donderdag 11 mei 2023 12:01
Aan: 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>; 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>; 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>
Onderwerp: RE: moties debat Gebeds- en Stilteruimtes op scholen

Van: 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>
Verzonden: donderdag 11 mei 2023 10:55
Aan: 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>; 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>; 5.1.2E <5.1.2E@utrecht.nl>
Onderwerp: FW: moties debat Gebeds- en Stilteruimtes op scholen
Urgentie: Hoog

Lezen jullie mee en passen jullie tekst aan waar je dat wenselijk vindt?

Draagt het college op:

1. Met middelbare scholen in Utrecht in gesprek te gaan en hen te wijzen op de wenselijkheid voor het faciliteren van ruimtes voor het gebed of bezinning voor leerlingen.
2. De uitkomsten van deze gesprekken in het derde kwartaal terug te koppelen aan de raad.

Advies: Overnemen / ontraden / aan de raad
Ontraden.

Argumenten:

De verantwoordelijkheid voor het voorzien in faciliteiten waaraan de leerlingen van de school behoefte hebben is een verantwoordelijkheid van de school, de leerlingen, de ouders en de medezeggenschap. Op sommige scholen hebben leerlingen aangegeven behoefte te hebben aan een stilteruimte. Op deze scholen wordt het gesprek gevoerd en er zijn al proeven gestart met stilteruimtes. Het is niet wenselijk dat de gemeente hierin de verantwoordelijkheid van de scholen overneemt. In de motie staat **dat** Het College in het coalitieakkoord aangeeft dat het waarde hecht aan inclusieve faciliteiten in openbare gebouwen, In het coalitieakkoord staat: Een inclusieve omgeving is op de eerste plaats een veilige omgeving. **De gemeente heeft hierin een voorbeeldfunctie.** De gemeentelijke gebouwen voorzien in inclusieve faciliteiten zoals genderneutrale toiletten, stilteruimtes en prikkelarme plekken.

Kanttekeningen:

Voor een schoolgebouw geldt dat een school(bestuur) eigenaar is van het schoolgebouw. Dat betekent dat de eigenaar de vrijheid van richting en inrichting heeft, zoals bijvoorbeeld het aanbieden van een onderwijsconcept. Een school is een gebouw dat door de gemeente ter beschikking wordt gesteld aan een school. Het is daarmee niet hetzelfde als een gemeentelijk gebouw.

CHECK 5.1.2E

Binnen het gebouw van een school zijn voldoende mogelijkheden om tegemoet te komen aan een eventuele wens van leerlingen om een stilteruimte. Van 5.1.2E gisteren begrepen dat een extra ruimte niet op alle scholen vanzelfsprekend mogelijk is. Deze zou ik weglaten

Draagt het college op:

1. Na te gaan op welke middelbare scholen leerlingen (praktisch) verboden wordt om te bidden en waar het wel is toegestaan;
2. Met het Leidsche Rijn College, en andere scholen waar het bidden niet is toegestaan, in gesprek te gaan en hen op te roepen het verrichten van het gebed toe te staan.
3. De gemeenteraad hier in het derde kwartaal van 2023 over te informeren.

Advies:
Ontraden.

Argumenten

Het antwoord op deze vraag is al bekend. Het is niet verboden op te bidden op scholen. Ook op het Leidsche Rijn college is bidden toegestaan. Het Leidsche Rijn college heeft een eerder bericht hierover gerectificeerd in maart 2023. [Geen gebedsverbod op Leidsche Rijn College \(lrc.nl\)](#)

Het is dan ook niet nodig om scholen te vragen om het verrichten van het gebed toe te staan.

Als raadsleden namen kunnen noemen van scholen waarvan zij zeggen te horen dat bidden niet is toegestaan kunnen wij met deze scholen in gesprek. Dat kan alleen als de raadsleden de namen van deze scholen doorgeven.

Kanttekeningen

Het college gaat niet mee in de argumentatie dat als er geen apart ingerichte gebedsruimte is, er de facto sprake is van een gebedsverbod.

Met vriendelijke groet,

5.1.2E

Beleidsadviseur / Projectleider

5.1.2E

5.1.2E

DUBBEL

[12:20, 20-04-2023] 5.1.2E [REDACTED] ja maar krijgen we hier uitnodigingen voor voor de wethouder? niet gehad denk ik of wel?

[12:21, 20-04-2023] 5.1.2E [REDACTED] PB [REDACTED]
PB [REDACTED]

[12:22, 20-04-2023] 5.1.2E [REDACTED] Indien er uitnodigingen zijn, komen die direct bij Eelco

[12:22, 20-04-2023] 5.1.2E [REDACTED] is niet in de postbus BCP binnengekomen, dus dan verwacht ik ook dat die niet bij secretariaat is binnengekomen (want 5.1.2E [REDACTED] en 5.1.2E [REDACTED] sturen dat soort dingen normaal altijd door.

[12:22, 20-04-2023] 5.1.2E [REDACTED] Voor iftar LRC geen uitnodiging gehad

[12:23, 20-04-2023] 5.1.2E [REDACTED] ja precies. thx!

[12:26, 20-04-2023] 5.1.2E [REDACTED] STILTERUIMTE als er behoefte aan is. zo worden gesprekken nu toch gevoerd?

[12:27, 20-04-2023] 5.1.2E [REDACTED] Ja.

[12:47, 20-04-2023] 5.1.2E [REDACTED] toezegging: Eelco gaat LRC nog eens bellen.

[13:00, 20-04-2023] 5.1.2E [REDACTED] welke toezeggingen hebben jullie? ik heb uoa en bellen LRC

[13:00, 20-04-2023] 5.1.2E [REDACTED] jullie? nog meer?

[13:01, 20-04-2023] 5.1.2E [REDACTED] nee die heb ik ook genoteerd.

[13:01, 20-04-2023] 5.1.2E [REDACTED] en nog wat opmerkingen maar dat zijn geen toezeggingen

[13:01, 20-04-2023] 5.1.2E [REDACTED] ja en met alle schoolbesturen spreken

[13:01, 20-04-2023] 5.1.2E [REDACTED] beodel je dat los van UOA?

[13:02, 20-04-2023] 5.1.2E [REDACTED] nee, ik denk daar gewoon.

[13:07, 20-04-2023] 5.1.2E [REDACTED] behoorlijk aantal moties.... PB [REDACTED]
PB [REDACTED]

[13:30, 20-04-2023] 5.1.2E [REDACTED] PB [REDACTED]
PB [REDACTED]

[13:30, 20-04-2023] 5.1.2E [REDACTED] Eelco deed beantwoording goed

[13:58, 20-04-2023] 5.1.2E [REDACTED] PB [REDACTED]
PB [REDACTED]

[15:33, 20-04-2023] 5.1.2E [REDACTED] Kan er even naar alle partners een inhoudelijke afdrank van het debat?

[15:42, 20-04-2023] 5.1.2E [REDACTED] Ik heb NUOVO en specifiek LRC bedankt voor de manier waarop ze het gesprek voeren, en dat dit heeft geholpen bij een goede voorbereiding van het debat.

[09:46, 10-05-2023] 5.1.2E [REDACTED] Goedemorgen! Zojuist werd ik gebeld door Noura van BIJ1. Ze zijn bezig met een motie rondom dit onderwerp. Ze zijn blij dat college scholen stimuleert om stilleruimtes mogelijk te maken.

Ze denken eraan college te verzoeken subsidie beschikbaar te stellen aan scholen die geen stilleruimte maken als gevolg van financiële argumenten.

Graag hoort ze vandaag terug:

- of en hoeveel scholen geen stilte ruimte maken omdat er een financiële drempel is
- met wat voor bedrag scholen dan geholpen zouden zijn.

Kunnen jullie haar vandaag input voorzien? Mag via mij, mag rechtstreeks.

[10:00, 10-05-2023] 5.1.2E Dag 5.1.2E ik heb een boodschap achtergelaten bij onze bestuurlijke contactpersonen. Of we dit vandaag al helder krijgen is zeer de vraag. Je hoort.

[10:04, 10-05-2023] 5.1.2E Hi all, dit is een vrij gedetailleerde vraag voor de termijn van 1 dag?!

[10:05, 10-05-2023] 5.1.2E Dank je 5.1.2E snap ik. Als we al iets door de oogharen heen hiervan kunnen zeggen, zou dat fijn zijn.

Ze vroeg of er mogelijkheden zijn om bij een huidige subsidieregeling aan te sluiten. Weet je dat?

Mochten we het nog niet weten dan zou ze bv ook college kunnen oproepen om dit te onderzoeken en voor de VJN-cie terug te koppelen aan de raad

[10:08, 10-05-2023] 5.1.2E zeker. PB

PB

[10:15, 10-05-2023] 5.1.2E PB

[10:20, 10-05-2023] 5.1.2E Mij ook, maar de vraag ligt er, dus we wachten wel even af of 5.1.2E iets terugkrijgt.

[10:24, 10-05-2023] 5.1.2E Overigens heeft Eelco ook gezegd dat ook gebruik gemaakt kan worden van lokalen of andere ruimtes, dus dat het in praktische zin heus zo moeilijk niet hoeft te zijn. De vraag is dus of je hier je geld op moet inzetten. Dat lijkt me iets om mee te nemen in jullie advies aan Eelco

[11:23, 10-05-2023] 5.1.2E Ik heb in de eerdere gesprekken met scholen nooit het argument geld voorbij horen komen. Het is een moreel vraagstuk.

[12:13, 11-05-2023] 5.1.2E PB

[12:16, 11-05-2023] 5.1.2E Gestart

[12:29, 11-05-2023] 5.1.2E Er wordt toch gevraagd om subsidie

[12:29, 11-05-2023] 5.1.2E Mag ik een kort advies op app. En graag gelijk

[12:30, 11-05-2023] 5.1.2E PB

[12:30, 11-05-2023] 5.1.2E Advies is geen subsidieregeling. Geld is niet het vraagstuk

[12:30, 11-05-2023] 5.1.2E we hebben tot heden geen enkele signalen dat scholen financiële knelpunten ervaren voor het inrichten van een stilte ruimte.

[12:31, 11-05-2023] 5.1,2E een subsidie vanuit de gemeente is niet te adviseren, scholen moeten zelf de ruimte vinden binnen het gebouw

[12:32, 11-05-2023] 5.1,2E Thx

[12:32, 11-05-2023] 5.1,2E toppers

[12:43, 11-05-2023] 5.1,2E Eelco doet het weer heel goed

[12:44, 11-05-2023] 5.1,2E Yep

[12:48, 11-05-2023] 5.1,2E Inspectie kijkt naar veiligheid, maar niet naar stilleruimtes

[12:49, 11-05-2023] 5.1,2E Super goede beantwoording. Zo respectvol.

[12:49, 11-05-2023] 5.1,2E

[16:26, 11-05-2023] 5.1,2E dank allemaal voor jullie hulp bij cie en raad! fijn! mooie avond

[23:08, 16-05-2023] 5.1,2E

[08:12, 06-02-2023] 5.1.2E ABA
LRC. @ 5.1.2E ABA 5.1.2E ABA

[08:14, 06-02-2023] 5.1.2E Heel goed 5.1.2E ☐

[08:15, 06-02-2023] 5.1.2E ABA 5.1.2E ABA 5.1.2E ABA
ABA

[08:15, 06-02-2023] 5.1.2E ABA 5.1.2E ABA 5.1.2E ABA
ABA

[08:16, 06-02-2023] 5.1.2E ABA
ABA

[08:16, 06-02-2023] 5.1.2E ABA 5.1.2E ABA 5.1.2E ABA

[08:17, 06-02-2023] 5.1.2E ABA
ABA 5.1.2E 5.1.2E ABA 5.1.2E

[08:18, 06-02-2023] 5.1.2E ABA

[08:18, 06-02-2023] 5.1.2E Heb je z'n nummer?

[08:18, 06-02-2023] 5.1.2E 5.1.2E

[08:19, 06-02-2023] 5.1.2E Zie mail, 13/01

[08:19, 06-02-2023] 5.1.2E Hi all, ABA
LRC. @ ☐ 5.1.2E ☐ , ABA 5.1.2E ABA

[08:20, 06-02-2023] 5.1.2E laat ik beginnen met een domme vraag: wat is LRC?

[08:21, 06-02-2023] 5.1.2E Waha! Leidsche Rijn College.

PB

[08:21, 06-02-2023] 5.1.2E dank

[08:23, 06-02-2023] 5.1.2E 5.1.2E ABA
ABA

[08:25, 06-02-2023] 5.1.2E Wat ik voor vandaag in ieder geval wil weten, is met welke lijn van woordvoering NUOVO en de schoolleider zelf willen komen. Omdat ik me voor kan stellen dat we iets vinden van de woordvoeringslijn én dat onze bestuurders andere belangen/visies hebben, is het voor ons van belang om snel een concept te hebben en met elkaar te bekijken wat we er van vinden.

[08:27, 06-02-2023] 5.1.2E Ja eens. En in wil aanvullen graag een advies over of dit een moment is waarop we als gemeente een actief statement willen maken rondom inclusie.

Hangt denkt ik mede af van reactie school.

[08:28, 06-02-2023] 5.1.2E Sorry wellicht domme vraag, maar ligt dit niet primair bij wethouder onderwijs?

[08:29, 06-02-2023] 5.1.2E Drie vragen:

- is onderwijs in the lead (inclusie binnen beleidsdomein)?

- bestuurders willen vandaag dezelfde informatie hebben, zodat ze evt morgen al even in het college kunnen bespreken. Kunnen we een tijdstip afspreken waarop ze daarover iets mogen ontvangen?

- weten we meer vd petitie? (Zie antwoorden MV, volgende App)

- is wijkbureau LR aangehaakt...?

[08:31, 06-02-2023] 5.1.2E [REDACTED] Let op, Eelco heeft gezegd dat ze voldoen aan de statuten en ze dat ook moeten doen. Deze MV zijn van 19-1 (nieuwsflits van 13-1). In het filmpje gaat het over 'liegen' wethouder of 'liegen' school.

Dus ook even scherp op zijn richting school

[08:31, 06-02-2023] 5.1.2E [REDACTED] @ 5.1.2E [REDACTED] wil je woordvoerder 5.1.2E [REDACTED] ook toevoegen

[08:31, 06-02-2023] 5.1.2E [REDACTED] 5.1.2E [REDACTED]

[08:32, 06-02-2023] 5.1.2E [REDACTED] 5.1.2E [REDACTED] ook?

[08:32, 06-02-2023] 5.1.2E [REDACTED] Graag

[08:34, 06-02-2023] 5.1.2E [REDACTED] Hi all, maak even een groep aan voor wat er deze week nodig is op Leidsche Rijn College nav filmpje over wel/niet bidden en gebedsruimte.

[08:36, 06-02-2023] 5.1.2E [REDACTED] Onderwijs is m.i. in de lead en gezien de thematiek is het verstandig om van begin af aan samen op te lopen met collega's team Utrecht voor iedereen (helder en integraal adviseren). PB [REDACTED] 5.1.2E [REDACTED] PB [REDACTED]

[08:37, 06-02-2023] 5.1.2E [REDACTED] Wat ik voor vandaag in ieder geval wil weten, is met welke lijn van woordvoering NUOVO en de schoolleider zelf willen komen. Omdat ik me voor kan stellen dat we iets vinden van de woordvoeringslijn en we met elkaar bekijken wat we er van vinden.

[08:38, 06-02-2023] 5.1.2E [REDACTED] @ 5.1.2E [REDACTED] had jij hierover afspraken met woordvoerder NUOVO? Daar refereerde 5.1.2E [REDACTED] aan (bestuurder NUOVO).

[08:41, 06-02-2023] 5.1.2E [REDACTED] Wie het filmpje helemaal uitkipt ziet ook een betoog over lhbt. Dat de school vrijheid van seksuele identiteit uitdraagt en dat dit strijdig met de islam.

[08:45, 06-02-2023] 5.1.2E [REDACTED] Onderwijs is zeker in de lead. En inclusie denkt en doet graag mee.

[08:45, 06-02-2023] 5.1.2E [REDACTED] @allen. Ik heb idd vrijdag contact gehad met woordvoerder. Maar nog niet over een lijn oid. Ik wilde van hem horen wat ze van plan waren en vooral: kunnen ze dit filmpje met droge ogen pareren. PB [REDACTED] je mag gewoon bidden. Dat is de kern. Dat kon hij niet met zekerheid zeggen. Wellicht leraar/conciërge die tegen leerlingen heeft gezegd mag niet. Daar moet school wat mee. Omroep haalt zelf betoog lhbt aan. Dat moeten we even loskoppelen wat mij betreft. Dat is hun frame. Maar ik heb dus geen inhoudelijke lijn oid. Dus mijn vraag. Wie zorgt voor inhoudelijke check/afstemming met school? Daarna kunnen we pas wv lijn maken of wat van wv lijn vinden.

[08:54, 06-02-2023] 5.1.2E [REDACTED] Dus mijn vraag: wie heeft nu contact met de school?

[08:59, 06-02-2023] 5.1.2E [REDACTED] Wij gaan nu teamoverleg in en verdelen zo rollen en taken. Ik app alvast 5.1.2E [REDACTED] dat we graag woordvoeringslijn ontvangen

[09:17, 06-02-2023] 5.1.2E [REDACTED] Even om 'm scherp te krijgen. Volgens mij willen wij als gemeente gewoon antwoord op vragen zoals: Waarom staat in nieuwsflits dat je nergens in gebouw mag bidden, en statuten wat anders zeggen? Wat is nou de stavaza? Is de wethouder nou juist geïnformeerd vorige week voor mv's? Zijn er leraren die het leerlingen verbieden? etc. Daarnaast ontvangen we graag wv-lijn/wat ze van plan zijn. Wij hebben niet de lijn nodig voor media (en wellicht politiek), maar wat daar nou gaande is. Want daar kunnen wij op bevraagd worden. Sterker nog, dat verwacht ik ook omdat in filmpje letterlijk wordt gezegd liegt de wethouder of is de wethouder

voorgelogen. Daarnaast begreep ik ook dat de rector veel 'haatmail' krijgt. Ook daar hebben we wellicht een rol, vooral als de inhoud van filmpje onzin blijkt te zijn.

[09:52, 06-02-2023] 5.1.2E 5.1.2E m.i. wil je de vragen die je stelt, beantwoord zien in de woordvoeringslijn. We hoeven dan niet zelf Q&A te doen en staat het zwart op wit, met 'handtekening' Nuovo.

[09:52, 06-02-2023] 5.1.2E 5.1.2E en 5.1.2E stappen hierop vooruit

[09:59, 06-02-2023] 5.1.2E Prima

[10:08, 06-02-2023] 5.1.2E Ik haak aan vanuit Uvl

[10:08, 06-02-2023] 5.1.2E kan ik nu al ergens bijdragen?

[10:25, 06-02-2023] 5.1.2E 5.1.2E 5.1.2E heb bij 5.1.2E aangegeven dat jullie op de lijn komen, of als zij al iets heeft aan woordvoering, dat met jullie kan delen.

[10:35, 06-02-2023] 5.1.2E Ik heb Art 1 MN (antidiscriminatiebureau) gesproken en zij geven aan 1 anonieme melding over deze zaak gehad te hebben. ze zijn nog in overleg wat ze hiermee doen.

[16:38, 06-02-2023] 5.1.2E NUOVO stelt een verklaring op. Concept wordt di 7 feb vooraf gedeeld met ons. Strekking wordt: er is geen verbod . Rector gaat in gesprek met leerlingen en met moskee.

[16:56, 06-02-2023] 5.1.2E Net ook even de woordvoerder gebeld. Ik word meegenomen in de mail die jullie krijgen 5.1.2E en 5.1.2E Morgen geeft bestuur klap op statement, dus wordt dan wel echt morgen. Ik heb nog meegegeven/gevraagd of ze ook uitleg geven aan de tekst in nieuwsflits die toch wel wat anders zegt/leest, dan ze nu zeggen. Dat komt er in. Ook gevraagd of ze ook benoemen dat bijv. al het personeel nog een keer reminder krijgt dat er geen verbod is. PB

PB

PB Ze gaan in gesprek met Islamitische jongeren in LR, met de voorzitter Moskee en hebben ook DENK uitgenodi...

[17:07, 06-02-2023] 5.1.2E O en wat ik vergat. Ze gaan ook de Islamitische Omroep van de filmpje benaderen voor wederhoor. PB

[17:25, 06-02-2023] 5.1.2E Dank voor inzet en update luitjes!

[18:56, 06-02-2023] 5.1.2E PB 5.1.2E PB

Fijn als de collegas van onderwijs en uvi samen ook nog even kijken of we nog wat willen met dit onderwerp als dit incident overgewaaid

[11:26, 07-02-2023] 5.1.2E Net statement gezien. Ziet er goed uit. Heb nog een aantal suggesties gedaan, maar is natuurlijk aan NUOVO om dat wel of niet op te nemen.

[11:27, 07-02-2023] 5.1.2E PB

[11:54, 07-02-2023] 5.1.2E Om 14:00 uur wordt het personeel ingelicht, vervolgens gaat er een brief van de rector naar ouders en leerlingen. Eind van de middag gaat de verklaring online, ook als persbericht.

[12:19, 07-02-2023] 5.1.2E PB

[12:25, 07-02-2023] 5.1.2E Binnen het LRC is er door leerlingen en schoolleiding onderzoek gedaan naar mogelijkheden voor gebedsruimtes in het publieke domein. Vaak zijn er 'stilteruimtes' ingericht, waar mensen met en zonder religieuze achtergrond terecht kunnen voor een moment van stilte, zonder dat deze ruimte door een bepaalde groep wordt geclaimd.

Die optie onderzoeken we voor onze school ook, in nauwe afstemming met de andere NUOVO Scholen.

[12:25, 07-02-2023] 5.1.2E Deze alinea is heel onduidelijk

[12:25, 07-02-2023] 5.1.2E Want er staat dat er stilte ruimtes ZIJN ingericht.

[12:25, 07-02-2023] 5.1.2E Maar ook dat ze dat GAAN onderzoeken

[12:25, 07-02-2023] 5.1.2E Kan niet allebei tegelijk waar zijn

[12:26, 07-02-2023] 5.1.2E Verschil tussen dat er stilte ruimtes zijn bij andere Nuovo scholen en ze voor LRC onderzoek doen, toch? Dan zo aanpassen

[12:52, 07-02-2023] 5.1.2E Ik mail ze wel even.

PB

[13:19, 07-02-2023] 5.1.2E Voor vervolg: Dat punt over dat het gesprek over religieuze identiteit gestart is op LRC en andere NUOVO scholen kan nog wel aanknopingspunt zijn voor gesprek over verdere inzet meer inzet op inclusie/burgerschapsthema's en vaardigheden in Utrecht. We zouden als gemeente daar ook verder samen met ze op kunnen trekken, misschien via UOA?

[17:13, 07-02-2023] 5.1.2E

PB

PB

[17:25, 07-02-2023] 5.1.2E Zie onze vragen.

PB

[17:27, 07-02-2023] 5.1.2E Eens

5.1.2E

PB

[17:27, 07-02-2023] 5.1.2E

PB

PB

[17:27, 07-02-2023] 5.1.2E Ze zitten donderdag iig met DENK,

PB

[17:28, 07-02-2023] 5.1.2E Goed om dit met Eelco te bespreken en te voorkomen

PB

[17:28, 07-02-2023] 5.1.2E Heb Eelco al geïnformeerd net

[17:29, 07-02-2023] 5.1.2E

PB

[17:29, 07-02-2023] 5.1.2E

PB

PB

[17:29, 07-02-2023] 5.1.2E Zeker

[17:30, 07-02-2023] 5.1.2E

PB

ABA

5.1,2E

<https://www.vosabb.nl/moet-openbare-school-gebedsruimte-beschikbaar-stellen/>

10:54 ✓✓

Ik wordt hier verkeerd in begrepen.
Zelfs in het artikel van RTVU

10:54 ✓✓

5.1,2E

Random schenden van rechten:

Persoonlijke uitingen van religie zijn toegestaan. Staat ook in statuten. Bidden mag ook.

Commissie gelijke behandeling (nu college v rechten vd mens) geoordeeld dat leerlingen moeten kunnen uiten van religie, dat kan en mag ook op Nuovo scholen. Faciliteit aanbieden hoeft daarbij niet.

10:55

U

Ik wordt hier verkeerd in begrepen. Zelfs in het artikel van RTVU

Gaat hele sector rond. Even contact zoeken?

10:56 //

5.1,2E

Ja.

10:56

5.1,2E

5.1,2E

5.1,2E

5.1,2E

ABA

5.1,2E

5.1,2E

 Doorgestuurd

Eric HORDIJK

Telefoon 5.1,2E

13:18

 Doorgestuurd

👉 telefoonnummer rector Leidsche Rijn. 5.1,2E heeft hem woensdag gesproken.

13:18

ABA

